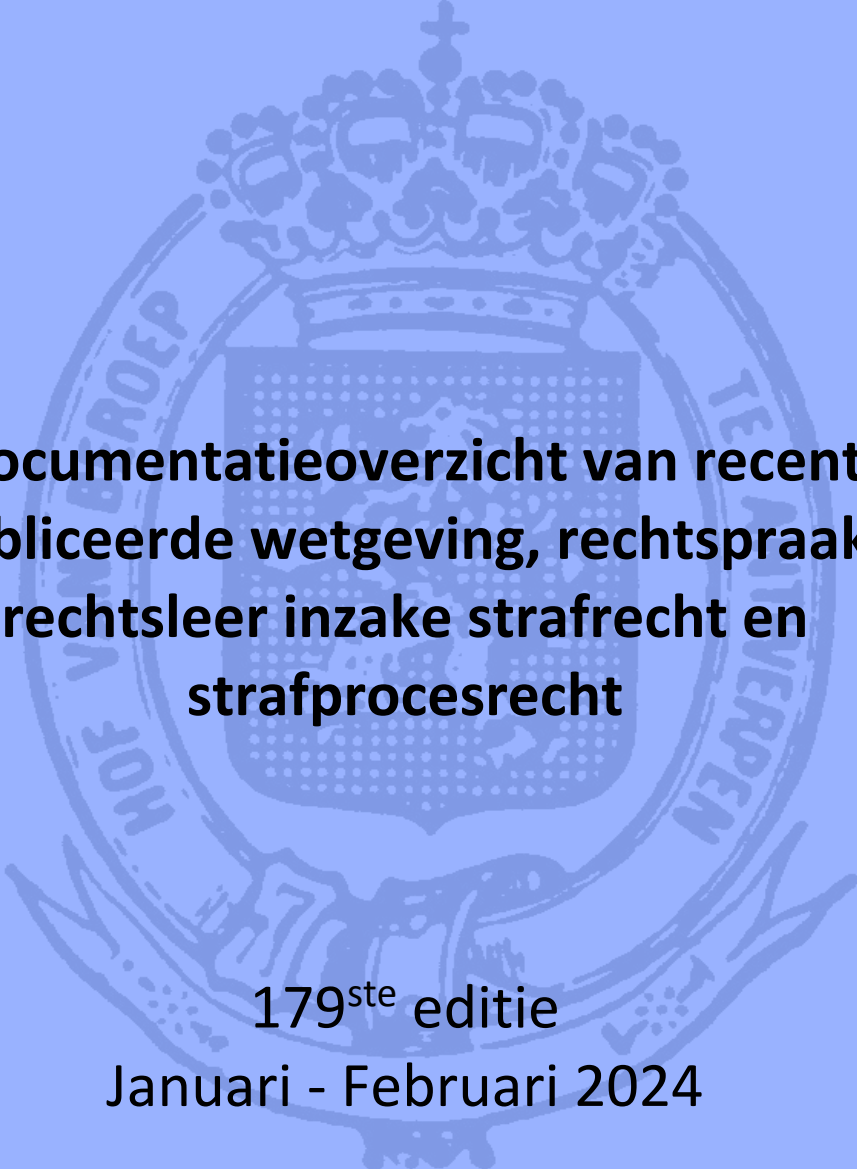

Hof van Beroep te Antwerpen
Sector V: Strafrecht – Strafkamers ten gronde
Sector VI: Strafrecht – K.I.

**Documentatieoverzicht van recent
gepubliceerde wetgeving, rechtspraak en
rechtsleer inzake strafrecht en
strafprocesrecht**

179ste editie
Januari - Februari 2024

Colofon

Documentatieoverzicht Strafrecht – Strafprocesrecht

Gerechtigd jaar 2023 - 2024 – Editie 179

Editie afgesloten op: 29 februari 2024

Publicatiedatum: 29 februari 2024

© Caroline VAN DEUREN

Referendaris Hof van Beroep te Antwerpen

Waalse Kaai 35A

2000 Antwerpen

Tel : 03/247.97.03

Fax :03/247.97.24

E-mail: caroline.vandeuren@just.fgov.be

Inhoudstafel

INHOUDSTAFEL	2
---------------------------	----------

1. WETGEVING	13
---------------------------	-----------

1.1. BELGISCHE REGELGEVING	13
---	-----------

Wet van 18 januari 2024 om justitie menselijker, sneller en straffer te maken III (1), <i>BS</i> 26 januari 2024.....	13
---	----

Omzendbrief 131/11 van 4 januari 2024 over de indexering van de tarieven van de gerechtskosten in strafzaken en de gelijkgestelde kosten, <i>BS</i> 8 januari 2024.	20
--	----

1.2. EUROPESE REGELGEVING	21
--	-----------

1.3. OVERZICHTEN VAN WETGEVING	21
---	-----------

1.4. BELANGRIJKE WETSONTWERPEN EN –VOORSTELLEN	21
---	-----------

Wetsontwerp tot invoering van Boek II van het Strafwetboek, <i>Parl.St. Kamer 2022-2023</i> , 3518/001; Wetsontwerp tot invoering van Boek I van het Strafwetboek, <i>Parl.St. Kamer 2022-2023</i> , 3374/001.	21
---	----

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 17 april 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering wat de verbetering van de rechtspositie van het slachtoffer in de strafrechtsketen betreft, <i>Parl.St. Kamer 2023-2024</i> , 3809/001.	21
--	----

2. RECHTSPRAAK	22
-----------------------------	-----------

2.1. OVERZICHTEN VAN RECHTSPRAAK	22
---	-----------

2.2. EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS	22
--	-----------

EHRM 12 december 2023 (Vuckovic t. Kroatië), www.hudoc.echr.coe.int	22
---	----

Trefwoorden: Seksueel geweld - Met lage straf onvoldoende opgetreden tegen seksueel geweld op de werkplek - Artikel 3 EVRM - Artikel 8 EVRM

EHRM 14 december 2023 (Léotard t. Frankrijk), www.hudoc.echr.coe.int	23
--	----

Trefwoorden: Redelijke termijn – Niet horen getuigen – Kennisgeving zwijgrecht – Niet overleggen belastend bewijsmateriaal – Verjaringstermijn – Artikel 6 EVRM – Geen schendingen

EHRM 8 februari 2024 (Bogdan tegen Oekraïne), www.hudoc.echr.coe.int	24
--	----

Trefwoorden: Art. 6, lid 1 (strafrechtelijk) en art. 6, lid 3 (c) - Eerlijk proces - Geldigheid van verklaring van afstand van recht op rechtsbijstand, ondertekend door verzoeker terwijl hij in niet-geregistreerde detentie zat en leed aan ontweningsverschijnselen - In dergelijke omstandigheden, Ontoereikend onderzoek door nationale rechter van geldigheid van verklaring van afstand en van geestelijke toestand van verzoeker tijdens reconstructie van misdrijf ter plaatse - Kwetsbaarheid van verzoeker door gezondheidstoestand - Verklaringen afgelegd bij afwezigheid van advocaat rechtstreeks belastend en zeer belangrijk deel van bewijs tegen verzoeker - Aanvankelijke procedurefouten van onderzoek niet verholpen door strafprocedure - Verzuim van regering om in zaak aan te tonen waarom algehele eerlijkheid van proces niet onherstelbaar is geschaad door beperking van toegang van verzoeker tot juridisch advies

2.3. HOF VAN JUSTITIE	24
------------------------------------	-----------

Hof van Justitie (Grote Kamer) 21 december 2023 (C-281/22), www.curia.europa.eu	24
--	----

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Europees Openbaar Ministerie – Verordening (EU) 2017/1939 – Artikel 31 – Grensoverschrijdende onderzoeken – Rechterlijke toestemming – Omvang van de toetsing – Artikel 32 – Tenuitvoerlegging van toegewezen maatregelen.....

Hof van Justitie 21 december 2023 (C-397/22), www.curia.europa.eu	25
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Politiële en justitiële samenwerking in strafzaken – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Europees aanhoudingsbevel – Artikel 4 bis, lid 1 – Procedures van overlevering tussen de lidstaten – Voorwaarden voor tenuitvoerlegging – Gronden tot facultatieve weigering van de tenuitvoerlegging – Uitzonderingen – Verplichte tenuitvoerlegging – Bij verstek opgelegde straf – Begrip ‚proces dat tot de beslissing heeft geleid‘ – Betrokkene die noch in eerste aanleg noch in hoger beroep in persoon is verschenen – Nationale regeling die voorziet in een absoluut verbod op overlevering van de betrokkene in geval van een bij verstek gegeven beslissing – Verplichting tot conforme uitlegging	
Hof van Justitie 21 december 2023 (C-396/22), www.curia.europa.eu	27
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Politiële en justitiële samenwerking in strafzaken – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Europees aanhoudingsbevel – Artikel 4 bis, lid 1 – Procedure van overlevering tussen de lidstaten – Voorwaarden voor tenuitvoerlegging – Gronden tot facultatieve weigering van de tenuitvoerlegging – Uitzonderingen – Verplichte tenuitvoerlegging – Bij verstek opgelegde straf – Begrip ‚proces dat tot de beslissing heeft geleid‘ – Procedure waarbij eerder uitgesproken straffen worden gewijzigd – Vonnis waarbij straffen worden samengevoegd – Vonnis dat wordt gewezen zonder dat de betrokkene in persoon is verschenen – Nationale regeling die voorziet in een absoluut verbod op overlevering van de betrokkene in geval van een bij verstek gegeven beslissing – Verplichting tot conforme uitlegging	
Hof van Justitie (Grote Kamer) 21 december 2023 (C-261/22), www.curia.europa.eu	28
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Europees aanhoudingsbevel – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Artikel 1, lid 3 – Artikel 15, lid 2 – Procedure van overlevering tussen lidstaten – Gronden tot weigering van de tenuitvoerlegging – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikel 7 – Eerbiediging van het privéleven en van het familie- en gezinsleven – Artikel 24, leden 2 en 3 – Inaanmerkingneming van het belang van het kind – Recht van elk kind om regelmatig persoonlijke betrekkingen en rechtstreekse contacten met zijn beide ouders te onderhouden – Moeder met inwonende jonge kinderen	
Hof van Justitie 25 januari 2024 (C-58/22), www.curia.europa.eu	30
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikel 50 – Ne-bis-in-idembeginsel – Strafvervolging in rem – Door een openbaar aanklager genomen sepotbesluit – Toelaatbaarheid van latere strafrechtelijke vervolgingen in personam voor dezelfde feiten – Voorwaarden waaraan moet zijn voldaan om te kunnen aannemen dat een persoon onherroepelijk is vrijgesproken of veroordeeld – Vereiste van een uitgebreid onderzoek – Geen verhoor van een mogelijke getuige – Geen verhoor van de betrokken persoon als ‚verdachte‘	
2.4. HOF VAN CASSATIE.....	30
A. BEROEPEN TEGEN VONNISSEN EN ARRESTEN VAN CORRECTIONELE KAMERS	30
Hof van Cassatie 19 januari 2021 (P.20.1056.N), www.juportal.be	30
Trefwoorden: Misdrijf - Deelneming - Bestanddelen van deelneming - Geen gelijktijdige vervolging van de hoofddader	
Hof van Cassatie 19 januari 2021 (P.20.1031.N), www.juportal.be	31
Trefwoorden: 1. Douane en accijnzen - Bijzondere accijns op gasolie gebruikt als motorbrandstof - Aanvraag tot terugbetaling van de verhoging van de accijns - Indienen van een aanvraag met valse vermeldingen - Materieel bestanddeel van het misdrijf - Voorraadadministratie – Voorwaarde	
2. Legaliteit van de strafbepaling - Omschrijving van de strafbaar gestelde gedraging - Vereiste van de redelijke voorzienbaarheid van de draagwijdte van de strafbaarstelling - Begrippen	
3. Accijnzen - Onjuiste aanvraag tot het terugbetalen van de verhoging van de bijzondere accijns op gasolie gebruikt als motorbrandstof - Artikelen 429 en 437 Programmawet 27 december 2004 - Omschrijving van de strafbaar gestelde gedraging - Vereiste van een voldoende nauwkeurige wijze van de strafbaarstelling - Beoordeling.....	
4. Accijnzen - Laattijdige betaling van accijnzen - Onverschuldigd terugbetaalde accijns - Verschuldigde interest - Voorwaarde	
Hof van Cassatie 2 maart 2021 (P.20.1335.N), www.juportal.be	32
Trefwoorden: Burgerlijke rechtsvordering - Zeker oorzakelijk verband tussen fout en schade - Rechtmatig handelen van de verweerder - Uitsluiten van andere mogelijke hypothetische gevolgen die tot dezelfde schade hadden kunnen leiden - Voorwaarden.....	

Hof van Cassatie 23 maart 2021 (P.20.1189.N), www.juportal.be	33
Trefwoorden: Samenloop - Eendaadse - Collectief of voortgezet misdrijf - Eenheid van opzet - Toepassing van de zwaarste straf - Draagwijdte - Strengere bijkomende straf voor een minder zware telastlegging - Ontzetting uit bepaalde rechten wegens een veroordeling van verkrachting - Veroordeling wegens een misdaad waarop een zwaardere straf staat.....	
Hof van Cassatie 30 maart 2021 (P.20.1281.N), www.juportal.be	34
Trefwoorden: Voortgezet misdrijf - Wetswijziging - Wijziging van de straf - Geldboete vermenigvuldigd met het aantal slachtoffers - Toepassing op het geheel van de feiten - Wijze	
Hof van Cassatie 13 april 2021 (P.20.1346.N), www.juportal.be	34
Trefwoorden: 1. Verzoek tot vertaling van stukken - Tussenvonnis - Afwijzing - Afwezigheid van hoger beroep – Gevolgen.....	
2. COVID II-Machtigingswet van 27 maart 2020 - COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 - Strafzaken - Schorsing van de verjaringstermijnen - Bevoegdheid van de Koning - Gevolgen.....	
3. COVID II-Machtigingswet van 27 maart 2020 - COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 - Bekrachtiging - Strafzaken - Schorsing van de verjaringstermijnen - Toepassing - Uitwerking	
4. Wetgevende macht - Wetten inzake bijzondere machten - Bevoegdheden van de Koning – Voorwaarden	
5. Artikel 7.1 EVRM - Legaliteitsbeginsel - Strafzaken - Draagwijdte	
6. COVID II-Machtigingswet van 27 maart 2020 - COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 - Bevoegdheden van de Koning - Strafzaken - Schorsing of verlenging van verjaringstermijnen - Legaliteitsbeginsel - Draagwijdte.....	
7. Rechtszekerheidsbeginsel - Gelijkheidsbeginsel - COVID II-Machtigingswet van 27 maart 2020 - COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 - Bevoegdheden van de Koning - Schorsing of verlenging van verjaringstermijnen in strafzaken - Toepasselijkheid op alle strafvorderingen - Rechtszekerheids- en gelijkheidsbeginsel - Draagwijdte	
Hof van Cassatie 27 april 2021 (P.21.0061.N), www.juportal.be	36
Trefwoorden: Bewijsvoering - Toestand van herhaling - Vroegere veroordeling - Kracht van gewijsde - Voorwaarden – Wijze – Afwezigheid van betwisting door de beklaagde.....	
Hof van Cassatie 8 juni 2021 (P.21.0311.N), www.juportal.be	36
Trefwoorden: Strafzaken - Eendaadse samenloop - Eén straf - Vermelding van de toegepaste wetsbepalingen betreffende die ene straf - Draagwijdte	
Hof van Cassatie 8 juni 2021 (P.21.0534.N), www.juportal.be	37
Trefwoorden: Strafzaken - Verstekvonnis - Geen hoger beroep van het openbaar ministerie - Verzet - Vonnis dat het verzet ongedaan verklaart - Hoger beroep door beklaagde en het openbaar ministerie - Grond van de zaak - Draagwijdte - Verzwaring van de bij verstek opgelegde straf - Wettigheid - Grens	
Hof van Cassatie 8 juni 2021 (P.21.0119.N), www.juportal.be	37
Trefwoorden: Gerechtskosten - Vervolging wegens verschillende misdrijven - Vrijpraak voor een telastlegging - Veroordeling in de kosten - Kosten die uitsluitend betrekking hebben op een telastlegging waarvoor vrijgesproken wordt - Gevolg	
Hof van Cassatie 15 juni 2021 (P.21.0260.N), www.juportal.be	37
Trefwoorden: 1. Bewijs – Bewijsvoering – Onregelmatigheid – Gevolg.....	
2. Bewijs – Vormvoorwaarden op straffe van nietigheid – Algemene draagwijdte	
3. Bewijs – Onregelmatig verkregen bewijs – Uitsluiten van bewijs – Vormvoorwaarden waarvan de naleving op straffe van nietigheid is voorgeschreven – Verschil met misdrijven	
4. Oplichting – Listige kunstgrepen – Begrip.....	
5. Oplichting – Voorwaarde – Uitwendige handelingen - Het leugenachtig in het vooruitzicht stellen van een huwelijk of een affectieve relatie.....	
Hof van Cassatie 29 juni 2021 (P.21.0449.N), www.juportal.be	39
Trefwoorden: Burgerlijke rechtsvordering – Beslissing – Motivering – Opgave van de voornaamste redenen ter verantwoording van de beslissing over schuld of onschuld	
Hof van Cassatie 8 september 2021 (P.21.0535.F), www.juportal.be	39
Trefwoorden: Strafzaken - Deskundigenverslag dat het vermoeden van onschuld miskent - Op dat verslag gegronde beslissing van schuldigverklaring – Wettigheid - Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome 39	

Hof van Cassatie 8 september 2021 (P.21.0305.F), www.juportal.be	40
Trefwoorden: Deelneming - Strafbare deelneming - Voorwaarden - Positieve daad die aan de	40
uitvoering van het misdrijf voorafgaat of hiermee samengaat	40
Hof van Cassatie 15 september 2021 (P.21.0441.F), www.juportal.be	40
Trefwoorden: Misdrijf - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet -	
Eendaadse samenloop - Artikel 65, tweede lid, Strafwetboek - Toepassingsvoorwaarden - Voorwaarde	
volgens welke de nieuwe feiten aan het antecedent moeten voorafgaan	40
Hof van Cassatie 15 september 2021 (P.21.0822.F), www.juportal.be	41
Trefwoorden: Strafvordering - Minnelijke schikking in strafzaken - Voorstel van de procureur des	
Konings – Niet-betaling van de geldsom op de vastgestelde vervaldag - Invloed op de schorsing van de	
verjaring van de strafvordering	41
Hof van Cassatie 21 september 2021 (P.21.0428.N), www.juportal.be	41
Trefwoorden: 1. Straf – Samenloop – Eéndaadse - Eenheid van opzet - Begrip – Draagwijdte	41
2. Straf – Samenloop – Eéndaadse - Eenheid van opzet – Beoordeling rechter	41
3. Straf – Samenloop – Eéndaadse - Eenheid van opzet – Beoordeling rechter – Motivering	41
Hof van Cassatie 21 september 2021 (P.21.0582.N), www.juportal.be	42
Trefwoorden: Opsporingshandelingen - Identiteitscontrole - Voorwaarden - Draagwijdte	42
Hof van Cassatie 22 september 2021 (P.21.0442.N), www.juportal.be	42
Trefwoorden: Gerechtskosten – Burgerlijke rechtsvordering - Hogere beroepen van de beklaagde en	
van het openbaar ministerie - Vrijspraak van de beklaagde in hoger beroep - In het ongelijk gestelde	
burgerlijke partij - Aan de beklaagde verschuldigde rechtsplegingsvergoeding	42
Hof van Cassatie 13 oktober 2021 (P.21.0532.F), www.juportal.be	42
Trefwoorden: 1. Rechtsplegingsvergoeding - Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Partij	
bijgestaan door een advocaat - Begrip – Curator – art. 1022 Ger.W.	42
2. Strafzaken - Verplichting om de beklaagde in te lichten over de hem ten laste gelegde feiten –	
Modaliteiten	42
3. Strafzaken - Procedure in cassatie - Afstand van cassatieberoep – Bestreden beslissing die uitspraak	
doet over de ontvankelijkheid van de burgerlijke rechtsvordering, de uitspraak over het overige	
aanhoudt en de rechtsplegingsvergoeding toekent - Voorlopige beslissing over de schade – Voorbarig	
cassatieberoep - Eindbeslissing over de rechtsplegingsvergoeding	43
Hof van Cassatie 13 oktober 2021 (P.21.0843.F), www.juportal.be	44
Trefwoorden: 1. Hof van assisen - Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury -	
Behandeling ter zitting - Beginsel van de continuïteit van het debat - Schorsing van het debat	44
2. Hof van assisen - Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Behandeling ter	
zitting - Verzoek tot getuigenverhoor - Relevantie - Beoordelingsbevoegdheid van de voorzitter	44
3. Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Behandeling ter zitting - Beginsel	
van de continuïteit van het debat - Onderbreking van het debat	44
4. Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Behandeling ter zitting -	
Getuigenverhoor - Politieambtenaar die het moraliteitsonderzoek heeft verricht - Bevoegdheid van de	
voorzitter om het stellen van vragen te verbieden	44
Hof van Cassatie 3 november 2021 (P.20.1347.F), www.juportal.be	45
Trefwoorden: 1. Hinderlijke inrichtingen - Exploitatie van een inrichting van klasse I zonder vergunning	
- Voorwerp - Toerekenbaarheid van het misdrijf - Leidinggevende die de wederrechtelijke toestand	
mede heeft gecreëerd - Positieve verplichting om hieraan een einde te stellen - Stopzetting van de	
functie van leidinggevende	45
2. Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Beoordeling - Criteria	45
Hof van Cassatie 3 november 2021 (P.21.1033.F), www.juportal.be	46
Trefwoorden: Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Rechtstreeks uit het misdrijf verkregen	
vermogensvoordelen - Schriftelijke vordering van het openbaar ministerie - Vermelding van de	
misdrijven waaruit de voordelen voortkomen - Niet-vermelding	46
Hof van Cassatie 8 december 2021 (P.21.0082.F), www.juportal.be	46
Trefwoorden: Decreten - Misdrijven - Toepasselijkheid van de bepalingen van boek I Strafwetboek –	
Uitzonderingsbepalingen - Art. 100 Strafwetboek - Art. 11 Bijzondere Wet tot hervorming der	
instellingen van 8 augustus 1980	46

Hof van Cassatie 15 december 2021 (P.21.0976.F), www.juportal.be	47
Trefwoorden: 1. Stedenbouw - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde – Brussels Gewest - Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening (BWRO) – Stedenbouwkundige inbreuken - Herstel van de plaats in de vorige staat - Toepassingsvoorwaarde van de maatregel - Wijziging zonder werken van de bestemming van een bebouwd goed	
2. Straf - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Verbeurdverklaring van vermogensvoordelen - Verrijking zonder oorzaak	47
3. Straf - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Verbeurdverklaring van vermogensvoordelen - Vaststelling - Beoordeling door de feitenrechter – Toetsing door het Hof	47
Hof van Cassatie 15 december 2021 (P.21.0922.F), www.juportal.be	48
Trefwoorden: 1. Strafzaken - Strafgerechten - Vrijwillige of gedwongen tussenkomst – Bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek - Toepassing	
2. Strafzaken - Strafgerechten - Dagvaarding tot bindendverklaring van het vonnis - Dagvaarding op grond van artikel 29bis WAM - Ontvankelijkheid	48
3. Strafzaken - Strafgerechten - Vrijwillige of gedwongen tussenkomst	48
4. WAM- verzekering - Rechtsvordering op grond van artikel 29bis WAM - Grondslag - Bevoegdheid van de strafrechter	48
Hof van Cassatie 5 april 2023 (P.22.1464.F), www.juportal.be	48
Trefwoorden: Art. 462 Sw. – Strafuitsluitende verschoningsgrond – Bloed- en aanverwantschap – Kwetsbare toestand van slachtoffer – Art. 504quater Sw. – Informatiebedrog – Informatiebedrog ten nadele van zieke moeder	
Hof van Cassatie 6 juni 2023 (P.23.0135.N), www.juportal.be	49
Trefwoorden: 1. Veiligheid van de Staat – Menselijke bron of informant – Wet Inlichtingendiensten – Beoordeling rechter	
2. Strafvordering – Uitoefening strafvordering – Loyaliteit Openbaar Ministerie	49
3. Valsheid in geschriften – Bij conclusie gevoegd document – Bedrieglijk opzet	49
Hof van Cassatie 27 juni 2023 (P.23.0301.N), www.juportal.be	50
Trefwoorden: Straffen – Straftoemeting – Strafverzwaring – Artikel 211bis Strafwetboek – Hoofdstraffen – Bijkomende straffen – Beveiligingsmaatregel	
Hof van Cassatie 28 juni 2023 (P.23.0206.F), www.juportal.be	50
Trefwoorden: Straf – Elektronisch toezicht – Artikel 37ter Strafwetboek – Voorwaarden – Ten hoogste een jaar gevangenisstraf – In concreto	
Hof van Cassatie 1 augustus 2023 (P.23.1111.N), www.juportal.be	51
Trefwoorden: Onmiddellijke aanhouding – Verzoek tot voorlopige invrijheidstelling – Verwerping – Motivering	
Hof van Cassatie 12 september 2023 (P.23.0767.N), www.juportal.be	51
Trefwoorden: Probation – Niet-nakoming – Herroeping – Artikel 14 Probationwet – Geen melding van een wettelijke bepaling – Melding van de niet-nagekomen voorwaarde(n) – Niet-nagekomen voorwaarde – Verwijtbaarheid – Feitelijke beoordeling	
Hof van Cassatie 19 september 2023 (P.23.1294.N), www.juportal.be	52
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Voorlopige invrijheidstelling – Artikel 27 Voorlopigehechteniswet – Ernstige aanwijzingen van schuld – Motivering	
Hof van Cassatie 12 december 2023 (P.23.0940.N), www.juportal.be	52
Trefwoorden: Faillissementsmisdrijven - Art. 65, tweede lid Strafwetboek – Eenheid van opzet - Oordeel van de rechter	
Hof van Cassatie 12 december 2023 (P.23.0876.N), www.juportal.be	53
Trefwoorden: Vreemdelingen – Art. 76 Vreemdelingenwet – Constitutieve bestanddelen - De vreemdeling komt het Rijk binnen of verblijft er na zijn binnenkomst nadat hij eerst het Rijk heeft verlaten ter uitvoering van een te zijnen aanzien genomen terugkeermaatregel	
Hof van Cassatie 12 december 2023 (P.23.1361.N), www.juportal.be	54
Trefwoorden: Probation - Herroeping - Aard van de vordering - Gevolg: verjaring	
Hof van Cassatie 12 december 2023 (P.23.1074.N), www.juportal.be	54
Trefwoorden: Wegverkeer – Alcoholintoxicatie - Woonstbetreding door Politie voor ademtest e.d. - Toestemming - Ondubbelzinnig	

Hof van Cassatie 19 december 2023 (P.23.1391.N), www.juportal.be	55
Trefwoorden: Straftoemeting - Invloed van een aanvaarde minnelijke schikking	55
Hof van Cassatie 19 december 2023 (P.23.1349.N), www.juportal.be	55
Trefwoorden: 1. Burgerlijke vordering – Schade – Slachtoffer moet niet noodzakelijk eigenaar of rechtmatige bezitter van dat vermogen zijn	55
2. Instellen rechtsvordering – Belang – Rechtmatigheid van het belang – Nastreven van behoud van onrechtmatig voordeel – Eiser tot schadevergoeding bevindt zich in een ongeoorloofde toestand – Gevolg rechtmatigheid belang	55
Hof van Cassatie 19 december 2023 (P.22.0971.N), www.juportal.be	56
Trefwoorden: Godsdienstvrijheid – Beperking	56
Hof van Cassatie 19 december 2023 (P.23.1157.N), www.juportal.be	56
Trefwoorden: 1. Rechten van de verdediging – Art. 6.3 EVRM – Horen getuige à charge op de terechtzitting – Beoordeling rechter – Criteria – Getuige weigerde reeds meermaals om te getuigen. 56	
2. Misdrijf – Artikel 88quater, § 1 en § 3, Wetboek van Strafvordering – Weigeren meedelen toegangscode te doorzoeken informaticasysteem	56
Hof van Cassatie 20 december 2023 (P.23.0636.F), www.juportal.be	58
Trefwoorden: Correctionalisering – Samenloop – Verzachtende omstandigheden aangenomen voor het eerste misdrijf – Bevoegdheid	58
Hof van Cassatie 27 december 2023 (P.23.1720.N), www.juportal.be	59
Trefwoorden: Verzoekschrift voorlopige invrijheidstelling – Neerlegging - Niet neer te leggen via e-Deposit	59
Hof van Cassatie 2 januari 2024 (P.23.1403.N), www.juportal.be	60
Trefwoorden: Burgerlijke vordering - Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Schadebedrag - Materiële vergissing in conclusie	60
Hof van Cassatie 2 januari 2024 (P.23.1364.N), www.juportal.be	60
Trefwoorden: Rechten van verdediging – Bewijs – Stuk reeds teruggegeven aan schadelijder – Tegenexpertise niet meer mogelijk – Art. 190, tweede lid Sv. – Gevolg – Beoordeling rechter	61
Hof van Cassatie 9 januari 2024 (P.23.1481.N), www.juportal.be	61
Trefwoorden: Strafbare feiten - Identieke feiten of substantieel dezelfde feiten	61
Hof van Cassatie 9 januari 2024 (P.23.1398.N), www.juportal.be	61
Trefwoorden: Faillissementsmisdrijven - Betaling door de bestuurder - Algemeen	62
Hof van Cassatie 16 januari 2024 (P.23.1346.N), www.juportal.be	62
Trefwoorden: Algemeen – Rechten van verdediging – Geen subjectief en afdwingbaar recht op een gerechtelijk onderzoek – Verdachte niet verhoord tijdens opsporingsonderzoek – Beklaagde weigerde persoonlijk aanwezig te zijn op de rechtszitting voor het vonnisgerecht	62
Hof van Cassatie 16 januari 2024 (P.23.1078.N), www.juportal.be	62
Trefwoorden: Redelijke termijn – Beoordeling – Criteria – Geen persoonlijk nadeel voor beklagde ..	63
Hof van Cassatie 23 januari 2024 (P.23.1351.N), www.juportal.be	63
Trefwoorden: Wijziging omschrijving van de strafbare feiten sinds het plegen van de feiten – Gevolg – Motivering	63
Hof van Cassatie 23 januari 2024 (P.23.1702.N), www.juportal.be	64
Trefwoorden: Hoger beroep – Grievenformulier – Aankruisen rubriek “straf en/of maatregel” – Draagwijdte	64
Hof van Cassatie 23 januari 2024 (P.23.0887.N), www.juportal.be	65
Trefwoorden: Rechten van verdediging – Verzoek getuigenverhoor – Getuige à charge – Undercoveragent – Beoordeling rechter – Motivering aan de hand van concrete omstandigheden	65
Hof van Cassatie 30 januari 2024 (P.23.1581.N), www.juportal.be	66
Trefwoorden: 1. Taalwet Gerechtszaken – Bijlage bij een proces-verbaal	67
2. Elektronische communicatie - Persoonsgegevensbescherming - E-privacy Richtlijn – Toepassingsgebied – Openbare elektronische-communicatiediensten over openbare communicatienetwerken	67
3. Unierecht – Toepassing – Doeltreffendheids criterium - In strijd met het Unierecht verkregen communicatiegegevens - Retroactieve verkeers- en locatiegegevens zijn als dusdanig ook niet dermate technisch of gecompliceerd	67

4. Schuldigverklaring – Gesteund op bewijsmateriaal verkregen in buitenland ingevolge een Belgisch internationaal rechtshulpverzoek – Strafdossier bevat enkel stukken waaruit de uitvoering van dat verzoek blijkt – Art. 13 Wet Internationale Rechtshulp – Vraag om voorlegging van een gegeven waaruit blijkt dat het bewijsmateriaal voldoet aan de wettigheidsvereisten	67
5. Verhoor – Zwijgrecht – Stellen van verdere vragen.....	67
6. Conclusie - Verplichting van de rechter om erop te antwoorden - Voorwaarde	67
Hof van Cassatie 30 januari 2024 (P.24.0122.N), www.juportal.be	69
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Veroordeling bij verstek – Verzoek voorlopige invrijheidstelling – Arrest Grondwettelijk Hof.....	69
Hof van Cassatie 30 januari 2024 (P.22.0800.N), www.juportal.be	69
Trefwoorden: Hoger beroep - Stedenbouw – Herstelmaatregel – Eenparigheid	70
Hof van Cassatie 30 januari 2024 (P.23.1344.N), www.juportal.be	70
Trefwoorden: Hoger beroep – Grief ‘schuld’ – Saisine appelrechter – Aanpassen van incriminatieperiode en -plaats.....	70
Hof van Cassatie 6 februari 2024 (P.23.1110.N), www.juportal.be	71
Trefwoorden: 1. Rechten van verdediging – Vermoeden van onschuld – Technisch raadsman OM verstrekt advies over de oorzaak van het ongeval – Rechter sluit zich aan bij dit advies – Technisch raadsman zoekt geen alternatieve verklaring voor de oorzaak van het ongeval	71
2. Rechtsplegingsvergoeding – Gerechtelijke band – Eenzelfde advocaat staat verscheidene partijen bij in eenzelfde gerechtelijke band – Verdeling rechtsplegingsvergoeding.....	71
Hof van Cassatie 20 februari 2024 (P.23.1438.N), www.juportal.be	71
Trefwoorden: 1. Witwas – In buitenland verkregen vermogensvoordelen – Opbrengst verkoop cannabis in Nederland (gedoogbeleid)	71
2. Witwas - In buitenland verkregen vermogensvoordelen – Opbrengst verkoop cannabis in Nederland (gedoogbeleid) – Rechtsdwaling	71
3. Witwas - In buitenland verkregen vermogensvoordelen – Opbrengst verkoop cannabis in Nederland (gedoogbeleid) – Verbeurdverklaring – Verzoek tot teruggave – Voorwaarden.....	71
B. BEROEPEN TEGEN ARRESTEN VAN DE K.I.....	73
Hof van Cassatie 27 april 2021 (P.21.0274.N), www.juportal.be	73
Trefwoorden: 1. Kamer van Inbeschuldigingstelling - Verzoek tot opheffing van een opsporingshandeling - Hoger beroep - Beslissing van de Kamer van Inbeschuldigingstelling - Geen eindbeslissing - Voorziening - Ontvankelijkheid – Gevolg	73
2. Geschil inzake bevoegdheid - Beoordeling - Begrip.....	73
3. Kamer van Inbeschuldigingstelling - Verzoek tot opheffing van een opsporingshandeling - Hoger beroep - Kamer van Inbeschuldigingstelling - Geschil inzake bevoegdheid - Beslissing met betrekking tot de rechtsmacht van de Belgische gerechtelijke autoriteiten - Begrip.....	73
Hof van Cassatie 8 september 2021 (P.21.1170.F), www.juportal.be	74
Trefwoorden: 1. Europees aanhoudingsbevel – Tenuitvoerlegging gevraagd aan België – Recht van verdediging – Controle door de onderzoeksgerechten – Geen overhandiging van de verklaring van rechten vóór het verhoor door de onderzoeksrechter	74
2. Europees aanhoudingsbevel – Tenuitvoerlegging gevraagd aan België – Onderzoeksgerechten – Weigeringsgrond van de tenuitvoerlegging – Geen overhandiging van de verklaring van rechten vóór het verhoor door de onderzoeksrechter	75
3. Europees aanhoudingsbevel – Uitvaardiging van een aanhoudingsbevel ten aanzien van een voortvluchtige die het voorwerp uitmaakt van een grensoverschrijdende opsporing – Aanhouding in België met toepassing van artikel 2 Wet Voorlopige Hechtenis – Regelmatigheid van het Europees aanhoudingsbevel.....	75
4. Europees aanhoudingsbevel – Tenuitvoerlegging gevraagd aan België – Weigeringsgrond van de tenuitvoerlegging – Miskenning van fundamentele rechten – Draagwijdte – In België gevoerde procedure tot tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel	75
Hof van Cassatie 8 september 2021 (P.21.0389.F), www.juportal.be	76
Trefwoorden: Burgerlijke partijstelling voor de onderzoeksrechter - Afsluiting van het gerechtelijk onderzoek - Buitenvervolginstelling - Tergende of roekeloze rechtspleging - Toekenning van schadevergoeding aan de in verdenking gestelde - Fout van de burgerlijke partij die erin bestaat de strafrechtspleging te hebben gebruikt als instrument om de in verdenking gestelde schade toe te	

brengen in het kader van een burgerlijk geschil - Artt. 159, 191, 212 en 347 Wetboek van Strafvordering	76
Hof van Cassatie 15 september 2021 (P.21.0446.F), www.juportal.be	76
Trefwoorden: 1. Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Geschil inzake bevoegdheid - Begrip - Geschil over nationale rechtsmacht	76
2. Cassatieberoep - Strafzaken - Voorbaarig cassatieberoep - Exceptie - Bevoegdheidsbetwisting - Begrip - Geschil over nationale rechtsmacht - Verschil in behandeling met de bevoegdheidsbetwisting van de Belgische rechtscollèges - Verzoek om een prejudiciële vraag te stellen - Relevantie	76
3. Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Beslissingen en partijen – Verruimde minnelijke schikking - Beschikking die de door de procureur des Konings voorgestelde minnelijke schikking homologeert - Hoger beroep van het slachtoffer van het misdrijf – Ontvankelijkheid	76
4. Strafzaken - Heropening van het debat - Artikel 774, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek - Toepasselijkheid in strafzaken	77
Hof van Cassatie 13 oktober 2021 (P.21.1250.F), www.juportal.be	78
Trefwoorden: 1. Strafzaken - Voorlopige hechtenis - Modaliteiten - Elektronisch toezicht – Verwerping	78
2. Voorlopig hechtenis - Handhaving - Stukken betreffende de voorlopige hechtenis - Eensluidendheid	78
Hof van Cassatie 1 december 2021 (P.21.1481.F), www.juportal.be	78
Trefwoorden: 1. Bevel tot aanhouding - Betekening - Na te leven vormvereisten - Overhandiging van een integraal afschrift van het bevel tot aanhouding - - Art. 18 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis	78
2. Bevel tot aanhouding - Betekening - Geen regelmatige betekening binnen de wettelijke termijn - Art. 18 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis	79
3. Bevel tot aanhouding - Betekening - Miskenning van een op straffe van nietigheid voorgeschreven rechtsvorm - Art. 18 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis	79
Hof van Cassatie 8 december 2021 (P.21.1465.F), www.juportal.be	79
Trefwoorden: Uitlevering - Passieve uitlevering - Verzoek om uitlevering van een buitenlandse autoriteit - Voorlopige aanhouding - Voorwaarden - Beoordelingsbevoegdheid van het onderzoeksgerecht - Art. 5 Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen	79
Hof van Cassatie 8 december 2021 (P.21.1480.F), www.juportal.be	80
Trefwoorden: Strafzaken - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Rechtszitting van het onderzoeksgerecht - Inverdenkinggestelde die niet kan verschijnen en niet door zijn raadsman wordt vertegenwoordigd - Onderzoeksgerecht dat zich niet kan verplaatsen en uitspraak doet op grond van stukken - Rechten van verdediging - Verplichting om de zaak uit te stellen als de wettelijke termijn dat toelaat - Artt. 23, 2°, en 30, § 3 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis	80
Hof van Cassatie 29 maart 2023 (P.23.0437.F), www.juportal.be	81
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Hoger beroep – Verstek verdachte – Kennisgeving aan raadsman – Recht van verdediging	81
Hof van Cassatie 2 mei 2023 (P.23.0068.N), www.juportal.be	81
Trefwoorden: 1. Gerechtelijk onderzoek – Onderzoekshandelingen in verhouding tot het redelijkerwijze te verwachten resultaat – Prima facie inschatting door onderzoeksrechter	81
2. Gerechtelijk onderzoek – Verzoek tot bijkomend onderzoek – Art. 61quinquies Sv. – KI – Beoordeling – Afweging kosten tav te verwachten resultaat	81
3. Gerechtelijk onderzoek – Verzoek tot bijkomend onderzoek – Art. 61quinquies Sv. – KI – Beoordeling – Afweging kosten tav te verwachten resultaat – Eigendomsmisdrijven – Artikel 1 EAP EVRM	81
4. Gerechtelijk onderzoek – Verzoek tot bijkomend onderzoek – Art. 61quinquies Sv. – KI – Beoordeling – Afweging kosten tav te verwachten resultaat – Afwijzing – Motivering	81
Hof van Cassatie 22 augustus 2023 (P.23.1202.N), <i>T.Strafr.</i> 2023, afl. 6, 380-381.	82
Trefwoorden: 1. Strafvordering – Uitoefening – Artikel 28quater, derde lid Sv. – Opsporingsonderzoek – Gerechtelijk onderzoek	82
2. Voorlopige hechtenis – Geen toepassing van 235bis Sv. – Regelmatigheid van onderzoekshandelingen – Prima-facie onderzoek – Omvang	83

3. Observatie – Schriftelijke bevestiging – Artikel 47septies, §2, derde lid Wetboek van Strafvordering – Geen vermelding van de periode.....	83
Hof van Cassatie 3 oktober 2023 (P.23.1331.N), www.juportal.be	83
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Ernstige aanwijzingen van schuld – Artikel 6 EVRM – Vermoeden van onschuld.....	83
Hof van Cassatie 12 december 2023 (P.23.0554.N), www.juportal.be	83
Trefwoorden: Elektronische communicatie - Strafbaarheid bij onrechtmatig gebruik - Definitie.....	83
Hof van Cassatie 19 december 2023 (P.23.1676.N), www.juportal.be	84
Trefwoorden: Huiszoeking – Aanwijzingen – Politie-informatie – Beoordeling rechter	84
Hof van Cassatie 27 december 2023 (P.23.1745.N), www.juportal.be	84
Trefwoorden: 1. Europees aanhoudingsbevel – Overleveringsdetentie – Verzoek tot voorwaardelijke invrijheidstelling, invrijheidstelling tegen borgstelling of omzetting van een hechtenis in de gevangenis in een hechtenis onder elektronisch toezicht – Vorm en procedure – Grondvoorwaarden	85
2. Art. 5 EVRM – Legaliteitsvereiste – Rechter kan lacune in de wetgeving invullen na arrest Grondwettelijk Hof	85
3. Europees aanhoudingsbevel – Onderzoeksgerechten - Verzoek tot voorwaardelijke invrijheidstelling, invrijheidstelling tegen borgstelling of omzetting van een hechtenis in de gevangenis in een hechtenis onder elektronisch toezicht – Beoordeling – Criteria – Aanwezigheid strafdossier niet vereist	85
4. Europees aanhoudingsbevel – Onderzoeksgerechten - Verzoek tot voorwaardelijke invrijheidstelling, invrijheidstelling tegen borgstelling of omzetting van een hechtenis in de gevangenis in een hechtenis onder elektronisch toezicht – Beoordeling – Criteria – Niet gebonden door de beslissingen inzake voorlopige hechtenis die zouden zijn genomen in het kader van de strafvervolgning in de uitvoerende staat	85
5. Europees aanhoudingsbevel – Onderzoeksgerechten - Verzoek tot voorwaardelijke invrijheidstelling, invrijheidstelling tegen borgstelling of omzetting van een hechtenis in de gevangenis in een hechtenis onder elektronisch toezicht – Beoordeling – Criteria – Duur van de vrijheidsberoving	85
Hof van Cassatie 27 december 2023 (P.23.1708.N), www.juportal.be	86
Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Verlenging van de termijnen – Termijn om uitspraak te doen geschorst tijdens uitstel	86
2. Voorlopige hechtenis – Termijn om uitspraak te doen geschorst tijdens uitstel – Aanvang van de schorsing – Einde van de schorsing.....	86
Hof van Cassatie 2 januari 2024 (P.23.1743.N), www.juportal.be	87
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – In vrijheid gelaten of in vrijheid gestelde verdachte – Nieuwe en ernstige omstandigheden - Bevel tot aanhouding – Vermeldingen – ‘Nieuwe en ernstige omstandigheden’ - Beoordeling regelmatigheid door onderzoeksgerecht – Rechtzetten van verzuim	87
Hof van Cassatie 9 januari 2024 (P.23.1795.N), www.juportal.be	88
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Bevel tot aanhouding - Onderzoekrechter moet verdachte mededelen dat aanhouden kan - Voorbeeld	88
Hof van Cassatie 23 januari 2024 (P.24.0092.N), www.juportal.be	88
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Schending artikel 3 EVRM – Beoordeling onderzoeksgerecht	88
Hof van Cassatie 30 januari 2024 (P.24.0112.N), www.juportal.be	89
Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel – Uitvoerende rechterlijke autoriteit – Openbaar ministerie	89
C. ANDERE ARRESTEN VAN HET HOF VAN CASSATIE	90
Hof van Cassatie 29 juni 2021 (P.21.0761.N), www.juportal.be	90
Trefwoorden: Strafzaken - Verzoek tot onttrekking - Gewettigde verdenking – Plaatsvervangend magistraat van een hof van beroep - Burgerlijke partij voor een correctionele rechtbank	90
Hof van Cassatie 8 september 2021 (P.21.0870.F), www.juportal.be	90
Trefwoorden: 1. Strafzaken - Algemeen - Verzoek tot onttrekking - Gewettigde verdenking - Samenstelling van het rechtscollege - Toepassing van artikel 100 Gerechtelijk Wetboek - Aanwijzing van een rechter van een andere rechtbank die in ondergeschikte orde in de betrokken rechtbank was benoemd.....	90

2. Strafzaken - Algemeen - Samenstelling van het rechtscollege – Gewettigde verdenking - Verzoek tot onttrekking - Toepassing van artikel 100 Gerechtelijk Wetboek - Aanwijzing van een rechter van een andere rechtbank die in ondergeschikte orde in de betrokken rechtbank was benoemd - Rechter met nodige waarborgen van aanwijsbare objectiviteit.....	90
Hof van Cassatie 21 september 2021 (P.21.0849.N), www.juportal.be	91
Trefwoorden: Herziening - Verzoek - Ontvankelijkheid - Nieuw feit - Begrip - Draagwijdte.....	91
Hof van Cassatie 1 december 2021 (P.21.1088.F), www.juportal.be	91
Trefwoorden: 1. Herziening - Advies en verwijzing tot herziening - Advies van de Commissie voor herziening in strafzaken - Hof van Cassatie - Beslissing tot verwijzing - Met redenen omklede beslissing	92
2. Advies en verwijzing tot herziening - Advies van de Commissie voor herziening in strafzaken - Beslissing van het Hof - Gegeven dat de rechter niet bekend was - Gegeven dat tot een vrijspraak kan leiden - Gevolg - Nietigverklaring van de veroordeling en verwijzing naar een hof van beroep	92
3. Verzoek en verwijzing om advies - Oorzaak van herziening - Gegeven dat de rechter niet bekend was - Begrip - Gegeven dat tot een vrijspraak kan leiden - Grond van niet-toerekenbaarheid ten aanzien van de veroordeelde	92
4. Aanvraag tot herziening – Verzoek ingediend door de procureur-generaal bij het hof van beroep - Ontvankelijkheid – Aanmaning aan de burgerlijke partij.....	92
Hof van Cassatie 13 juni 2023 (P.23.0736.N), www.juportal.be	92
Trefwoorden: Wraking – Art. 88, §1 Ger.W. – Bijzonder reglement – Onafhankelijkheid en onpartijdigheid.....	93
Hof van Cassatie 14 december 2023 (C.23.0218.N), www.juportal.be	93
Trefwoorden: Stukken - Tegenspraak - Stukken samen met laatste conclusie neergelegd	93
2.5. GRONDWETTELIJK HOF	94
Grondwettelijk Hof 18 januari 2024 (6/2024), www.const-court.be	94
Trefwoorden: Strafrechtspleging - Opsporingsonderzoek - Inbeslagneming - Controle van de regelmatigheid van de inbeslagneming	94
2.6. RAAD VAN STATE	96
2.7. HOVEN VAN BEROEP	96
A. CORRECTIONELE KAMERS	96
Gent 18 april 2023, <i>TJK</i> 2023, afl. 5, 292.....	96
Trefwoorden: Niet-consensuele handelingen met de dood tot gevolg – Zelfdoding – Bewijslast.....	96
Bergen 15 mei 2023, <i>JT</i> 2024, afl. 6, 99.	96
Trefwoorden: Gezag van strafrechtelijk gewijsde – Non bis in idem – Verschil.....	96
B. KAMER VAN INBESCHULDIGINGSTELLING.....	97
C. BURGERLIJKE KAMERS EN KORTGEDING.....	97
2.8. RECHTBANKEN VAN EERSTE AANLEG	97
A. CORRECTIONELE KAMERS	97
B. RAADKAMER.....	97
C. BURGERLIJKE KAMERS EN VOORZITTER IN KORTGEDING	97
2.9. HOVEN VAN ASSISEN	97
2.10. BUITENLANDSE RECHTSPRAAK	98
Hoge Raad (Nederland) 13 februari 2024 (23/00055), www.rechtspraak.nl	98
Trefwoorden: EnchroChat	98
3. RECHTSLEER	99
3.1. OVERZICHTEN VAN RECHTSLEER	99
3.2. BOEKEN	99
A. NIEUWE BOEKEN I.V.M. STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT	99
B. NIEUWE BOEKEN I.V.M. STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT IN DE BIBLIOTHEEK	100

3.3. BIJDAGEN IN BOEKEN OF TIJDSCHRIFTEN (INCLUSIEF NOTEN)	100
A. BIJDAGEN I.V.M. INTERNATIONAAL EN EUROPEES STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT	100
B. BIJDAGEN I.V.M. ALGEMEEN STRAFRECHT	100
C. BIJDAGEN I.V.M. BIJZONDER STRAFRECHT.....	100
D. BIJDAGEN I.V.M. STRAFPROCESRECHT	101
E. GEMENGDE OF ANDERE BIJDAGEN	101
F. STRAFRECHT IN HET BUITENLAND.....	101
3.4. BELANGRIJKE EVOLUTIES IN ANDERE RECHTSTAKKEN OF BELANGRIJKE ARTIKELEN OVER HET RECHT	101
3.5. VARIA	102

1. Wetgeving

1.1. Belgische regelgeving

Wet van 18 januari 2024 om justitie menselijker, sneller en straffer te maken III (1), BS 26 januari 2024.

Toelichting: (bron: www.jura.kluwer.be) De federale wetgever breidt een vervolg aan het parcours om justitie menselijker, sneller en straffer te maken. De verzamelwet van 18 januari 2024 is intussen de 5e in zijn soort. De tekst vat met zijn 95 artikels diverse bepalingen in het Wetboek van Strafvordering, het Strafwetboek, het Gerechtelijk Wetboek, de Kansspelwet, de Wet Voorlopige Hechtenis, de Wet gerechtskosten in strafzaken en de Wet inlichtingen- en Veiligheidsdienst. Opvallende nieuwigheden: de mogelijkheid voor de correctionele rechtbanken en hoven van beroep om een hersteltraject op te leggen, de wettelijke verankering van de ambten van milieumagistraat en substituut-procureur des Konings gespecialiseerd in milieu-aangelegenheden en de wettelijke plicht om een opsporingsonderzoek zowel à charge als à décharge te voeren.

Wat volgt is een kort overzicht van de voornaamste elementen.

Wetboek van Strafvordering (Hoofdstuk 2)

- Opsporingsonderzoek à charge en à décharge

Het opsporingsonderzoek wordt à charge en à décharge gevoerd. Dat beginsel is voortaan uitdrukkelijk opgenomen in het Wetboek van Strafvordering.

Artikel 28bis §1, eerste lid van het Wetboek van Strafvordering bepaalt dat het opsporingsonderzoek ‘het geheel van handelingen is die ertoe strekken de misdrijven, hun daders en de bewijzen ervan op te sporen en de gegevens te verzamelen die dienstig zijn voor de uitoefening van de strafvordering’. In een recent arrest nr. 97/2020 van 25 juni 2020 van het Grondwettelijk Hof oordeelde het Hof dat het feit dat de wetgever aan personen die het voorwerp uitmaken van een opsporingsonderzoek — namelijk de verdachte en de benadeelde partij — niet dezelfde rechten heeft toegekend als die welke hij heeft toegekend aan de inverdenkinggestelde en aan de burgerlijke partij in het kader van een gerechtelijk onderzoek, de Grondwet en het gelijkheidsbeginsel niet schendt. Het Hof motiveerde dit op basis van 2 argumenten waarvan de eerste luidt dat de procureur des Konings niet is onderworpen aan een wettelijke verplichting om een onderzoek à charge en à décharge te voeren. De letterlijke wettekst voorziet inderdaad geen verplichting voor de procureur des Konings om “à décharge” te onderzoeken. Maar bij de ontleding van alle wettelijke verplichtingen die op het openbaar ministerie rusten is het onmogelijk staande te houden dat het opsporingsonderzoek en de zoektocht naar de waarheid kan worden uitgevoerd zonder dat de elementen à décharge in acht moeten worden genomen.

De uitspraak heeft een vereniging veroorzaakt van de omschrijving van de opdracht van het openbaar ministerie en van de invulling van het opsporingsonderzoek. Die beperking dient bijgevolg bijgesteld te worden door in het Wetboek van Strafvordering expliciet te bepalen dat het opsporingsonderzoek à charge en à décharge wordt gevoerd.

- Beslagprocedure voor goederen

De beslagprocedure voor goederen die geen vermogensvoordelen zijn in de zin van artikel 42, 3°, van het Strafwetboek krijgt vorm in artikel 35bis van het Wetboek van Strafvordering.

In de gevallen waarin de wet bepaalt dat de verbeurdverklaring van onroerende goederen die hebben gediend of bestemd waren voor het plegen van het misdrijf mogelijk is, zal worden gehandeld overeenkomstig de vormvoorschriften van artikel 35bis van het Wetboek van Strafvordering. Dat artikel geldt mutatis mutandis als de gemeenrechtelijke procedure voor de inbeslagneming voor onroerende goederen die het instrument zijn van het misdrijf. Het betreft de gevallen waarin de wet de verbeurdverklaring van onroerende goederen als instrument van het misdrijf toelaat, zonder expliciete verwijzing naar artikel 35bis van het Wetboek van Strafvordering, onder meer de artikelen 417/42, 433quater/8 van het Strafwetboek.

- Psychologisch deskundigenonderzoek

Artikel 43 van het Wetboek van Strafvordering wordt gewijzigd om de procureur des Konings in een zo vroeg mogelijk stadium van de strafprocedure de mogelijkheid te geven een psychologisch deskundigenonderzoek te kunnen vorderen. De wetgever creëert een algemeen kader zodat de procureur des Konings een psychologisch onderzoek kan vorderen wanneer hij het gewenst acht zich te laten adviseren door een deskundige in functie van de te nemen beslissingen. De nodige garanties inzake de rechten van de verdediging van de verdachte zijn daarbij wettelijk verankerd.

- Hersteltraject

Het Wetboek van Strafvordering voorziet voortaan de mogelijkheid tot het opleggen van een hersteltraject voor bepaalde strafrechten, met name de correctionele rechtbanken en de hoven van beroep. Hiervoor wordt een nieuw artikel 190sexies ingevoegd, dat van overeenkomstige toepassing is op het niveau van het hof van beroep door het verwijzingsartikel in artikel 209bis. De procedure wordt niet voorzien voor de politierechtbanken.

De wetgever bepaalt onder welke voorwaarden de rechtbank een hersteltraject kan opleggen. Het moet bijvoorbeeld gaan om feiten die niet van dien aard schijnen te zijn dat ze gestraft moeten worden met een hoofdstraf van meer dan 5 jaar gevangenisstraf of een zwaardere straf. Daarnaast moet er sprake zijn van een verslavings-, agressie of psychosociale problematiek in oorzakelijk verband met de feiten, de beklaagde mag de hem tenlastegelegde feiten niet ontkennen en moet gemotiveerd zijn om deel te nemen aan het traject.

Het speerpunt van de hersteltrajecten vormt de multidisciplinaire aanpak. Hiertoe dient de rechtbank samen te werken met enerzijds het parket en de balie en anderzijds de diensten die zullen instaan voor de opvolging en de begeleiding van de beklaagden. Tijdens de periode waarin de beklaagde wordt opgevolgd kunnen hem een behandeling of andere bijkomende maatregelen worden voorgesteld waardoor naast de onderliggende problemen (verslaving, agressieprobleem, ...) ook andere problematieken kunnen worden aangepakt (schulden, werkloosheid, dakloosheid) waardoor de kans op recidive afneemt. Er zal regelmatig overleg worden gepleegd met de bevoegde diensten van de gemeenschappen die instaan voor de opvolging van het traject teneinde een goed onderbouwde en multidisciplinaire aanpak mogelijk te maken.

De rechtbank is verplicht een protocol af te sluiten met het parket, de balie en de partners die instaan voor de uitvoering van de hersteltrajecten. Het protocol specificeert op welke manier de opvolging en de informatiedoorstroming geregeld wordt.

In werking: 26 januari 2024. Mits overgangsbepalingen voor de hoven en rechtbanken die op deze datum nog geen protocol hebben gesloten. Dat protocol moet afgesloten zijn uiterlijk 1 januari 2028.

- Cassatieberoep

Met een wijziging aan artikel 278, § 4 van het Wetboek van Strafvordering geeft de wetgever gevolg aan het arrest nr. 119/2022 van 29 september 2022 van het Grondwettelijk Hof. In dat arrest oordeelde het Hof dat artikel 278, § 4 Sv. de Grondwet schendt omdat er op basis van het artikel geen cassatieberoep kan worden ingesteld tegen de beslissing van de voorzitter van het hof van assisen om bepaalde getuigen niet op te nemen in de lijst van getuigen opgesteld tijdens de preliminaire zitting. De partijen voor een andere vonnisrechter in strafzaken kunnen wel een cassatieberoep instellen tegen een dergelijke weigering. De federale wetgever zorgt voor een aanpassing en voorziet in het sv. dat een voorziening in cassatie kan worden ingesteld samen met de voorziening in cassatie tegen het eindarrest. Het gaat specifiek om een uitgesteld cassatieberoep zoals voorzien door art. 420, eerste lid, Sv.

- Uithandengeving minderjarigen

De wetgever voegt een vierde punt toe aan artikel 420, tweede lid Sv. zodat opnieuw dadelijk cassatieberoep kan worden aangetekend tegen de beslissing tot uithandengeving van een minderjarige. Die mogelijkheid werd immers afgeschaft door de Wet rechtspleging Hof van Cassatie in strafzaken van 14 februari 2014. Het Grondwettelijk Hof oordeelde evenwel in zijn arrest van 24 oktober 2019 (nr. 161/2019) dat die lacune de Grondwet schendt. De wetgever komt nu aan dat arrest tegemoet.

- Snelrechtprocedure

In Boek II, Titel I van het Wetboek van Strafvordering wordt het opschrift van hoofdstuk V vervangen als volgt: "Hoofdstuk V. De snelrechtprocedure". Het doel is om de algemene beleidsnota Justitie uit te voeren die het herstel van een snelrechtprocedure beoogt, in nauw overleg met diverse actoren. De wetgever wil het procedurele arsenaal waarover magistraten beschikken daarmee aanvullen om sneller te kunnen reageren op een reeks misdrijven die het gevoel van openbare veiligheid verstoren. Dit zal toelaten een gevoel van straffeloosheid in hoofde van de daders en recidive te voorkomen.

De nieuwe snelrechtprocedure vormt een aanvulling op de bestaande procedures en zal van toepassing zijn op personen die zijn aangehouden. Het gaat niet om een uitbreiding van de voorlopige hechtenis. De nieuwe procedure in artikelen 216quinquies en volgende van het Wetboek van Strafvordering vervangt de oude procedure voor onmiddellijke verschijning.

In afwijking van artikel 127 van het Wetboek van Strafvordering, kan de procureur des Konings een persoon die aangehouden is met toepassing van artikel 16 van de Wet Voorlopige Hechtenis van 20 juli 1990, oproepen met het oog op het toepassen van de snelrechtprocedure voor de politierechtbank of de correctionele rechtbank. Dit kan pas gebeuren wanneer de onderzoeksrechter van oordeel is dat hij alle onderzoekshandelingen heeft uitgevoerd die hij nodig acht en dat het onderzoek daarom wat hem betreft kan worden afgesloten, en wanneer hij het dossier heeft overgemaakt. Het akkoord van de aangehoudene wordt geacteerd in een proces-verbaal door de onderzoeksrechter.

De procedure is bedoeld voor eenvoudige zaken waarbij de feiten voldoende vastgesteld zijn en de onderzoeksrechter inschat dat de noodzakelijke onderzoeksdaden werden uitgevoerd.

“Eenvoudige zaken” zijn zaken waarin de dader en het slachtoffer zijn geïdentificeerd en de schade bekend is.

De Wet verzachtende omstandigheden van 4 oktober 1867 wordt ook gewijzigd in functie van de nieuwe procedure.

Strafwetboek (Hoofdstuk 3)

- Autonome probatiestraf

Op vraag van de gemeenschappen wijzigt de wetgever artikelen 37octies tot 37undecies van het Strafwetboek m.b.t. de autonome probatiestraf:

- de aanvang van de autonome probatiestraf is duidelijker omschreven
- de procedure is op enkele punten vereenvoudigd, onder meer door de overeenkomst die moet worden gesloten met de justitieassistent af te schaffen en door de kennisgevingen die door de probatiecommissie aan de veroordeelde worden gedaan op elkaar af te stemmen; en
- er is voorzien in een duidelijk kader voor samenwerking en infodeling met hulp- en dienstverlening.

- AML6-richtlijn

Het Strafwetboek is voortaan afgestemd op de vereisten uit de zogenaamde AML6-richtlijn, de zesde Antiwitwasrichtlijn (Richtlijn 2018/1673).

- Bescherming politieambtenaren

De federale wetgever neemt een aantal extra maatregelen om politieambtenaren beter te beschermen tegen geweld. Er worden 2 nieuwe bepalingen (nieuw artikel 271bis en 272bis) ingevoegd in de afdeling van het Strafwetboek die aan weerspanning is gewijd. Die artikelen voorzien in een verzwaring van de straffen (als verzaamd misdrijf of als verzwarende factor) in geval van weerspanning met ongeschiktheid tot het verrichten van arbeid tot gevolg:

- art. 271bis: ‘Indien het feit een ziekte of ongeschiktheid tot het verrichten van persoonlijke arbeid tot gevolg heeft, wordt weerspanning, gepleegd door een enkele persoon met wapen, gestraft met gevangenisstraf van 3 tot 5 jaar, indien het zonder wapen is gepleegd, wordt het gestraft met een gevangenisstraf van 6 maanden tot 3 jaar’;

- art. 272bis: ‘indien het feit een ziekte of ongeschiktheid tot het verrichten van persoonlijke arbeid tot gevolg heeft, is weerspanning gepleegd door verscheidende personen, met of zonder voorafgaande afspraak en met of zonder wapens, een verzwarende factor’.

- Overgooien van voorwerpen over gevangensmuren

Het opzettelijk overgooien van voorwerpen over gevangensmuren wordt strafbaar gesteld via een nieuw artikel 337bis in het Strafwetboek: ‘art. 337bis. Hij die opzettelijk voorwerpen op directe of indirecte wijze over de muren of afsluitingen van een gevangenis, een afdeling of een inrichting tot bescherming van de maatschappij overgoot, wordt gestraft met een gevangenisstraf van 15 dagen tot een jaar en een geldboete van 50 tot 500 euro’.

- Misdrijven in bijzijn van minderjarigen

Voortaan moet de strafrechter bij bepaalde misdrijven rekening houden met het feit of het misdrijf in het bijzijn van een minderjarige werd gepleegd.

De aanwezigheid van minderjarige kinderen wordt bij sommige misdrijven beschouwd als een verzwarende factor. Onder meer bij doodslag (wijziging van artikel 397bis Sw.), slagen en verwondingen gepleegd in het kader van intrafamiliaal geweld (wijziging van artikel 410 Sw.), foltering, onmenselijke behandeling en ontterende behandeling (nieuw artikel 417/4/1 Sw.) en belaging (wijziging van artikel 442bis Sw.). Bij de keuze van de straf of de maatregel en de zwaarte ervan moet de rechter in overweging nemen dat het misdrijf werd gepleegd in het bijzijn van een minderjarige.

- Strafbaarstelling wapenvervoer

Het Strafwetboek bevat een aantal nieuwe strafbaarstellingen m.b.t. wapenvervoer:

- artikel 504ter/1, § 1, stelt het opzettelijk uitrusten van een voer-, vaar- of vliegtuig of elk ander vervoermiddel met een niet-fabriekseigen ruimte voor het heimelijk in bezit hebben of vervoeren van illegale voorwerpen, verboden en vergunningsplichtige wapens of geld met een illegale herkomst strafbaar;

- artikel 504ter/1, § 2, stelt strafbaar degene die opzettelijk een voertuig, een boot, een vliegtuig of enig ander vervoermiddel in bezit heeft dat is uitgerust met een niet-fabriekseigen ruimte die wordt gebruikt voor heimelijk bezit of voor het heimelijk vervoeren van illegale voorwerpen, verboden en vergunningsplichtige wapens of geld met een illegale herkomst;

- artikel 504ter/1, § 3, voorziet in een strafverzwaring voor degene die van het uitrusten van een voertuig met een verborgen niet-fabriekseigen ruimte voor het heimelijk bezit of voor het heimelijk vervoeren van illegale voorwerpen, verboden en vergunningsplichtige wapens of geld met een illegale herkomst een beroep of gewoonte maakt.

Gerechtigd Wetboek (Hoofdstuk 7)

Overeenkomstig het regeerakkoord wordt artikel 58bis, 1° van het Gerechtigd Wetboek gewijzigd om het ambt van milieurechter en het ambt van substituut-procureur des Konings gespecialiseerd in milieu-aangelegenheden er wettelijk in te verankeren.

De federale wetgever komt daarmee ook tegemoet aan een vraag die al lang leeft. De Hoge Raad voor de Justitie is al langer vragende partij voor een dergelijke specialisatie bij de zetel en het parket. Milieucriminaliteit vergt immers een specifieke kennis en aanpak, klinkt het. Het gaat hier over een complexe materie met Europese, regionale en sectoriële wetgeving.

Wetboek van de Belgische nationaliteit (Hoofdstuk 8)

Aan het Wetboek van de Belgische nationaliteit worden voornamelijk zuiver technische wijzigingen aangebracht. Onder meer artikel 15 m.b.t. de procedure van verkrijging van de Belgische nationaliteit en artikel 17 over het terugkrijgen van de Belgische nationaliteit.

Wet schadevergoeding gewelddaden (Hoofdstuk 9)

De Wet schadevergoeding gewelddaden wijzigt op 2 punten:

- de termijn waarbinnen slachtoffers een verzoek om financiële hulp kunnen indienen wordt verlengd van 3 naar 5 jaar. Eenzelfde verlenging van termijn wordt voorzien ten aanzien van de slachtoffers van terrorisme;

- minderjarige slachtoffers krijgen de mogelijkheid om financiële hulp te bekomen na hun meerderjarigheid, indien dit voordien niet voor hen werd gedaan. Dezelfde wijziging wordt doorgevoerd m.b.t. de occasionele redders.

Verder zijn er aanpassingen m.b.t. de verjaringstermijn.

De verzoeken die bij de commissie voor financiële hulp van slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en occasionele redders werden ingediend na 18 maart 2020 en die om die reden onontvankelijk werden verklaard wegens laattijdige indiening, worden ambtshalve of op vraag van de verzoeker door het secretariaat van de commissie heropend binnen de 18 maanden (tegen 5 augustus 2025).

Diegenen die nog geen verzoek hadden ingediend voor 19 maart 2020, kunnen bij wijze van overgangsmaatregel nog een verzoek indienen voor 5 augustus 2025.

Wet Voorlopige Hechtenis (Hoofdstuk 10)

De bepalingen m.b.t. de vrijheid onder voorwaarden en invrijheidstelling onder voorwaarden in de Wet Voorlopige Hechtenis worden aangevuld.

Momenteel kunnen de voorwaarden waaronder een verdachte van een misdrijf in vrijheid kan worden gesteld, worden opgelegd voor een duur van maximum 3 maanden. De voorwaarden kunnen worden verlengd maar dit dient te gebeuren vóór het verstrijken van de opgelegde termijn. Bij gebreke hiervan vervallen de voorwaarden. Dit kan zware gevolgen hebben als louter uit vergetelheid de voorwaarden niet tijdig werden verlengd. De federale wetgever komt daarom met een wijziging.

Wanneer de raadkamer, bij het regelen van de rechtspleging, de verdachte naar de correctionele rechtbank of naar de politierechtbank verwijst wegens een feit dat de toepassing wettigt van een van de voorwaarden, beslist zij bij een afzonderlijke en gemotiveerde beschikking, of de opgelegde voorwaarden al dan niet gehandhaafd worden tot de beslissing ten gronde kracht van gewijsde heeft verkregen of tot een beslissing van vroegere datum tussenkomt die een einde maakt aan de vervolging. Zij kan ambtshalve, op vordering van de procureur des Konings of op verzoek van de verdachte, de opgelegde voorwaarden wijzigen, opheffen of vrijstelling verlenen van de naleving van alle voorwaarden of sommige daarvan.

Na het afsluiten van het gerechtelijk onderzoek kan het vonnisgerecht waarbij de zaak aanhangig is, op vordering van de procureur des Konings of op verzoek van de verdachte, de opgelegde voorwaarden wijzigen, opheffen of vrijstelling verlenen van de naleving van alle voorwaarden of sommige daarvan. Voorheen kon het vonnisgerecht de voorwaarden verlengen voor maximum drie maanden en uiterlijk tot het vonnis, de voorwaarden intrekken of een vrijstelling verlenen.

De wijziging aan de Wet voorlopige hechtenis waaruit volgt dat de voorwaarden gehandhaafd worden tot de beslissing ten gronde kracht van gewijsde heeft verkregen of tot een beslissing van vroegere datum tussenkomt die een einde maakt aan de vervolging is van toepassing op voorwaarden die lopende zijn op 5 februari 2024 nadat de betrokken rechter zich heeft kunnen uitspreken over de eventuele wijziging, opheffing of vrijstelling ervan.

Wet inlichtingen- en veiligheidsdiensten (Hoofdstuk 12)

De beperking van het aantal hernieuwingen van de mandaten van de magistraten bij de BIM-commissie (de bestuurlijke commissie die toezicht houdt op de specifieke en uitzonderlijke methodes voor het verzamelen van gegevens) wordt versoepeld.

Voortaan kunnen magistraten aan het einde van hun tweede hernieuwing opnieuw voor een mandaat van 5 jaar aangewezen worden wanneer er geen andere kandidaten zijn of er geen andere kandidaten geschikt worden bevonden voor het opnemen van een mandaat als effectief of plaatsvervangend lid.

Kansspelwet (Hoofdstuk 13)

In geval van overtreding van artikel 43/8 van de Kansspelwet, namelijk de regels voor kansspelen via informatiemaatschappijinstrumenten – kan voortaan een administratieve geldboete worden opgelegd door de Kansspelcommissie. Tot nog toe waren bij een inbreuk alleen een waarschuwing, schorsing of intrekking van de vergunning voor een bepaalde periode en een tijdelijk of permanent verbod op de exploitatie van een of meer kansspelen mogelijk.

Verder zijn de vergunningen G1 en G2 voor kansspelen in televisieprogramma's en in de media afgeschaft. Deze werden eigenlijk nog amper nog gebruikt.

Wederzijdse rechtshulp in strafzaken (Hoofdstuk 14)

De verzamelwet voert een rechtsmiddel toe aan de Wet wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken van 2004 om tegemoet te komen aan het arrest van het Grondwettelijk Hof van 13 januari 2022 (nr. 1/2022). Het Hof oordeelde toen dat de wet de Grondwet schendt omdat het niet voorzag in een rechtsmiddel dat, in geval van een inbeslagneming van bewijsstukken op grond van een verzoek om wederzijdse rechtshulp dat uitgaat van een Staat die geen lid is van de Europese Unie, zou toelaten de inachtneming te laten controleren van de Wet wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en met name de inachtneming van de verzoekvoorwaarden, en, indien niet is voldaan aan die voorwaarden, een beslissing tot opheffing van de inbeslagneming te verkrijgen.

Wet externe rechtspositie veroordeelden (Hoofdstuk 15)

Artikel 10 van de Wet externe rechtspositie veroordeelden regelt de termijn waarover de minister of zijn gemachtigde (in casu de directie detentiebeheer van de penitentiaire administratie) beschikt om beslissingen te nemen m.b.t. toekenning van een uitgaansvergunning, penitentiair verlof of de plaatsing in een transitiehuis. Deze termijn is uitgedrukt in "werkdagen". De wet duidt nu wat onder het begrip 'werkdagen' moet worden begrepen. Het gaat om alle dagen m.u.v. zaterdagen, zondagen, feestdagen (de wettelijke feestdagen, alsook 2 november, 15 november en 26 december), de periode tussen 27 december en 31 december en de eventueel bij ministeriële omzendbrief door de minister van ambtenarenzaken vastgestelde brugdagen.

Wet wederzijdse erkenning rechterlijke beslissingen in strafzaken (Hoofdstuk 16)

Dit hoofdstuk brengt voornamelijk technische correcties in de Wet wederzijdse erkenning rechterlijke beslissingen in strafzaken.

Verder zijn er aanpassingen aan de regels m.b.t. het voorafgaand beslag. Het toepassingsgebied wordt uitgebreid tot de verbeurdverklaring per equivalent. De procureur des Konings kan ook goederen in beslag nemen die niet verbeurdverklaard zijn maar waarop de verbeurdverklaring per equivalent uitgevoerd kan worden. Daarnaast wordt de teruggave tegen betaling van een geldsom mogelijk, zoals in het geval van een klassiek beslag.

Tot slot regelt de wetgever ook de procedure voor het gebruik van de dwangmaatregelen die noodzakelijk zijn om het voorafgaand beslag te kunnen leggen. Het betreft dwangmaatregelen die enkel door de onderzoeksrechter genomen kunnen worden zoals een huiszoeking in de woning waar het verbeurdverklarde goed zich bevindt. De procureur des Konings die het confiscatiecertificaat ontvangt zal de onderzoeksrechter verzoeken om

hiervoor een machtiging te verlenen. Deze rechter heeft een marginale controlebevoegdheid: niet de opportuniteit maar enkel de proportionaliteit en de wettigheid wordt onderzocht. Na machtiging zal de procureur des Konings een politiedienst vorderen die instaat voor het leggen van het beslag en de uitvoering van de dwangmaatregel.

Wet Europees onderzoeksbevel in strafzaken (Hoofdstuk 17)

Opdat eenieder die geschaad zou kunnen zijn door een inbeslagname ter uitvoering van een Europees onderzoeksbevel daadwerkelijk toepassing zou kunnen maken van de rechtsmiddelen die open staan tegen de tenuitvoerlegging van een Europees onderzoeksbevel (artikel 22, § 2 van de Wet Europees onderzoeksbevel in strafzaken), moet deze benadeelde over de mogelijkheid beschikken om informatie te verkrijgen over de elementen van het strafdossier waarover de Belgische overheden beschikken en op basis waarvan zij hebben beslist over de tenuitvoerlegging van het Europees onderzoeksbevel. Daarom wordt voorzien dat de Belgische uitvoerende autoriteit op het moment van de inbeslagname of erna, een kennisgeving doet aan diegene die geschaad wordt door het beslag, al dan niet op verzoek van deze laatste. Deze regel geldt niet indien het bewijsmateriaal reeds onmiddellijk is overgedragen aan de bevoegde autoriteiten van de uitvaardigende Staat of indien de geheimhouding van een onderzoek in het gedrang zou komen.

Wet gerechtskosten in strafzaken (Hoofdstuk 18)

Binnen de FOD Justitie worden een dienst gerechtskosten en een vereffeningsbureau opgericht. De dienst gerechtskosten bestaat uit een centraal bureau gerechtskosten en een taxatiebureau.

De rollen en verantwoordelijkheden van respectievelijk het centraal bureau gerechtskosten, het taxatiebureau en het vereffeningsbureau zijn wettelijk verankerd in de Wet gerechtskosten in strafzaken. Het centraal bureau gerechtskosten staat onder meer in voor de uitwerking, de opvolging en de evaluatie van de regelgeving gerechtskosten in strafzaken en de gelijkgestelde kosten, met inbegrip van de onderhandelingen over tariefbesluiten voor specifieke beroepsgroepen. Het taxatiebureau zal onder meer de kostenstaten behandelen.

Wet seksueel strafrecht (Hoofdstuk 19)

Met de wijzigingen aan de Wet van 21 maart 2022 houdende wijzigingen aan het Strafwetboek met betrekking tot het seksueel strafrecht wordt aan Child Focus de bevoegdheid te geven om in eigen naam of in naam van slachtoffers een rechtsvordering in te stellen in gevallen van seksuele uitbuiting van minderjarigen en afbeeldingen van seksueel misbruik van minderjarigen.

In werking: 5 februari 2024 (mits uitzonderingen en overgangsbepalingen).

Bron: 18 JANUARI 2024. - Wet om justitie menselijker, sneller en straffer te maken III, BS 26 januari 2024, bl. 10286.

Omzendbrief 131/11 van 4 januari 2024 over de indexerings van de tarieven van de gerechtskosten in strafzaken en de gelijkgestelde kosten, BS 8 januari 2024.

Toelichting: Hier worden de bedragen van de diverse tarieven vermenigvuldigd met de afgevlakte gezondheidsindex (dit is de gemiddelde gezondheidsindex van de laatste 4

maanden van de bedoelde periode) van december 2022 tot en met december 2023 = 128,48 en gedeeld door het gemiddelde van december 2021 tot en met december 2022 = 127.42.

Het resultaat is een coëfficiënt van 1,0113, dit is een verhoging met 1,13%.

Op het tarief voor de verplaatsingsvergoeding en dat van de vertalers na, worden alle gegevens en resultaten van wiskundige bewerkingen afgerond op 2 decimalen.

Deze indexering gaat in vanaf 1 januari 2024, het is te zeggen op de kostenstaten die digitaal werden ingediend bij het taxatiebureau of het centraal bureau, al naar gelang hun respectieve bevoegdheid, voor prestaties die werden uitgevoerd in 2024.

1.2. Europese regelgeving

- Nihil

1.3. Overzichten van wetgeving

- Nihil

1.4. Belangrijke wetsontwerpen en –voorstellen

Wetsontwerp tot invoering van Boek II van het Strafwetboek, *Parl.St. Kamer 2022-2023, 3518/001*; Wetsontwerp tot invoering van Boek I van het Strafwetboek, *Parl.St. Kamer 2022-2023, 3374/001*.

Toelichting: De Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft op 22 februari 2024 het nieuw Strafwetboek goedgekeurd. Ons land heeft zo voor het eerst sinds 1867 een volledig vernieuwd strafrecht. Het weerspiegelt de hedendaagse normen en waarden: wat we wel of niet toelaatbaar vinden, welke misdrijven de samenleving streng bestraft wil zien en hoe we met concepten als straffen en rehabilitatie omgaan. Naast een vereenvoudigde structuur werd er ingezet op een breder arsenaal om effectiever te straffen, een betere opvolging van daders met psychiatrische stoornissen, nieuwe strafbaarstellingen en strafverzwaringen voor onder andere intrafamiliaal geweld, seksueel geweld en terrorisme. Het nieuw Strafwetboek wordt binnenkort in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd en treedt twee jaar na publicatie in werking, zodat Justitie en al haar partners de nodige tijd hebben om zich aan te passen.

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 17 april 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering wat de verbetering van de rechtspositie van het slachtoffer in de strafrechtsketen betreft, *Parl.St. Kamer 2023-2024, 3809/001*.

Toelichting: Slachtoffers van een misdrijf die schade hebben geleden en klacht indienen kunnen de hoedanigheid van benadeelde persoon verkrijgen. Over deze mogelijkheid worden ze door de politiediensten systematisch geïnformeerd. Een formulier hiertoe wordt overhandigd en kan worden ingediend.

De voordelen voor het slachtoffer zijn belangrijk. Zo wordt de benadeelde persoon, in tegenstelling tot een “gewone” klager, niet enkel geïnformeerd over de eventuele rechtsdag voor het vonnisgerecht, maar tevens over de seponering en de reden daarvan alsmede over het instellen van een gerechtelijk onderzoek. Hij heeft eveneens het recht om inzage te vragen van het dossier en een afschrift te verkrijgen.

Op dit ogenblik moet het slachtoffer om als benadeelde persoon erkend te worden, echter zelf de nodige stappen zetten. Het slachtoffer moet immers een verklaring afleggen, waarvan een akte wordt opgesteld die bij het dossier wordt gevoegd. Deze verklaring moet op het secretariaat van het openbaar ministerie, op het politiesecretariaat of bij de politieambtenaar die het proces-verbaal opstelt worden afgelegd dan wel per aangetekende brief aan het secretariaat van het openbaar ministerie worden toegezonden. Dit moet beter. Daarom wordt voorgesteld om de klager automatisch als benadeelde persoon te registreren, tenzij de klager uitdrukkelijk en op geïnformeerde wijze afziet van het verkrijgen van deze informatie ('opt-out').

2. Rechtspraak

2.1. Overzichten van rechtspraak

- Nihil

2.2. Europees Hof voor de rechten van de mens

EHRM 12 december 2023 (Vuckovic t. Kroatië), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-229399>

Trefwoorden: Seksueel geweld - Met lage straf onvoldoende opgetreden tegen seksueel geweld op de werkplek - Artikel 3 EVRM - Artikel 8 EVRM

Samenvatting: Klaagster was een verpleegkundige die aangifte deed tegen haar collega, een ambulancechauffeur, vanwege seksueel misbruik tijdens het werk in de periode april tot juni 2015, waaronder aanrakingen en een poging om haar te dwingen tot orale seks. De collega werd in eerste aanleg veroordeeld tot tien maanden gevangenisstraf. Strafverhogend was dat het ging om meerdere misdrijven gepleegd in een korte periode. In hoger beroep werd de straf echter omgezet in een werkstraf van 610 uur, onder meer omdat inmiddels vier jaar was verstreken zonder dat de collega opnieuw een strafbaar feit had gepleegd.

EHRM: Enerzijds zijn werkstraffen steeds belangrijker als modern strafmiddel, anderzijds moet streng worden opgetreden tegen seksueel misbruik en geweld tegen vrouwen. Het geweld waarmee de misdrijven waren gepleegd en dat de nationale rechter bewezen had geacht, is duidelijk relevant voor de strafmaat. Het is opvallend dat in hoger beroep bij omzetting van de straf veel factoren niet werden benoemd, zoals de hoge mate van verwijtbaarheid, de vastberadenheid van de dader, de gevolgen voor het slachtoffer (PTSS diagnose en ziekteverzuim) en het gedrag na het seksueel misbruik, zoals bedreigingen en kennelijk gebrek aan berouw. Die aanpak suggereert dat de nationale rechter mild was in

het bestraffen van geweld tegen vrouwen, hetgeen wordt bevestigd door een evaluatierapport over Kroatië van (een commissie van) de Raad van Europa. Dat kan vrouwen ontmoedigen om dit soort misdrijven te melden. Schending van artikel 3 en 8 EVRM.

(Bron: ER Wekelijks 2024 afl. 159; persbericht EHRM)

EHRM 14 december 2023 (Léotard t. Frankrijk), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-229372>

Trefwoorden: Redelijke termijn – Niet horen getuigen – Kennisgeving zwijgrecht – Niet overleggen belastend bewijsmateriaal – Verjaringstermijn – Artikel 6 EVRM – Geen schendingen

Samenvatting: De zaak betreft een strafrechtelijke procedure tegen de klager, de (wijlen) voormalige Franse minister van Defensie. Hij is door het Cour de Justice de la République (CJR) veroordeeld voor medeplichtigheid aan het misbruiken van het eigendom of krediet van twee bedrijven voor persoonlijk gewin. Op basis van artikel 6, lid 1 en 3, onder b) en d) (recht op een eerlijk proces) van het EVRM, heeft hij meerdere klachten ingesteld.

Zo is de klager van mening dat hij te laat op de hoogte is gesteld van zijn zwijgrecht tijdens de inhoudelijk behandeling van zijn strafzaak. De rechter deed tijdens die zitting enige mededelingen en behandelde enige verzoeken van de medeverdachte alvorens hij de klager en zijn medeverdachte de cautie gaf. Het Hof constateert dat de klager vanaf het begin van zijn eerdere verhoor op de hoogte is gebracht van zijn zwijgrecht en dat hij dit vervolgens ook bij een schikkingshoorzittingen tijdens de procedure heeft kunnen uitoefenen. Onder deze omstandigheden is het Hof van oordeel dat het negeren van nationaalrechtelijke bepalingen met betrekking tot de kennisgeving van het zwijgrecht geen invloed heeft gehad op de eerlijkheid van het strafproces in de zin van artikel 6 EVRM.

Ten aanzien van de stelling van de klager dat de ouderdom van de vervolgte feiten hem de mogelijkheid heeft ontnomen om zich effectief te verdedigen, concludeert het Hof dat de klager niet heeft aangetoond dat de leeftijd van de feiten de rechten van de verdediging en de eerlijkheid van zijn proces in de omstandigheden van de zaak heeft aangetast. De door klager genoemde overleden personen zijn geen getuigen a charge en klager geen enkele reden heeft aangevoerd om aan te nemen dat hem een getuigenis a decharge is ontzegd die de uitkomst van zijn proces zou kunnen beïnvloeden. Bovendien beweert klager niet dat de belastende materiële bewijsstukken en getuigenverklaringen door het verstrijken van de tijd zijn aangetast en heeft hij de authenticiteit of betrouwbaarheid ervan tijdens de procedure niet heeft betwist.

Ten slotte beweert de klager dat de onderzoekrechter stukken uit een andere procedure heeft verborgen gehouden, terwijl daaruit kon blijken dat de autoriteiten reeds eerder van de feiten op de hoogte waren geweest en de verjaringstermijn daarom inmiddels was verstreken. Het Hof constateert dat de klager zich bij de nationale rechter niet heeft aangesloten bij de verzoeken van de medeverdachte mbt de verjaringstermijn, terwijl hij op dat moment op de hoogte was van de inhoud van de stukken. Bovendien merkt het Hof op dat uit uitvoerig onderzoek in de zaak van de medeverdachte is gebleken dat de openbaar aanklager op het beweerde moment onvoldoende concrete informatie had om op te treden

zodat dit moment niet als beginpunt van de verjaringstermijn kon worden aangemerkt. Het Hof is van oordeel dat dergelijke bevindingen gezien de omstandigheden van het geval niet als willekeurig of kennelijk onredelijk kunnen worden beschouwd.

Gelet op al het voorgaande concludeert het Hof dat artikel 6, lid 1 en lid 3 (b) en (d) EVRM niet is geschonden.

(Bron: Nieuwsbrief Rechtspraak Europa 2024, januari:

<https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/nre-2024-nr-1.pdf>)

EHRM 8 februari 2024 (Bogdan tegen Oekraïne), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-230718>

Trefwoorden: Art. 6, lid 1 (strafrechtelijk) en art. 6, lid 3 (c) - Eerlijk proces - Geldigheid van verklaring van afstand van recht op rechtsbijstand, ondertekend door verzoeker terwijl hij in niet-geregistreerde detentie zat en leed aan ontwenningsverschijnselen - In dergelijke omstandigheden, Ontoereikend onderzoek door nationale rechter van geldigheid van verklaring van afstand en van geestelijke toestand van verzoeker tijdens reconstructie van misdrijf ter plaatse - Kwetsbaarheid van verzoeker door gezondheidstoestand - Verklaringen afgelegd bij afwezigheid van advocaat rechtstreeks belastend en zeer belangrijk deel van bewijs tegen verzoeker - Aanvankelijke procedurefouten van onderzoek niet verholpen door strafprocedure - Verzuim van regering om in zaak aan te tonen waarom algehele eerlijkheid van proces niet onherstelbaar is geschaad door beperking van toegang van verzoeker tot juridisch advies

Samenvatting: § 52. (...) the Court reiterates its established case-law to the effect that any conversation between a detained criminal suspect and the police must be treated as formal contact and cannot be characterised as an informal interview or questioning (see Ayetullah Ay v. Turkey, nos. 29084/07 and 1191/08, § 137, 27 October 2020, with further references).

2.3. Hof van Justitie

Hof van Justitie (Grote Kamer) 21 december 2023 (C-281/22), www.curia.europa.eu

Hyperlink:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=280776&pageIndex=0&doclang=nl&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=9731264>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Europees Openbaar Ministerie – Verordening (EU) 2017/1939 – Artikel 31 – Grensoverschrijdende onderzoeken – Rechterlijke toestemming – Omvang van de toetsing – Artikel 32 – Tenuitvoerlegging van toegewezen maatregelen

Samenvatting: Het Hof werd verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Moet het Unierecht, met name artikel 31, lid 3, eerste alinea, en artikel 32 van [verordening 2017/1939], aldus worden uitgelegd dat wanneer in het kader van grensoverschrijdende onderzoeken de toestemming van een rechter is vereist voor een maatregel die in de lidstaat van de assisterende gedelegeerd Europese aanklager moet worden uitgevoerd, alle inhoudelijke aspecten, zoals de strafrechtelijke aansprakelijkheid, de verdenking van strafbare feiten en de noodzaak en de evenredigheid, moeten worden onderzocht?

2) Moet bij het onderzoek rekening worden gehouden met het feit dat de ontvankelijkheid van de maatregel reeds door een rechter in de lidstaat van de behandelende gedelegeerd Europees aanklager is getoetst aan het recht van deze lidstaat?

3) Indien de eerste vraag ontkennend wordt beantwoord of de tweede vraag bevestigend wordt beantwoord, in welke mate moet er dan een rechterlijke toetsing in de lidstaat van de assisterende gedelegeerd Europese aanklager plaatsvinden?”

Het Hof (Grote kamer) verklaart voor recht:

De artikelen 31 en 32 van verordening (EU) 2017/1939 van de Raad van 12 oktober 2017 betreffende nauwere samenwerking bij de instelling van het Europees Openbaar Ministerie („EOM”)

moeten aldus worden uitgelegd dat

de toetsing die in de lidstaat van de assisterende gedelegeerd Europese aanklager wordt verricht wanneer voor een toegewezen onderzoeksmaatregel rechterlijke toestemming is vereist krachtens het recht van deze lidstaat, enkel betrekking mag hebben op de aspecten betreffende de tenuitvoerlegging van deze maatregel, met uitsluiting van de aspecten betreffende de rechtvaardiging en de vaststelling ervan, die vooraf moeten worden getoetst door een rechter in de lidstaat van de behandelende gedelegeerd Europese aanklager wanneer er sprake is van ernstige inmenging in de rechten van de betrokkene die door het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie worden gewaarborgd.

Perscommuniqué: Wanneer het EOM een onderzoek verricht in meerdere lidstaten van de Europese Unie, zijn de rechterlijke instanties van de lidstaat van de Europese aanklager die verantwoordelijk is voor het onderzoek, bevoegd om de vaststelling en rechtvaardiging van de onderzoeksmaatregelen te onderzoeken. Rechterlijke toetsing van de onderzoeksmaatregelen in andere lidstaten kan enkel betrekking hebben op de aspecten betreffende de tenuitvoerlegging van deze maatregelen. Indien er sprake is van ernstige inmenging in de rechten van de betrokkene die door het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie worden gewaarborgd, moeten de onderzoeksmaatregelen vooraf worden getoetst door een rechter in de lidstaat van de Europese aanklager die verantwoordelijk is voor het onderzoek. (<https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2023-12/cp230208nl.pdf>)

Hof van Justitie 21 december 2023 (C-397/22), www.curia.europa.eu

Hyperlink:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=280781&pageIndex=0&doclang=NL&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=10416566>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Politiële en justitiële samenwerking in strafzaken – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Europees aanhoudingsbevel – Artikel 4 bis, lid 1 – Procedures van overlevering tussen de lidstaten – Voorwaarden voor tenuitvoerlegging – Gronden tot facultatieve weigering van de tenuitvoerlegging – Uitzonderingen – Verplichte tenuitvoerlegging – Bij verstek opgelegde straf – Begrip ‚proces dat tot de beslissing heeft geleid’ – Betrokkene die noch in eerste aanleg noch in hoger beroep in persoon is verschenen – Nationale regeling die voorziet in een absoluut verbod op overlevering van de betrokkene in geval van een bij verstek gegeven beslissing – Verplichting tot conforme uitlegging

Samenvatting: Het Hof werd verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

- „1) Moet ervan worden uitgegaan dat artikel 4 bis, lid 1, onder a), i), [van kaderbesluit 2002/584], in het geval waarin de dagvaarding aan een volwassen huisgenoot is betekend, aldus moet worden uitgelegd dat de uitvaardigende rechterlijke autoriteit moet aantonen dat de betrokkene de dagvaarding daadwerkelijk heeft ontvangen, of moet die bepaling aldus worden uitgelegd dat door de betekening aan de volwassen huisgenoot vaststaat dat de betrokkene kennis draagt van de dagvaarding, wanneer hij niet aannemelijk maakt dat en waarom hij daarvan geen kennis draagt?
- 2) Moet het begrip ‚proces’ in artikel 4 bis, lid 1, [van kaderbesluit 2002/584], in het geval waarin een procedure in hoger beroep is gevoerd, aldus worden uitgelegd dat het betrekking heeft op de terechtzitting die is voorafgegaan aan de beslissing in eerste aanleg, wanneer enkel de vervolgte persoon hoger beroep heeft ingesteld en het hoger beroep is verworpen [zonder dat er een onderzoek ten gronde is verricht]?
- 3) Is het met de voorrang van het Unierecht verenigbaar dat de Duitse wetgever in § 83, lid 1, punt 3, [IRG] heeft vastgelegd dat een veroordeling bij verstek een absoluut beletsel voor overlevering vormt, hoewel artikel 4 bis, lid 1, [van kaderbesluit 2002/584], in dit verband slechts voorziet in een grond tot facultatieve weigering?”

Het Hof (Zevende kamer) verklaart voor recht:

- 1) Artikel 4 bis, lid 1, onder a), i), van kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten, zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299/JBZ van de Raad van 26 februari 2009, moet aldus worden uitgelegd dat wanneer een dagvaarding aan de betrokkene wordt betekend door de overhandiging ervan aan een volwassen huisgenoot, het aan de betrokken uitvaardigende rechterlijke autoriteit staat om aan te tonen dat de betrokkene deze dagvaarding daadwerkelijk heeft ontvangen.

2) Artikel 4 bis, lid 1, van kaderbesluit 2002/584, zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299, moet aldus worden uitgelegd dat het begrip „proces dat tot de beslissing heeft geleid” in die bepaling ziet op een procedure in hoger beroep die heeft geleid tot een vonnis waarbij de in eerste aanleg uitgesproken beslissing is bevestigd en aldus de zaak ten gronde definitief is beslecht. De omstandigheid dat er in deze procedure in hoger beroep geen onderzoek ten gronde is verricht, is in dit verband niet relevant.

3) Artikel 4 bis, lid 1, van kaderbesluit 2002/584, zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299, moet aldus worden uitgelegd dat het zich verzet tegen een nationale regeling waarbij deze bepaling is omgezet en die op algemene wijze uitsluit dat een uitvoerende rechterlijke autoriteit een met het oog op de uitvoering van een straf uitgevaardigd Europees aanhoudingsbevel ten uitvoer legt wanneer de betrokkene niet in persoon is verschenen op het proces dat tot de betrokken beslissing heeft geleid. Een nationale rechter dient, met inachtneming van het gehele nationale recht en onder toepassing van de daarin erkende uitleggingsmethoden, deze nationale regeling zo veel mogelijk in het licht van de bewoordingen en het doel van dit kaderbesluit uit te leggen.

Hof van Justitie 21 december 2023 (C-396/22), www.curia.europa.eu

Hyperlink:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=280780&pageIndex=0&doclang=NL&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=10415357>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Politiële en justitiële samenwerking in strafzaken – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Europees aanhoudingsbevel – Artikel 4 bis, lid 1 – Procedure van overlevering tussen de lidstaten – Voorwaarden voor tenuitvoerlegging – Gronden tot facultatieve weigering van de tenuitvoerlegging – Uitzonderingen – Verplichte tenuitvoerlegging – Bij verstek opgelegde straf – Begrip ‚proces dat tot de beslissing heeft geleid’ – Procedure waarbij eerder uitgesproken straffen worden gewijzigd – Vonnis waarbij straffen worden samengevoegd – Vonnis dat wordt gewezen zonder dat de betrokkene in persoon is verschenen – Nationale regeling die voorziet in een absoluut verbod op overlevering van de betrokkene in geval van een bij verstek gegeven beslissing – Verplichting tot conforme uitlegging

Samenvatting: Het Hof werd verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Moet ervan worden uitgegaan dat ook een procedure waarmee achteraf een totaalstraf wordt vastgesteld, binnen de werkingssfeer van artikel 4 bis, lid 1, van [kaderbesluit 2002/584] valt wanneer de beslissing weliswaar bij vonnis na een terechtzitting wordt gegeven, maar daarbij noch de schuldigverklaring kan worden herzien noch de voor het afzonderlijke feit opgelegde straf kan worden gewijzigd?

2) Is het met de voorrang van het Unierecht verenigbaar dat de Duitse wetgever in § 83, lid 1, punt 3, IRG [...] heeft vastgelegd dat een veroordeling bij verstek een absoluut beletsel

voor overlevering vormt, hoewel artikel 4 bis, lid 1, van [kaderbesluit 2002/584] in dit verband slechts voorziet in een grond tot facultatieve weigering?"

Het Hof (Zevende kamer) verklaart voor recht:

1) Artikel 4 bis, lid 1, van kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten, zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299/JBZ van de Raad van 26 februari 2009, moet aldus worden uitgelegd dat het begrip „proces dat tot de beslissing heeft geleid” in die bepaling betrekking heeft op een procedure die heeft geleid tot een verzamelvonnis, waarin eerder opgelegde straffen achteraf zijn samengevoegd, wanneer in het kader van die procedure de autoriteit die dat vonnis heeft gewezen de schuldigverklaring van de betrokkene niet kan herzien en laatstgenoemde straffen niet kan wijzigen, maar over een beoordelingsmarge beschikt om de hoogte van die totaalstraf te bepalen.

2) Artikel 4 bis, lid 1, van kaderbesluit 2002/584, zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299, moet aldus worden uitgelegd dat het zich verzet tegen een nationale regeling waarbij deze bepaling is omgezet en die op algemene wijze uitsluit dat een uitvoerende rechterlijke autoriteit een met het oog op de uitvoering van een straf uitgevaardigd Europees aanhoudingsbevel ten uitvoer legt wanneer de betrokkene niet in persoon is verschenen op het proces dat tot de betrokken beslissing heeft geleid. Een nationale rechter dient, met inachtneming van het gehele nationale recht en onder toepassing van de daarin erkende uitleggingsmethoden, deze nationale regeling zo veel mogelijk in het licht van de bewoordingen en het doel van dit kaderbesluit uit te leggen.

Hof van Justitie (Grote Kamer) 21 december 2023 (C-261/22), www.curia.europa.eu

Hyperlink:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=280774&pageIndex=0&doclang=NL&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=1928697>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Europees aanhoudingsbevel – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Artikel 1, lid 3 – Artikel 15, lid 2 – Procedure van overlevering tussen lidstaten – Gronden tot weigering van de tenuitvoerlegging – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikel 7 – Eerbiediging van het privéleven en van het familie- en gezinsleven – Artikel 24, leden 2 en 3 – Inaanmerkingneming van het belang van het kind – Recht van elk kind om regelmatig persoonlijke betrekkingen en rechtstreekse contacten met zijn beide ouders te onderhouden – Moeder met inwonende jonge kinderen

Samenvatting: Het Hof werd verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Moeten artikel 1, leden 2 en 3, en de artikelen 3 en 4 van [kaderbesluit 2002/584] aldus worden uitgelegd dat zij de uitvoerende rechterlijke autoriteit niet toestaan de

overlevering van een moeder met inwonende minderjarige kinderen te weigeren of in ieder geval uit te stellen?

2) Indien de eerste vraag bevestigend wordt beantwoord, zijn artikel 1, leden 2 en 3, en de artikelen 3 en 4 van [kaderbesluit 2002/584] dan verenigbaar met artikel 7 en artikel 24, lid 3, van het [Handvest], mede gelet op de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens inzake artikel 8 EVRM en de gemeenschappelijke constitutionele tradities van de lidstaten, voor zover zij voorschrijven dat de moeder wordt overgeleverd waardoor de banden met haar inwonende minderjarige kinderen worden verbroken zonder rekening te houden met het belang van het kind?"

Het Hof (Grote kamer) verklaart voor recht:

Artikel 1, leden 2 en 3, van kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten, zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299/JBZ van de Raad van 26 februari 2009, gelezen in het licht van artikel 7 en artikel 24, leden 2 en 3, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,

moet aldus worden uitgelegd dat

het eraan in de weg staat dat de uitvoerende rechterlijke autoriteit weigert de persoon tegen wie een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd, over te leveren op grond dat deze persoon de moeder is van inwonende jonge kinderen, tenzij, ten eerste, die autoriteit beschikt over gegevens waaruit blijkt dat er sprake is van een reëel gevaar van schending van het door artikel 7 van het Handvest van de grondrechten gewaarborgde grondrecht op eerbiediging van het privéleven en het familie- en gezinsleven van die persoon en van het belang van haar kinderen, zoals beschermd door artikel 24, leden 2 en 3, van dat Handvest, wegens structurele of fundamentele gebreken met betrekking tot de omstandigheden waarin moeders van jonge kinderen worden gedetineerd en waarin er voor die kinderen wordt gezorgd in de uitvaardigende lidstaat, en, ten tweede, er zwaarwegende en op feiten berustende gronden bestaan om aan te nemen dat de betrokkenen, gelet op hun persoonlijke situatie, dat risico zullen lopen wegens dergelijke omstandigheden.

Perscommuniqué: <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2023-12/cp230207nl.pdf>

Een rechter kan niet weigeren een Europees aanhoudingsbevel (hierna: „EAB”) ten uitvoer te leggen op de enkele grond dat de gezochte persoon moeder van inwonende jonge kinderen is. Bij wijze van uitzondering kan deze rechter evenwel weigeren om die persoon over te leveren indien aan twee voorwaarden is voldaan. Ten eerste moet er een reëel gevaar bestaan op schending van het grondrecht van de moeder op eerbiediging van het privéleven en het familie-en gezinsleven en van het belang van haar kinderen wegens structurele of fundamentele gebreken met betrekking tot de omstandigheden waarin moeders van jonge kinderen worden gedetineerd en waarin er voor die kinderen wordt gezorgd in de lidstaat die het EAB heeft uitgevaardigd. Ten tweede moeten er zwaarwegende en op feiten berustende redenen bestaan om aan te nemen dat de betrokkenen, gelet op hun persoonlijke situatie, wegens dergelijke omstandigheden dat risico lopen.

Hof van Justitie 25 januari 2024 (C-58/22), www.curia.europa.eu

Hyperlink:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=1568967F4306E03D14AAA9A130828F25?text=&docid=282064&pageIndex=0&doclang=nl&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=823070>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikel 50 – Ne-bis-in-idembeginsel – Strafvervolging in rem – Door een openbaar aanklager genomen sepotbesluit – Toelaatbaarheid van latere strafrechtelijke vervolgingen in personam voor dezelfde feiten – Voorwaarden waaraan moet zijn voldaan om te kunnen aannemen dat een persoon onherroepelijk is vrijgesproken of veroordeeld – Vereiste van een uitgebreid onderzoek – Geen verhoor van een mogelijke getuige – Geen verhoor van de betrokken persoon als ‚verdachte’

Samenvatting: Het Hof werd verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

„Moet het ne-bis-in-idembeginsel, zoals dat wordt gewaarborgd door artikel 50 van het [Handvest], gelezen in samenhang met de verplichtingen die op Roemenië rusten met het oog op het bereiken van de in [de bijlage bij beschikking 2006/928] bepaalde ijkpunten, aldus worden uitgelegd dat een sepotbesluit dat door het openbaar ministerie is genomen na vergaring van de belangrijkste bewijzen in de betreffende zaak, eraan in de weg staat dat tegen dezelfde persoon voor dezelfde feiten een andere strafvervolging wordt ingesteld, zelfs als die juridisch anders wordt gekwalificeerd, aangezien dat besluit onherroepelijk is tenzij de aan het sepotbesluit ten grondslag liggende omstandigheid niet heeft bestaan dan wel er nieuwe feiten of omstandigheden aan het licht zijn gekomen waaruit blijkt dat die omstandigheid niet langer bestaat?”

Het Hof (Eerste kamer) verklaart voor recht:

Het in artikel 50 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie neergelegde ne-bis-in-idembeginsel moet aldus worden uitgelegd dat een persoon niet kan worden geacht onherroepelijk te zijn vrijgesproken in de zin van dat artikel 50 ten gevolge van een sepotbesluit dat door een openbaar ministerie is vastgesteld zonder dat de strafrechtelijke aansprakelijkheid van die persoon voor het vervolgte strafbare feit is onderzocht.

2.4. Hof van Cassatie

A. Beroepen tegen vonnissen en arresten van correctionele kamers

Hof van Cassatie 19 januari 2021 (P.20.1056.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210119.2N.7>

Trefwoorden: Misdrijf - Deelneming - Bestanddelen van deelneming - Geen gelijktijdige vervolging van de hoofddader

Samenvatting: Strafbare deelneming in de zin van artikel 66 Strafwetboek vereist dat de mededader een door de wet bepaalde vorm van medewerking aan een misdaad of wanbedrijf verleent, weet dat hij zijn medewerking aan een bepaalde misdaad of een bepaald wanbedrijf verleent en het opzet heeft om aan die misdaad of dat wanbedrijf zijn medewerking te verlenen (1); wanneer de rechter een beklaagde die voldoet aan deze vereisten veroordeelt als mededader van een misdaad of wanbedrijf, moet bij afwezigheid van daartoe strekkende conclusie uit zijn vaststellingen niet blijken dat bij dat misdrijf een hoofddader betrokken is. (1) Cass. 18 september 2018, AR P.17.1138.N, AC 2018, nr. 473, NC 2018, 599; Cass. 29 september 2015, AR P.14.1169.N, AC 2015, nr. 567; Cass. 29 november 2011, AR P.11.1250.N, AC 2011, nr. 656. Zie ook F. VAN VOLSEM, "Strafbare deelneming is tijdige deelneming", RABG 2006, 885; J. CONSTANT, Manuel de droit pénal, Luik, Imp. Des Invalides, 1948, 112-119; G. DELHEIXHE en M. FRANCHIMONT, "Aspects de la participation criminelle en Belgique", R.D.P. 1955, 890; C.J. VANHOUDT en W. CALEWAERT, Belgisch strafrecht, Story-Scientia, 1976, II, 587-602; J.P. BUYLE, "La responsabilité pénale des conseillers des dirigeants d'entreprises", in Actualités en droit des affaires, Vanham, 2003, 75-76; F. TULKENS en M. VANDEKERCKHOVE, Introduction au droit pénal, Kluwer, 2005, 416-421 P. WAETERINCKX, De strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de rechtspersoon en zijn leidinggevenden, Intersentia, 2011, 18; F. DERUYCK, Overzicht van het Belgisch strafrecht, Die Keure, 2017, 88-92; N. COLETTE-BASECQZ en N. BLAISE, Manuel de droit pénal général, Anthemis, 2019, 341-347; T. MOREAU en D. VANDERMEERSCH, Eléments de droit pénal, Die Keure, 2019, 131; zie alg. J. VANHEULE, Strafbare deelneming, Intersentia, 2010, 1050p.

Hof van Cassatie 19 januari 2021 (P.20.1031.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210119.2N.4>

Trefwoorden: 1. Douane en accijnzen - Bijzondere accijns op gasolie gebruikt als motorbrandstof - Aanvraag tot terugbetaling van de verhoging van de accijns - Indienen van een aanvraag met valse vermeldingen - Materieel bestanddeel van het misdrijf - Voorraadadministratie – Voorwaarde

2. Legaliteit van de strafbepaling - Omschrijving van de strafbaar gestelde gedraging - Vereiste van de redelijke voorzienbaarheid van de draagwijdte van de strafbaarstelling - Begrippen

3. Accijnzen - Onjuiste aanvraag tot het terugbetalen van de verhoging van de bijzondere accijns op gasolie gebruikt als motorbrandstof - Artikelen 429 en 437 Programmawet 27 december 2004 - Omschrijving van de strafbaar gestelde gedraging - Vereiste van een voldoende nauwkeurige wijze van de strafbaarstelling - Beoordeling

4. Accijnzen - Laattijdige betaling van accijnzen - Onverschuldigd terugbetaalde accijns - Verschuldigde interest - Voorwaarde

Samenvatting: 1. Het correct en toereikend bijhouden van een voorraadadministratie is geen constitutief bestanddeel van het misdrijf bedoeld in artikel 437 Programmawet van 27 december 2004, wanneer dat enkel bestaat in het onterecht indienen van in artikel 429, § 5, 2), van deze Programmawet vermelde aanvragen tot terugbetaling van de verhoging van bijzondere accijns op gasolie met een zwavelgehalte van niet meer dan 10mg/kg, gebruikt als motorbrandstof, en het ten onrechte ontvangen van die accijns; dat misdrijf kan immers bestaan ongeacht of de dader zijn voorraadadministratie correct en toereikend bijhoudt.

2. De legaliteit van een strafbepaling vereist dat ze voldoende toegankelijk is en als dusdanig of in samenhang met andere bepalingen gelezen, op voldoende precieze wijze de als strafbaar gestelde gedraging omschrijft, zodat de draagwijdte ervan redelijk voorzienbaar is; aan het vereiste van de redelijke voorzienbaarheid is voldaan als het voor de persoon op wie de strafbepaling van toepassing is, mogelijk is om op grond van de strafbepaling en, zo nodig, met behulp van de uitlegging ervan gegeven door de rechtspraak, de handelingen en verzuimen te kennen die zijn strafrechtelijke verantwoordelijkheid kunnen meebrengen (1). (1) Cass. 15 januari 2019, AR P.18.0722.N, AC 2019, nr. 21; Cass. 16 mei 2017, AR P.15.0807.N, AC 2017, nr. 336.

3. Artikel 437 Programmawet 27 december 2004 heeft volgens zijn bewoordingen een algemene draagwijdte en stelt de onjuiste toepassing strafbaar van alle bepalingen van hoofdstuk XVIII van die wet; aldus is ook het indienen van een onjuiste aanvraag tot terugbetaling van de verhoging van bijzondere accijns strafbaar; daarvoor is niet vereist dat artikel 429, § 5, 2), Programmawet uitdrukkelijk erop wijst dat de erin bedoelde aanvraag correct moet zijn; bovendien zijn deze bepalingen gericht op personen die vertrouwd zijn met de materie; de personen tot wie artikel 437 Programmawet zich richt, moeten dan ook worden geacht de toepasselijke wetsbepalingen te kennen en te weten dat zij strafbaar zijn met de in dat artikel bepaalde straffen wanneer zij de terugbetaling vragen van accijnzen voor brandstoffen die daarvoor niet in aanmerking komen; hieruit volgt dat artikel 437 Programmawet voor al degenen op wie ze toepasselijk is, op een klaarblijkelijk voldoende nauwkeurige wijze de strafbaarstelling inhoudt van het indienen van een onterechte vraag tot terugbetaling van de verhoging van bijzondere accijns, bedoeld in artikel 429, § 5, 2), Programmawet; bijgevolg schendt artikel 437 Programmawet klaarblijkelijk niet de artikelen 12, tweede lid, en 14 Grondwet, artikel 7.1 EVRM en artikel 15.1 IVBPR.

4. De laattijdige betaling van invoerrechten, accijnzen of andere belastingen, die volgens art. 331, § 1 AWDA aanleiding geeft tot een betaling van een interest tegen 9,60% per jaar, slaat zowel op de betaling van verschuldigde accijns als op de betaling van onverschuldigd terugbetaalde accijns; in beide gevallen kan de administratie immers als gevolg van de laattijdige betaling niet beschikken over de haar verschuldigde accijnzen op het moment van hun opeisbaarheid.

Hof van Cassatie 2 maart 2021 (P.20.1335.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210302.2N.10>

Trefwoorden: Burgerlijke rechtsvordering - Zeker oorzakelijk verband tussen fout en schade - Rechtmatig handelen van de verweerder - Uitsluiten van andere mogelijke hypothetische gevolgen die tot dezelfde schade hadden kunnen leiden - Voorwaarden

Samenvatting: Degene die schadevergoeding vordert moet bewijzen dat er tussen de fout en de schade, zoals die zich concreet heeft voorgedaan, een oorzakelijk verband bestaat; dit verband veronderstelt dat, zonder de fout, de schade zich niet had voorgedaan zoals ze zich heeft voorgedaan (1); er is bijgevolg geen oorzakelijk verband wanneer de schade zich eveneens zou hebben voorgedaan indien de verweerder de hem verweten handelwijze correct had uitgevoerd; de rechter moet aldus bepalen wat de verweerder had moeten doen om rechtmatig te handelen; hij moet abstractie maken van het foutieve element in de historiek van het schadegeval, zonder de andere omstandigheden ervan te wijzigen, en nagaan of de schade zich ook in dat geval zou hebben voorgedaan; indien de rechter daarbij vaststelt dat de schade zich op dezelfde wijze zou hebben voorgedaan of oordeelt dat zulks onzeker is, is er geen oorzakelijk verband tussen fout en schade; om te besluiten tot een oorzakelijk verband dient de rechter niet alle mogelijke hypothetische gevolgen die tot dezelfde schade hadden kunnen leiden, te vermelden en uit te sluiten. (1) Cass. 10 november 2020, AR P.20.0659.N, AC 2020, nr. 688 met concl. OM; Cass. 14 januari 2020, AR P.19.0931.N, AC 2020, nr. 35, N.C. 2020, 355; Cass. 9 december 2015, AR P.15.0578.F, AC 2015, nr. 734 met concl. van advocaat-generaal M. PALUMBO, op datum in Pas. Droit Pénal de l'Entreprise, 2016, 149 noot F. LAGASSE; Cass. 20 oktober 2015, AR P.14.0763.N, AC 2015, nr. 614, R.W. 2016-17, 706; Cass. 29 oktober 2014, AR P.13.0820.F, AC 2014, nr. 644 met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH, op datum in Pas.; Cass. 1 februari 2011, AR P.10.1354.N, AC 2011, nr. 96, RW 2011-12, 957 noot S. VAN OVERBEKE; Cass. 30 mei 2001, AR P.01.0075.F, AC 2001, nr. 319; Cass. 15 december 1992, AR 5700, AC 1991-92, nr. 795; Cass. 27 maart 1980, AC 1979-80, 946. Zie F. VAN VOLSEM, "Culpa in het Belgisch strafrecht: een poging tot synthese", Preadvies van de Vereniging voor de vergelijkende studie van het recht van België en Nederland, Boom uitgevers, 2012, 115; S. VAN OVERBEKE, "Onopzettelijke doodslag en onopzettelijke slagen en verwondingen: een algemene strafbaarstelling die een specifieke schade onderstelt", RW 2011-12, 960; J. ROZIE en T. VANSWEEVELT, "Causaliteit in het Belgische strafrecht. Over de kruisbestuiving tussen het buitencontractueel aansprakelijkheidsrecht en het strafrecht", N.C. 2014, 433-473; C. IDOMON, "Onopzettelijk doden en onopzettelijk toebrengen van lichamelijk letsel", in Strafrecht. Duiding, Larcier, 2018, 536; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel&Svacina, 2019, 315-317.

Hof van Cassatie 23 maart 2021 (P.20.1189.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210323.2N.2>

Trefwoorden: Samenloop - Eendaadse - Collectief of voortgezet misdrijf - Eenheid van opzet - Toepassing van de zwaarste straf - Draagwijdte - Strengere bijkomende straf voor een minder zware telastlegging - Ontzetting uit bepaalde rechten wegens een veroordeling van verkrachting - Veroordeling wegens een misdaad waarop een zwaardere straf staat

Samenvatting: Artikel 65, eerste lid, Strafwetboek bepaalt dat wanneer verschillende misdrijven die gelijktijdig aan dezelfde feitenrechter worden voorgelegd en die volgens de rechter de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van eenzelfde misdadig opzet, alleen de zwaarste straf wordt uitgesproken; de rechter kan in dat geval voor het geheel van de bestrafte feiten slechts die hoofd- en bijkomende straffen opleggen waarin de strafwet voorziet die de zwaarste straf bepaalt; de rechter moet de andere hoofd- en bijkomende straffen buiten beschouwing laten, zoals de ontzetting uit rechten vermeld in artikel 382bis, eerste lid, Strafwetboek bedoelde rechten als bijkomende straf (1). (1) Zie concl. OM.

Hof van Cassatie 30 maart 2021 (P.20.1281.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210330.2N.10>

Trefwoorden: Voortgezet misdrijf - Wetswijziging - Wijziging van de straf - Geldboete vermenigvuldigd met het aantal slachtoffers - Toepassing op het geheel van de feiten - Wijze

Samenvatting: Wanneer meerdere opeenvolgende gelijkaardige misdrijven één enkele strafbare gedraging opleveren en derhalve tot één enkele straf aanleiding geven, maar in de tijd tussen het plegen van de misdrijven de wet die de straf bepaalt, gewijzigd werd, moet de bij de nieuwe wet gestelde straf worden toegepast, ook al was de ten tijde van de eerst gepleegde misdrijven geldende straf minder zwaar dan die gesteld ten tijde van de laatst gepleegde misdrijven; wanneer bijgevolg de rechter te oordelen heeft over de bestraffing van misdrijven die zijn gepleegd zowel vóór als na een wetswijziging die oplegt dat de geldboeten op die misdrijven dienen te worden vermenigvuldigd met het aantal slachtoffers, moet hij die vermenigvuldiging toepassen op het geheel van de bewezen verklaarde feiten.

Hof van Cassatie 13 april 2021 (P.20.1346.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210413.2N.15>

Trefwoorden: 1. Verzoek tot vertaling van stukken - Tussenvonnis - Afwijzing - Afwezigheid van hoger beroep – Gevolgen

2. COVID II-Machtigingswet van 27 maart 2020 - COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 - Strafzaken - Schorsing van de verjaringstermijnen - Bevoegdheid van de Koning - Gevolgen

3. COVID II-Machtigingswet van 27 maart 2020 - COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 - Bekrachtiging - Strafzaken - Schorsing van de verjaringstermijnen - Toepassing - Uitwerking

4. Wetgevende macht - Wetten inzake bijzondere machten - Bevoegdheden van de Koning – Voorwaarden

5. Artikel 7.1 EVRM - Legaliteitsbeginsel - Strafzaken - Draagwijdte

6. COVID II-Machtigingswet van 27 maart 2020 - COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 - Bevoegdheden van de Koning - Strafzaken - Schorsing of verlenging van verjaringstermijnen - Legaliteitsbeginsel - Draagwijdte

7. Rechtzekerheidsbeginsel - Gelijkheidsbeginsel - COVID II-Machtigingswet van 27 maart 2020 - COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 - Bevoegdheden van de Koning - Schorsing of verlenging van verjaringstermijnen in strafzaken - Toepasselijkheid op alle strafvorderingen - Rechtszekerheids- en gelijkheidsbeginsel - Draagwijdte

Samenvatting: 1. Uit de bepalingen van artikel 22, eerste en zesde lid, Taalwet Gerechtszaken volgt dat een beklaagde in hoger beroep een vertaling niet kan vragen indien hij dit reeds in eerste aanleg heeft gevraagd of kon vragen; er kan geen miskening van het recht van verdediging worden afgeleid uit het feit dat het appelgerecht geen kennis kan nemen van de grief van een beklaagde tegen de in eerste aanleg besliste weigering stukken te laten vertalen omdat die beklaagde tegen dit tussenvonnissen geen hoger beroep heeft ingesteld; de afwezigheid van saisine voor het appelgerecht is louter een gevolg van het niet aanwenden van een rechtsmiddel door de beklaagde, die daarvoor de verantwoordelijkheid draagt.

2. Uit de samenlezing van de bepalingen van artikel 5, § 1, 6° en 7°, artikel 7 en artikel 8, COVID II-Machtigingswet van 27 maart 2020 en artikel 3, 1°, COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020, volgt dat er schorsing is van de verjaring van de strafvordering in de zin van artikel 24, eerste lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering tijdens de in de artikelen 1 en 3, 1°, COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 bedoelde periode; aangezien de wetgever op grond van artikel 5, § 1, 6°, en 7°, COVID II-Machtigingswet van 27 maart 2020 de Koning heeft gemachtigd tot het invoeren van een schorsingsgrond voor de verjaring van de strafvordering en de Koning met de artikelen 1 en 3, 1°, COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 van die machtiging heeft gebruik gemaakt, moet dit koninklijk besluit worden beschouwd als een wet in de zin van artikel 24, eerste lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering.

3. De omstandigheid dat de wetgever in de COVID II-Machtigingswet van 27 maart 2020 heeft bepaald dat hij de op grond ervan uitgevaardigde koninklijke besluiten moet bekrachtigen binnen het jaar na hun inwerkingtreding en dat zij ingeval van niet-bekrachtiging worden geacht nooit uitwerking te hebben gehad, belet niet dat de rechter deze koninklijke besluiten vanaf hun inwerkingtreding moet toepassen, behoudens artikel 159 Grondwet zich daartegen zou verzetten; oordelen dat de rechter deze besluiten slechts zou mogen toepassen vanaf hun bekrachtiging door de wetgever, zou aan het stelsel van een machtigingswet zijn zin ontnemen.

4. De wetgever kan in omstandigheden die het beroep op bijzondere machten rechtvaardigen de regeling van een aan de wetgever voorbehouden aangelegenheid aan de Koning opdragen; daartoe is in ieder geval vereist dat de wetgever die machtiging uitdrukkelijk verleent en dat de met toepassing van die machtiging genomen besluiten binnen een redelijke termijn ter bekrachtiging worden voorgelegd aan de wetgever.

5. Het legaliteitsbeginsel in strafzaken vervat in artikel 12, tweede lid, Grondwet, is een grondrecht dat op geheel of gedeeltelijk analoge wijze wordt gewaarborgd door de artikelen

7.1 EVRM en artikel 15.1 IVBPR, maar dit beginsel in strafzaken gaat niet zover dat het de wetgever ertoe zou verplichten elk aspect van de vervolging zelf te regelen; vereist is evenwel dat de bijzondere eisen ter zake van nauwkeurigheid, duidelijkheid en voorspelbaarheid waaraan de strafwetten moeten voldoen, niet worden miskend.

6. De machtiging verleend bij de COVID II-Machtigingswet van 27 maart 2020 aan de Koning om maatregelen te nemen om de bij of krachtens de wet bepaalde termijnen te schorsen of te verlengen, is voldoende duidelijk en nauwkeurig en voldoet aan de vereiste dat de uitvoeringsbesluiten ervan binnen een vastgestelde redelijke termijn worden bekrachtigd; ze schendt dan ook klaarblijkelijk artikel 12 Grondwet niet.

7. De met artikelen 1, eerste lid en 3, 1°, COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 ingevoerde schorsingsregeling van de verjaring van de strafvordering valt binnen de door de wetgever verleende machtiging aan de Koning en is in beginsel van toepassing op alle strafvorderingen die op het ogenblik van de inwerkingtreding van deze bepalingen nog niet waren vervallen; een dergelijke regeling miskent het rechtszekerheids- en gelijkheidsbeginsel niet.

Hof van Cassatie 27 april 2021 (P.21.0061.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210427.2N.1>

Trefwoorden: Bewijsvoering - Toestand van herhaling - Vroegere veroordeling - Kracht van gewijsde - Voorwaarden – Wijze – Afwezigheid van betwisting door de beklaagde

Samenvatting: Het voor het vaststellen van de toestand van herhaling vereiste bewijs van een vroegere veroordeling die kracht van gewijsde heeft, wordt in de regel geleverd door een door de griffier uitgereikt afschrift van de veroordelende beslissing of uittreksel met de vermelding dat die beslissing kracht van gewijsde heeft; het bewijs van het bestaan van een vroegere veroordeling en van het kracht van gewijsde hebben van die beslissing kan door het openbaar ministerie evenwel ook met andere middelen worden geleverd, waarbij de rechter de afwezigheid van betwisting door de beklaagde in aanmerking kan nemen (1). (1) Cass. 12 november 2019, AR P.19.0772.N, RABG 2020, afl. 8, 688-704, noot VAN VOLSEM, F.

Hof van Cassatie 8 juni 2021 (P.21.0311.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210608.2N.5>

Trefwoorden: Strafzaken - Eendaadse samenloop - Eén straf - Vermelding van de toegepaste wetsbepalingen betreffende die ene straf - Draagwijdte

Samenvatting: Indien de rechter bij toepassing van artikel 65, eerste lid, Strafwetboek voor de bewezen verklaarde feiten slechts één straf oplegt, dient hij wat betreft de uitgesproken straf enkel de wetsbepalingen te vermelden betreffende die ene straf; de wetsbepalingen betreffende de straffen die de rechter niet toepast, hoeft hij niet te vermelden (1). (1) Zie Cass. 5 juni 2018, AR P.18.0144.N, AC 2018, nr. 354; Cass. 5 januari 2016, AR P.15.0297N,

arrest niet gepubliceerd; F. VAN VOLSEM, “De verplichting om in politie- en correctionele zaken de toegepaste wetsbepalingen te vermelden” (noot onder Cass. 24 april 2019, AR P.19.0166.F, AC 2019, nr. 241), NC 2020, 279-284.

Hof van Cassatie 8 juni 2021 (P.21.0534.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210608.2N.16>

Trefwoorden: Strafzaken - Verstekvonnissen - Geen hoger beroep van het openbaar ministerie - Verzet - Vonnissen dat het verzet ongedaan verklaart - Hoger beroep door beklagde en het openbaar ministerie - Grond van de zaak - Draagwijdte - Verzwaring van de bij verstek opgelegde straf - Wettigheid - Grens

Samenvatting: Uit de artikelen 187, 202 en 203 Wetboek van Strafvordering volgt dat het hoger beroep tegen een vonnis waarbij het verzet ongedaan wordt verklaard van rechtswege de grond van de zaak aanhangig maakt bij de appelrechter, maar dit niet belet dat moet rekening worden gehouden met de relatieve werking van het verzet van de beklagde; derhalve kan het appelgerecht ingeval van hoger beroep door een beklagde en door het openbaar ministerie tegen het vonnis dat het verzet van de beklagde ongedaan verklaart en bij afwezigheid van een hoger beroep van het openbaar ministerie tegen het verstekvonnissen de bij het verstekvonnissen opgelegde straffen niet verzwaren (1). (1) Zie Cass. 11 juni 2008, AR P.08.0614.F, AC 2008, nr. 364; Cass. 5 maart 2008, AR P.07.1769.F, AC 2008, nr. 156, met concl. “in hoofdzaak” van procureur-generaal Leclercq op datum in Pas.

Hof van Cassatie 8 juni 2021 (P.21.0119.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210608.2N.10>

Trefwoorden: Gerechtskosten - Vervolging wegens verschillende misdrijven - Vrijspraak voor een telastlegging - Veroordeling in de kosten - Kosten die uitsluitend betrekking hebben op een telastlegging waarvoor vrijgesproken wordt - Gevolg

Samenvatting: Uit de bepaling van artikel 162, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, dat bij toepassing van artikel 176 Wetboek van Strafvordering ook van toepassing is op de vonnissen in hoger beroep, gewezen door de correctionele rechtbanken, volgt dat een beklagde niet kan worden veroordeeld tot kosten die uitsluitend betrekking hebben op een telastlegging waarvoor hij wordt vrijgesproken (1). (1) Zie Cass. 9 mei 2007, AR P.07.0091.F, AC 2007, nr. 240.

Hof van Cassatie 15 juni 2021 (P.21.0260.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210615.2N.1>

Trefwoorden: 1. Bewijs – Bewijsvoering – Onregelmatigheid – Gevolg

2. Bewijs – Vormvoorwaarden op straffe van nietigheid – Algemene draagwijdte

3. Bewijs – Onregelmatig verkregen bewijs – Uitsluiten van bewijs – Vormvoorwaarden waarvan de naleving op straffe van nietigheid is voorgeschreven – Verschil met misdrijven

4. Oplichting – Listige kunstgrepen – Begrip

5. Oplichting – Voorwaarde – Uitwendige handelingen - Het leugenachtig in het vooruitzicht stellen van een huwelijk of een affectieve relatie

Samenvatting: 1. Geen enkele bepaling noch enig algemeen rechtsbeginsel verplicht de rechter elke onregelmatigheid in de bewijsvoering te sanctioneren (1). (1) Cass. 14 januari 2014, AR P.13.1415.N, AC 2014, nr. 28, met concl. van eerste advocaat-generaal P. DUINSLAEGER. Over art. 32 VT Sv. Zie alg. J. DE CODT, “La nouvelle loi sur les nullités: un texte inutile?”, RDP 2014, 263-264; F. LUGENTZ, “La sanction de l'irrégularité de la preuve en matière pénale après la loi du 24 octobre 2013”, JT. 2015, 185-195; F. GOOSSENS, “De Antigoonwet van 24 oktober 2013: we drinken een glas, ... en alles blijft zoals het was, of toch niet?”, in Na rijp beraad. Liber amicorum Michel Rozie, Intersentia, 2014, 213-232; T. DECAIGNY, “De stille evolutie inzake de uitsluiting van onbetrouwba bewijs”, T. Strafr. 2015, 167-172; B. REYNAERTS, “De sanctionering van het onrechtmatig verkregen bewijs voor de vonnisgerechten”, NC 2013, dossier april 2013, 94-126; F. LUGENTZ, “Les effets de l'irrégularité de la preuve dans la procédure pénale. Trois ans d'application de la loi du 24 octobre 2013”, JT. 2017, 61-68; F. LUTGENTZ, La preuve en matière pénale. Sanction des irrégularités, Linal, Anthemis, 2017, 296 p.; M. ROZIE, “Antigoon of het vredesbestand na een tachtigjarige jurisprudentiële oorlog m.b.t. het onrechtmatig verkregen bewijs”, RABG 2018, 672-675; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel&Svacina, 2019, 1366-1377; J. VAN DONINCK, “Het lot van het onrechtmatig bewijs: een grondslagenonderzoek”, RW 2020-21, 1283-1308; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 1345-1365.

2. De vormvoorwaarden waarvan de naleving op straffe van nietigheid is voorgeschreven, zoals bedoeld in art. 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, betreffen niet louter formaliteiten, maar hebben een algemene draagwijdte en slaan op alle materiële en formele vereisten die de wet bepaalt voor een regelmatige bewijsgaring.

3. Gedragingen die de maatschappelijke orde zodanig verstoren dat de wet ze strafbaar stelt en vormvoorwaarden inzake bewijsverkrijging die voor de eerbiediging van het recht op een eerlijk proces en het recht van verdediging zodanig belangrijk zijn dat de wet ze sanctioneert met nietigheid, maken het voorwerp uit van onderscheiden rechtstoestanden die onderling niet te vergelijken zijn.

4. Listige kunstgrepen in de zin van art. 496 Strafwetboek zijn misleidende middelen die bestaan in of gepaard gaan met uitwendige handelingen met het oog op de afgifte of de levering van de zaak; aangezien dergelijke bedrieglijke middelen determinerend dienen te zijn voor die afgifte of die levering, gaan zij in de regel eraan vooraf (1). (1) Cass. 1 december

2020, AR P.20.0784.N, AC 2020, nr. 36 met concl. OM; Cass. 25 januari 2017, AR P.16.1021.F, AC 2017, nr. 54, RW 2018-19, 261 noot R. VERHEYDEN en J. VANROYE; Cass. 17 februari 2015, AR P.14.1526.N, AC 2015, 461, R.W. 2016-17, 708; Cass. 4 december 2012, AR P.12.0781.N, AC 2012, nr. 660; Cass. 15 april 1997, AR P.97.0469.N, AC 1997, nr. 187, 445; Cass. 17 februari 1988, AC 1987-88, 775, RDP 1988, 695. Zie ook B. SPRIET, "Gemeenrechtelijke fraudemisdrijven m.b.t. onroerende goederen", in Het onroerend goed in het straf(proces)recht, Intersentia, 2012, 47; M. BOCKSTAELE, "Oplichting", in Postal Memorialis, Kluwer, 2016, 11.

5. Het leugenachtig in het vooruitzicht stellen van een huwelijk of een affectieve relatie om bij een lichtgelovige persoon een verlangen of een behaagzucht te creëren die hem overtuigt gelden af te geven teneinde de dader uit een voorgewende nood te helpen, kan een listige kunstgreep uitmaken wanneer de dader die leugens doet gepaard gaat met uitwendige handelingen (1) die aan de leugens een bepaald krediet toekennen; dat de effectieve totstandkoming van dergelijke relatie nooit zeker is of dat het verbreken van de relatie zich pas na de afgifte van de gelden voordoet, doet daaraan geen afbreuk. (1) Over de vereiste van uitwendige handelingen die een bepaald krediet toekennen aan een leugenachtige bewering, als bestanddeel van het misdrijf oplichting, Cass. 21 januari 2020, AR P.19.0693.N, AC 2020, nr. 59, NC 2020, 288, RABG 2020, 719; Cass. 1 december 2020, AR P.20.0784.N, AC 2020, nr. 736 met concl. OM; Cass. 11 december 2018, AR P.18.0791.N, AC 2018, nr. 702, T. Strafr. 2019, 73 noot B. MEGANCK; Cass. 2 juni 2015, AR P.14.1080.N, AC 2015, nr. 360, RABG 2016, 26 noot V. VEREECKE; Cass. 17 februari 2015, AR P.14.1526.N, AC 2015, nr. 123; Cass. 21 januari 2014, AR P.12.1840.N, AC 2014, nr. 47; Cass. 4 december 2012, AR P.12.0781.N, AC 2012, nr. 660, T. Strafr. 2013, 189 noot G. SCHOORENS. Zie ook F. DERUYCK en A. DE NAUW, Inleiding tot het bijzonder strafrecht, Kluwer, 2020, 511.

Hof van Cassatie 29 juni 2021 (P.21.0449.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210629.2N.6>

Trefwoorden: Burgerlijke rechtsvordering – Beslissing – Motivering – Opgave van de voornaamste redenen ter verantwoording van de beslissing over schuld of onschuld

Samenvatting: De uit artikel 6.1 EVRM afgeleide verplichting voor de strafrechter om, ongeacht of er een conclusie is ingediend, de voornaamste redenen op te geven ter verantwoording van zijn beslissing over de schuld of de onschuld van een vervolgte persoon geldt enkel met betrekking tot de beslissing op de strafvordering en geldt niet voor de beslissing op de burgerlijke rechtsvordering.

Hof van Cassatie 8 september 2021 (P.21.0535.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210908.2F.2>

Trefwoorden: Strafzaken - Deskundigenverslag dat het vermoeden van onschuld miskent - Op dat verslag geponde beslissing van schuldigverklaring – Wettigheid - Art. 6.2 Verdrag tot

bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

Samenvatting: Wanneer de conclusie van de beklagde, die wordt vervolgd wegens verkrachting en aanranding van de eerbaarheid ten nadele van zijn dochters, de verklaringen van de deskundige in zijn neergelegde verslagen bekritiseert, die ten aanzien van hun auteur een overtuiging lijken uit te drukken omtrent de werkelijkheid van het seksueel misbruik en de door de slachtoffers opgelopen letsels aangaande posttraumatische stress, neemt het arrest, dat met geen van zijn redenen het aangevoerde gebrek verwerpt, dat gebrek over door, althans gedeeltelijk, de veroordeling te baseren op verklaringen van de deskundige die bekritiseerd worden omdat ze de schuld van de beklagde zouden vaststellen (Cass. 29 september 2010, AR P.10.0449.F, AC 2010, nr. 558).

Hof van Cassatie 8 september 2021 (P.21.0305.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210908.2F.1>

Trefwoorden: Deelneming - Strafbare deelneming - Voorwaarden - Positieve daad die aan de uitvoering van het misdrijf voorafgaat of hiermee samengaat

Samenvatting: Krachtens artikel 66 Strafwetboek is deelneming aan een misdaad of een wanbedrijf onder meer strafbaar wanneer de beklagde de misdaad of het wanbedrijf heeft uitgevoerd, rechtstreeks aan de uitvoering heeft meegewerkt of door enige daad tot de uitvoering zodanige hulp heeft verleend dat de misdaad of het wanbedrijf zonder zijn bijstand niet had kunnen worden gepleegd; in de regel kan enkel een positieve daad die aan de uitvoering van het misdrijf voorafgaat of hiermee samengaat, deelneming aan een aldus bepaalde misdaad of wanbedrijf opleveren (1). (1) Cass. 17 december 2008, AR P.08.1233.F, AC 2008, nr. 737, met concl. OM op datum in Pas.

Hof van Cassatie 15 september 2021 (P.21.0441.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210915.2F.6>

Trefwoorden: Misdrijf - Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Eendaadse samenloop - Artikel 65, tweede lid, Strafwetboek - Toepassingsvoorwaarden - Voorwaarde volgens welke de nieuwe feiten aan het antecedent moeten voorafgaan

Samenvatting: Zoals uit de tekst zelf van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek blijkt, zijn de toepassingsvoorwaarden van die bepaling de volgende: de rechter neemt kennis van een collectief misdrijf, de beklagde heeft een gerechtelijk antecedent, alle misdrijven waaruit het te beoordelen strafbaar feit is samengesteld, gaan aan dat antecedent vooraf en tussen de reeds beoordeelde feiten en de huidige, nog te beoordelen feiten bestaat een eenheid van opzet; de voorwaarde dat de nieuwe feiten aan het antecedent moeten voorafgaan, is een substantiële voorwaarde aangezien artikel 65, tweede lid, voortvloeit uit de opvatting

dat indien de vorige rechter, dankzij een betere coördinatie van de vervolging, kennis had gehad van de precieze omvang van de te bestraffen strafbare activiteit, zijn beslissing aangaande de straf dezelfde dan wel anders zou zijn geweest al naargelang de mogelijke eenheid van opzet die alle feiten met elkaar verbindt (1). (1) Zie J. DE CODT, “Le nouvel article 65 du Code pénal ou la légalisation du délit collectif”, J.T., 1995, p. 289 [291].

Hof van Cassatie 15 september 2021 (P.21.0822.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210915.2F.13>

Trefwoorden: Strafvordering - Minnelijke schikking in strafzaken - Voorstel van de procureur des Konings – Niet-betaling van de geldsom op de vastgestelde vervalddag - Invloed op de schorsing van de verjaring van de strafvordering

Samenvatting: Wanneer de procureur des Konings een minnelijke schikking heeft voorgesteld, leidt de niet-betaling van de geldsom op de door hem vastgestelde vervalddag tot de vaststelling van “niet-uitvoering” van de minnelijke schikking en, bijgevolg, tot het einde van de schorsing van de verjaring van de strafvordering bedoeld in artikel 216bis, § 1, vierde lid, Wetboek van Strafvordering (1). (Impliciete oplossing). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, waaruit kan worden afgeleid dat de beslissing van het Hof, hoewel impliciet, vaststaat.

Hof van Cassatie 21 september 2021 (P.21.0428.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.14>

Trefwoorden: 1. Straf – Samenloop – Ééndaadse - Eenheid van opzet - Begrip – Draagwijdte

2. Straf – Samenloop – Ééndaadse - Eenheid van opzet – Beoordeling rechter

3. Straf – Samenloop – Ééndaadse - Eenheid van opzet – Beoordeling rechter – Motivering

Samenvatting: 1. Verschillende aan een beklaagde ten laste gelegde misdrijven komen uit eenzelfde opzet voort wanneer zij onderling verbonden zijn door eenheid van doel en verwezenlijking en in die zin door één feit, te weten een complexe gedraging, zijn opgeleverd en het in de wet bedoelde opzet kan omschreven worden als eenheid van drijfveer, waarbij elk van de door de dader gestelde handelingen een welomschreven plaats inneemt in het systeem dat hij heeft bedacht om zijn doel te bereiken (1); uit de enkele omstandigheid dat de op verschillende tijdstippen en plaatsen gepleegde misdrijven gelijkaardig of gelijksoortig zijn, kan niet noodzakelijk worden afgeleid dat deze onderscheiden misdrijven de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van eenzelfde misdadig opzet. (1) Cass. 8 februari 2012, AR P.11.1918.F, AC 2012, nr. 92.

2. De rechter oordeelt onaantastbaar of er eenheid van opzet bestaat tussen de verschillende feiten waaraan hij een beklaagde schuldig verklaart.

3. Behoudens bij daartoe strekkende conclusie dient de rechter die van oordeel is dat er geen eenheid van opzet bestaat tussen feiten die bij hem aanhangig zijn gemaakt middels verschillende dagvaardingen in onderscheiden zaken, dit niet uitdrukkelijk vast te stellen.

Hof van Cassatie 21 september 2021 (P.21.0582.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.6>

Trefwoorden: Opsporingshandelingen - Identiteitscontrole - Voorwaarden - Draagwijdte

Samenvatting: De omstandigheden van tijd of plaats en de redelijke gronden die vereist zijn om over te gaan tot de identiteitscontrole van een persoon ingevolge de bepaling van artikel 34, § 1, Wet Politieambt, moeten niet noodzakelijk worden gepreciseerd in het aanvankelijk proces-verbaal; dit kan ook gebeuren in een navolgend proces-verbaal en daaruit kan niet worden afgeleid dat op het moment van de identiteitscontrole niet was voldaan aan de vermelde vereisten (1). (1) F. HUTSEBAUT en F. GOOSSENS, "De wet op het politieambt: een overzicht in vogelvlucht van haar doelstellingen en van de evolutie van haar inhoud", Vigiles 2013/5 en 2014/1-2.

Hof van Cassatie 22 september 2021 (P.21.0442.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210922.2F.3>

Trefwoorden: Gerechtskosten – Burgerlijke rechtsvordering - Hogere beroepen van de beklaagde en van het openbaar ministerie - Vrijspraak van de beklaagde in hoger beroep - In het ongelijk gestelde burgerlijke partij - Aan de beklaagde verschuldigde rechtsplegingsvergoeding

Samenvatting: Wanneer de burgerlijke partij in hoger beroep in het ongelijk wordt gesteld maar de zaak aldaar aanhangig werd gemaakt door het beroep van het openbaar ministerie, van de beklaagde of van de burgerrechtelijk aansprakelijke partij, kan de rechter haar niet veroordelen tot de betaling van een rechtsplegingsvergoeding aan de vrijgesproken beklaagde (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2021, nr. 580.

Hof van Cassatie 13 oktober 2021 (P.21.0532.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211013.2F.15>

Trefwoorden: 1. Rechtsplegingsvergoeding - Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Partij bijgestaan door een advocaat - Begrip – Curator – art. 1022 Ger.W.

2. Strafzaken - Verplichting om de beklaagde in te lichten over de hem ten laste gelegde feiten – Modaliteiten

3. Strafzaken - Procedure in cassatie - Afstand van cassatieberoep – Bestreden beslissing die uitspraak doet over de ontvankelijkheid van de burgerlijke rechtsvordering, de uitspraak over het overige aanhoudt en de rechtsplegingsvergoeding toekent - Voorlopige beslissing over de schade – Voorbarig cassatieberoep - Eindbeslissing over de rechtsplegingsvergoeding

Samenvatting: 1. Artikel 1022, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de rechtsplegingsvergoeding een forfaitaire tegemoetkoming is in de kosten en erelonen van de in het gelijk gestelde partij; enkel de partijen die een beroep hebben gedaan op de bijstand van een advocaat of die door hem zijn vertegenwoordigd, kunnen op die vergoeding aanspraak maken; de curator is een gerechtelijk mandataris die de boedel vertegenwoordigt en het faillissement van een handelaar beheert in het belang van alle schuldeisers en van de gefailleerde; in die hoedanigheid valt de curator niet onder de bepalingen van voormeld artikel 1022, eerste lid, en kan hem bijgevolg niet de in de bepaling bedoelde vergoeding worden toegekend (zie Cass. 6 mei 1983, AR 3729, AC 1983-84, nr. 493. Het Grondwettelijk Hof heeft tevens voor recht gezegd dat die bepaling “de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet schendt, in zoverre [ze] niet voorziet in de toekenning van een rechtsplegingsvergoeding aan de curator die in het gelijk wordt gesteld naar aanleiding van een betwisting van een ingediende schuldvordering.” (GwH 11 maart 2009, nr. 46/2009).

2. Hoewel het recht van verdediging vereist dat een beklaagde voldoende wordt ingelicht over de hem ten laste gelegde feiten, schrijft geen enkele bepaling voor dat die informatie enkel kan voortvloeien uit een dagvaarding of uit een beschikking tot verwijzing, aangezien een dergelijke informatie ook en met name kan worden gegeven aan de hand van de stukken van het strafdossier waarvan de beklaagde heeft kunnen kennisnemen en waarover hij zijn recht van verdediging vrij heeft kunnen uitoefenen voor de feitenrechters (1). (1) Cass. 26 maart 2019, AR P.18.1248.N, AC 2019, nr. 182; Cass. 23 mei 2001, AR P.01.0218.F, AC 2001, nr. 306; Cass. 28 juni 1994, AR P.94.0503.N, AC 1994, nr. 335; zie EHRM, Guide sur l’article 6 de la Convention européenne des droits de l’homme. - Droit à un procès équitable (volet pénal), bijgewerkt op 31 augustus 2021, paragrafen 390 tot 393 en 403 tot 405; EHRM 8 december 2009, nr. 45.291/06, Previti t. Italië, § 208; EHRM 19 mei 2015, nr. 55.546/09, Sampech t. Italië, § 110; EHRM 26 juni 2018, nr. 56.396/12, Pereira Cruz, e.a. t. Portugal, § 198; Cass. 1 december 2020, AR P.20.0784.N, AC 2020, nr. 736, met concl. van advocaat-generaal DE SMET; Cass. 23 mei 2001, AR P.01.0218.F, AC 2001, nr. 306.

3. Aangezien de rechtsplegingsvergoeding geen bestanddeel van de schade vormt, is de beslissing die veroordeelt tot betaling ervan een eindbeslissing, zelfs wanneer de beslissing die, op de burgerlijke rechtsvordering, uitspraak doet over de omvang van de schade, dat niet is; wanneer de feitenrechter de eiser tot cassatie heeft veroordeeld tot betaling van een provisie, voor het overige de burgerlijke belangen heeft aangehouden en de eiser heeft veroordeeld tot betaling van een rechtsplegingvergoeding, en wanneer laatstgenoemde afstand doet van zijn cassatieberoep in zoverre het is gericht tegen de beslissing die, op de burgerlijke rechtsvordering, uitspraak doet over de omvang van de schade, bestaat er bijgevolg geen grond om de afstand van het cassatieberoep te verlenen, in zoverre dat is gericht tegen de beslissing die uitspraak doet over de rechtsplegingsvergoeding (1). (1) Contra Cass. 27 februari 2019, P.18.1119.F, AC 2019, nr. 125 (“de beslissing die het beroepen vonnis heeft bevestigd dat de burgerlijke partijstellingen ontvankelijk heeft verklaard, en

vervolgens de uitspraak over de gegrondheid van die burgerlijke vorderingen aanhoudt en daartoe de heropening van het debat beveelt, de zaak naar de eerste rechter verwijst en de burgerlijke partijen een rechtsplegingsvergoeding toekent, is geen eindbeslissing in de zin van artikel 420, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en houdt geen verband met de in het tweede lid van die bepaling beoogde gevallen”) en Cass. 10 mei 2011, AR P.10.1927.N, AC 2011, nr. 311 (“het Hof verleent de eiser in cassatie afstand zonder berusting van zijn cassatieberoep wanneer de feitenrechter hem heeft veroordeeld tot betaling van een provisie en rechtsplegingsvergoeding en voor het overige de burgerlijke belangen aanhoudt”). In hoofdorde heeft het OM uit die beslissingen afgeleid dat er grond bestond om de afstand van het cassatieberoep ook te verlenen in zoverre het is gericht tegen de beslissing met betrekking tot de rechtsplegingsvergoedingen en om het derde middel, dat geen verband houdt met de ontvankelijkheid van het cassatieberoep, niet te onderzoeken.

Hof van Cassatie 13 oktober 2021 (P.21.0843.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211013.2F.9>

Trefwoorden: 1. Hof van assisen - Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Behandeling ter zitting - Beginsel van de continuïteit van het debat - Schorsing van het debat

2. Hof van assisen - Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Behandeling ter zitting - Verzoek tot getuigenverhoor - Relevantie - Beoordelingsbevoegdheid van de voorzitter

3. Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Behandeling ter zitting - Beginsel van de continuïteit van het debat - Onderbreking van het debat

4. Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Behandeling ter zitting - Getuigenverhoor - Politieambtenaar die het moraliteitsonderzoek heeft verricht - Bevoegdheid van de voorzitter om het stellen van vragen te verbieden

Samenvatting: 1. De schorsing van het debat van het hof van assisen volgt uit de gewone discontinuïteit van het debat, zonder dat de gezworenen of de rechters zich in de tussentijd met een andere zaak bezighouden; de voorzitter kan het debat schorsen telkens als hij dat nuttig acht, en niet enkel om de gezworenen rust te gunnen (1). (1) Immers, “si l’article 280 C.I.cr. autorise la suspension des débats pour le repos de certaines personnes, très vite la jurisprudence a étendu le domaine de la suspension. Ainsi, il est admis que le président apprécie souverainement l’opportunité de la suspension. Il peut suspendre toutes les fois qu’il le juge utile” (M. FRANCHIMONT, A. JACOBS en A. MASSET, Manuel de procédure pénale, Larcier, Brussel, 4de uitg., Brussel, 2012, p. 917, en verwijzingen in noot 229; zie Cass. 30 januari 2001, AR P.00.1501.N, AC 2001, nr. 58; Cass. 1 december 1958, AC 1959, p. 278).

2. Het in artikel 6.3.d EVRM gewaarborgde recht ontzegt de feitenrechter niet de bevoegdheid om, voor zover dat verenigbaar is met een eerlijk proces, de relevantie van het

verzoek tot getuigenverhoor te beoordelen (1). (1) Zie EHRM, Guide sur l'article 6 de la Convention européenne des droits de l'homme. – Droit à un procès équitable (volet pénal), bijgewerkt op 31 augustus 2021, § 487: "Dès lors qu'une déposition est susceptible de fonder, d'une manière substantielle, la condamnation du prévenu, elle constitue un témoignage à charge et les garanties prévues par l'article 6, §§ 1er et 3, d) de la Convention lui sont applicables" (EHRM 9 november 2006, nrs. 18.885/04 en 21.166/04, Kaste en Mathisen t. Noorwegen, § 53; EHRM 27 februari 2001, Lucà t. Italië, nr. 33.354/96, § 41).

3. Er is sprake van onderbreking van het debat, die een grond tot nietigheid van de rechtspleging voor het hof van assisen uitmaakt, wanneer, in de loop van het debat van een begonnen zaak, het onderzoek wordt ingelast van een andere zaak die hiermee geen verband houdt (1) ; de voorzitter van het hof van assisen die tijdelijk zijn plaats verlaat om een stuk over de te berechten zaak te halen, onderbreekt het debat niet. (1) Zie Cass. 20 juli 1972, AC 1971-72, p. 1054; S. SASSERATH, Les Nouvelles, Procédure pénale, II.1, 1948, nrs. 655 en 656.

4. Artikel 278, § 2, zesde lid, Wetboek van Strafvordering ontnemt de voorzitter van het hof van assisen het in artikel 301, derde lid, van dat wetboek bepaalde recht niet om te verbieden dat aan de politieambtenaar die het moraliteitsonderzoek heeft verricht bepaalde vragen zouden worden gesteld, met name die welke volgens hem het debat onnodig verlengen (1). (1) Zie EHRM, Guide sur l'article 6 de la Convention européenne des droits de l'homme. – Droit à un procès équitable (volet pénal), bijgewerkt op 31 augustus 2021, § 487: "Dès lors qu'une déposition est susceptible de fonder, d'une manière substantielle, la condamnation du prévenu, elle constitue un témoignage à charge et les garanties prévues par l'article 6, §§ 1er et 3, d) de la Convention lui sont applicables" (EHRM 9 november 2006, nrs. 18.885/04 en 21.166/04, Kaste en Mathisen t. Noorwegen, § 53; EHRM 27 februari 2001, Lucà t. Italië, nr. 33.354/96, § 41).

Hof van Cassatie 3 november 2021 (P.20.1347.F), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211103.2F.2>

Trefwoorden: 1. Hinderlijke inrichtingen - Exploitatie van een inrichting van klasse I zonder vergunning - Voorwerp - Toerekenbaarheid van het misdrijf - Leidinggevende die de wederrechtelijke toestand mede heeft gecreëerd - Positieve verplichting om hieraan een einde te stellen - Stopzetting van de functie van leidinggevende

2. Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Beoordeling - Criteria

Samenvatting: 1. De misdrijven die erin bestaan het bodemreliëf merkbaar te wijzigen, afvalstoffen achter te laten of te hanteren en een inrichting van klasse I te exploiteren zonder vergunning, hebben niet enkel betrekking op de handeling waaruit die gedragingen blijken, maar ook op de instandhouding van de gecreëerde wederrechtelijke toestand; ongeacht het gebrek aan enige zeggenschap over de plaatsen waar het misdrijf heeft plaatsgevonden, blijft deze toestand aan de overtreder toerekenbaar zolang hij niet al het mogelijke heeft gedaan om te voldoen aan zijn positieve verplichting om een einde te stellen

aan de wederrechtelijke toestand die hij mede heeft gecreëerd of wanneer hij heeft kunnen voorzien dat die gecreëerde wederrechtelijke toestand in stand zou worden gehouden, zelfs wanneer hij de duur hiervan niet heeft kunnen voorzien (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 694.

2. Noch de artikelen 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering en 6 EVRM, noch enige andere bepaling verbieden de feitenrechter het redelijk karakter van de duur van de rechtspleging te beoordelen door rekening te houden met de gehele zaak of met procedurele initiatieven van medebeklaagden, hetzij met omstandigheden die de complexiteit van de zaak hebben kunnen beïnvloeden en de berechting ervan kunnen vertragen, en die niet aan de instanties toe te schrijven zijn; bovendien is de rechter die het redelijk karakter van de duur van de rechtspleging moet beoordelen niet verplicht de handelingen aan te wijzen waarvan de vertraging in de uitvoering volgens hem zonder gevolg was in het licht van het voormelde artikel 21ter en verbiedt geen enkele bepaling hem rekening te houden met de extrinsieke complexiteit van de zaak (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 694.

Hof van Cassatie 3 november 2021 (P.21.1033.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211103.2F.7>

Trefwoorden: Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Rechtstreeks uit het misdrijf verkregen vermogensvoordelen - Schriftelijke vordering van het openbaar ministerie - Vermelding van de misdrijven waaruit de voordelen voortkomen - Niet-vermelding

Samenvatting: Noch artikel 43bis Strafwetboek, noch enig andere bepaling maken de wettigheid van de verbeurdverklaring van de rechtstreeks uit het misdrijf verkregen vermogensvoordelen afhankelijk van de voorwaarde dat het openbaar ministerie in zijn schriftelijke vordering heeft gepreciseerd uit welk van die misdrijven die inkomsten voortkomen; die informatie kan ook en meer bepaald worden verstrekt aan de hand van de stukken uit het strafdossier, waarvan de beklaagde heeft kunnen kennisnemen en waarover hij voor de bodemrechters vrij zijn recht van verdediging heeft kunnen uitoefenen.

Hof van Cassatie 8 december 2021 (P.21.0082.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211208.2F.2>

Trefwoorden: Decreten - Misdrijven - Toepasselijkheid van de bepalingen van boek I Strafwetboek – Uitzonderingsbepalingen - Art. 100 Strafwetboek - Art. 11 Bijzondere Wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980

Samenvatting: Artikel 11, eerste lid, Bijzondere Wet Hervorming Instellingen, zoals gewijzigd door de bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vervolledigen van de federale staatsstructuur, bepaalt dat binnen de grenzen van de bevoegdheden van de Gemeenschappen en de Gewesten de decreten de niet-naleving van hun bepalingen strafbaar kunnen stellen en de

straffen wegens die niet-naleving kunnen bepalen; de bepalingen van Boek I van het Strafwetboek zijn hierop van toepassing, behoudens de uitzonderingen die voor bijzondere inbreuken door een decreet kunnen worden gesteld.

Noot:

Volgens de Raad van State “l’article 100 du Code pénal autorise expressément les lois et règlements particuliers à déroger aux dispositions du premier livre de ce Code. Il s’en déduit que ces règles, et notamment celles qui ont trait au concours d’infractions, ne sont pas d’ordre public”, de wetgever kan er dus van afwijken en “eu égard à l’article 11 de la loi spéciale [du 8 août 1980 de réformes institutionnelles], le législateur [régional peut] concevoir un régime pour le concours d’infractions différent de celui qui est consacré par les articles 60 et suivants du Code pénal” (RvS 1 maart 2019, nr. 243.876).

Hof van Cassatie 15 december 2021 (P.21.0976.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211215.2F.3>

Trefwoorden: 1. Stedenbouw - Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde – Brussels Gewest - Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening (BWRO) – Stedenbouwkundige inbreuken - Herstel van de plaats in de vorige staat - Toepassingsvoorwaarde van de maatregel - Wijziging zonder werken van de bestemming van een bebouwd goed

2. Straf - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Verbeurdverklaring van vermogensvoordelen - Verrijking zonder oorzaak

3. Straf - Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Verbeurdverklaring van vermogensvoordelen - Vaststelling - Beoordeling door de feitenrechter – Toetsing door het Hof

Samenvatting: 1. Het herstel van de plaats in de vorige staat is een maatregel die de rechtbank beveelt naast de straf die wegens een in artikel 300 BWRO bedoeld misdrijf werd opgelegd; die misdrijven betreffen onder meer het uitvoeren of het verderzetten van handelingen als bedoeld in artikel 98 BWRO, dat in zijn eerste paragraaf, 5°, voorziet in de strafbaarstelling van het wijzigen, zelfs als deze wijziging geen werken vereist, van de bestemming van een bebouwd goed, met name de functie waarvoor het goed moet worden gebruikt volgens de bouwvergunning of de stedenbouwkundige vergunning die erop betrekking heeft.

2. Er is geen sprake van verrijking zonder oorzaak wanneer de vermogensverschuiving haar oorzaak vindt in een rechterlijke beslissing (1). (1) P. MARCHAL, Principes généraux du droit, RPDB, Larcier, 2014, 237.

3. De strafrechter beslist onaantastbaar, in feite, of een vermogensvoordeel waarop de bijzondere verbeurdverklaring wordt toegepast, rechtstreeks uit een misdrijf werd verkregen; het Hof onderzoekt of de rechter op grond van zijn onaantastbare beoordeling

het wettelijk begrip vermogensvoordeel niet heeft miskend (1). (1) Cass. 10 januari 2012, AR P.11.0938.N, AC 2012, nr. 18.

Hof van Cassatie 15 december 2021 (P.21.0922.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211215.2F.2>

Trefwoorden: 1. Strafzaken - Strafgerechten - Vrijwillige of gedwongen tussenkomst – Bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek - Toepassing

2. Strafzaken - Strafgerechten - Dagvaarding tot bindendverklaring van het vonnis - Dagvaarding op grond van artikel 29bis WAM - Ontvankelijkheid

3. Strafzaken - Strafgerechten - Vrijwillige of gedwongen tussenkomst

4. WAM- verzekering - Rechtsvordering op grond van artikel 29bis WAM - Grondslag - Bevoegdheid van de strafrechter

Samenvatting: 1. Behoudens afwijking op grond van een bijzondere wet, zijn de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de tussenkomst niet van toepassing in strafzaken (1). (1) Cass. 22 januari 2003, AR P.03.0081.F, AC 2003, nr. 52.

2. Wanneer ze zich beroept op de schadevergoedingsplicht die artikel 29bis WAM heeft ingevoerd ten voordele van slachtoffers voor schade voortvloeiend uit lichamelijke letsels, is de vordering tot tussenkomst die voor de strafrechter wordt ingesteld door een tot bindendverklaring van het vonnis dagvaardende partij, noch voorzien door een wet, noch toegelaten door of krachtens een wet.

3. Het Wetboek van Strafvordering en de wetten betreffende de strafrechtspleging bepalen welke partijen een vordering kunnen instellen of tegen wie voor de strafrechter een vordering kan worden ingesteld; de vrijwillige of gedwongen tussenkomst van een derde voor de strafrechter is derhalve alleen ontvankelijk op voorwaarde dat een bijzondere wet zulks uitdrukkelijk bepaalt of dat krachtens de wet de strafrechter uitzonderlijk een veroordeling, sanctie of enige andere maatregel tegen een derde mag uitspreken (1). (1) Cass. 22 januari 2003, AR P.03.0081.F, AC 2003, nr. 52.

4. De vergoedingsplicht afgeleid uit artikel 29bis WAM geldt wanneer de verzekerde niet op enigerlei wijze aansprakelijk is en is niet gegrond op een overtreding die hij zou hebben begaan, zodat de correctionele rechter of de politierechter een dergelijke vordering tot schadevergoeding niet kan beslechten zonder miskening van de bevoegdheidsregels van de strafrechtbanken, die van openbare orde zijn (1). (1) Cass. 19 oktober 2005, AR P.05.0858.F, AC 2005, nr. 520.

Hof van Cassatie 5 april 2023 (P.22.1464.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230405.2F.8>

Trefwoorden: Art. 462 Sw. – Strafuitsluitende verschoningsgrond – Bloed- en aanverwantschap – Kwetsbare toestand van slachtoffer – Art. 504quater Sw. – Informaticabedrog – Informaticabedrog ten nadele van zieke moeder

Samenvatting: Volgens artikel 462 Sw. geven diefstallen tussen echtgenoten of bepaalde categorieën van bloed- en aanverwantschap enkel aanleiding tot burgerrechtelijke vergoeding. De verschoningsgrond van artikel 462 Sw. is ook van toepassing op daders van informaticabedrog.

Met noot: zie NC 2023, afl. 6, 413-414.

Hof van Cassatie 6 juni 2023 (P.23.0135.N), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230606.2N.3>

Trefwoorden: 1. Veiligheid van de Staat – Menselijke bron of informant – Wet Inlichtingendiensten – Beoordeling rechter

2. Strafvordering – Uitoefening strafvordering – Loyauteit Openbaar Ministerie

3. Valsheid in geschriften – Bij conclusie gevoegd document – Bedrieglijk opzet

Samenvatting: 1. Het enkele feit dat een persoon bepaalde contacten zou onderhouden met de Veiligheid van de Staat betekent niet dat de Wet Inlichtingendiensten van toepassing is op eender welke activiteit of gedraging van die persoon; het staat aan de rechter om op grond van de hem voorgelegde feiten te oordelen of de concrete activiteit of gedraging van de betrokkene, met betrekking waartoe hij een hoedanigheid van menselijke bron of informant van de Veiligheid van de Staat aanvoert, al dan niet verband houdt met zijn eventuele contacten met die dienst.

2. Het behoort tot de normale uitoefening van de strafvordering en het is dan ook niet deloyaal dat het openbaar ministerie, in een procedure op verwijzing na een vernietigingsarrest van het Hof, de geloofwaardigheid betwist van het verweer van een nog in de procedure betrokken beklaagde dat de onthulling van de hem ten laste gelegde feiten onregelmatig is omdat een medebeklaagde de hoedanigheid zou hebben van informant of menselijke bron van de Veiligheid van de Staat; de zienswijze van het openbaar ministerie voorafgaand aan een vernietigingsarrest speelt daarbij geen rol.

3. Een door de wet beschermd geschrift is een geschrift dat in zekere mate tot bewijs kan strekken, dit is zich aan het openbare vertrouwen opdringt, zodat de overheid of particulieren die ervan kennis nemen of aan wie het wordt voorgelegd, kunnen overtuigd zijn van de waarachtigheid van de rechtshandeling of van het rechtsfeit in dat geschrift vastgelegd of kunnen gerechtigd zijn daaraan geloof te hechten en het geschrift dat die rechtshandeling of dat rechtsfeit bevat, moet juridische draagwijdte hebben, dit wil zeggen

dat het bestemd is tot bewijs van enig feit dat de rechtstoestand van de betrokken personen of zaken kan beïnvloeden; het feit dat een geschrift bestaat uit een overtuigingsstuk dat de advocaat van een partij voegt bij zijn conclusie, betekent niet dat dit geschrift zich niet aan het openbaar vertrouwen kan opdringen vermits een dergelijk stuk bedoeld is om een in conclusie ingenomen standpunt kracht bij te zetten en dat standpunt dus geloofwaardiger te maken ten overstaan van de rechter en de tegenpartijen.

Het moreel bestanddeel van valsheid in geschriften en gebruik van valse stukken bestaat hetzij in bedrieglijk opzet hetzij in het oogmerk om te schaden; bedrieglijk opzet is het opzet om zichzelf of een ander een onrechtmatig voordeel te verschaffen en er is bedrieglijk opzet zodra de dader enig voordeel of enige winst beoogt, die hij niet zou hebben behaald indien hij het waarheidsgetrouwe karakter van het geschrift had geëerbiedigd; een kwaadwillige drijfveer is niet vereist en evenmin moet worden aangetoond dat de valsheid doorslaggevend was om het beoogde voordeel of de beoogde winst te verkrijgen.

De rechter kan oordelen dat degene die een handtekening of een als dusdanig bedoeld teken plaatst bij de naam van de opsteller van een schriftelijke verklaring, teneinde de lezer van die verklaring te doen geloven dat de opsteller ervan ze zelf heeft ondertekend, wat niet het geval is, een voordeel beoogt dat hij zonder het plaatsen van die handtekening of dat teken niet zou hebben gehad, namelijk die lezer te overtuigen of bijkomend te overtuigen van de oprechtheid of de waarachtigheid van die verklaring door voor te wenden dat de opsteller ze zich door het plaatsen van zijn handtekening persoonlijk heeft toegeëigend

Hof van Cassatie 27 juni 2023 (P.23.0301.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230627.2N.33>

Trefwoorden: Straffen – Straftoemeting – Strafverzwaring – Artikel 211bis Strafwetboek – Hoofdstraffen – Bijkomende straffen – Beveiligingsmaatregel

Samenvatting: Om na te gaan of er een strafverzwaring is in de zin van artikel 211bis Wetboek van Strafvordering moeten in de eerste plaats de door de eerste rechter en het appelgerecht opgelegde hoofdstraffen worden vergeleken en bij gelijkheid van die hoofdstaffen vervolgens de bijkomende straffen; er is geen strafverzwaring indien het appelgerecht eenzelfde hoofdstraf oplegt als de eerste rechter maar de bijkomende straf vermindert en dit ongeacht de toevoeging van een aan die bijkomende straf gekoppelde beveiligingsmaatregel.

Hof van Cassatie 28 juni 2023 (P.23.0206.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230628.2F.8>

Trefwoorden: Straf – Elektronisch toezicht – Artikel 37ter Strafwetboek – Voorwaarden – Ten hoogste een jaar gevangenisstraf – In concreto

Samenvatting: De gevangenisstraf van ten hoogste één jaar die de voorwaarde vormt voor de toekenning van de straf onder elektronisch toezicht, zoals bepaald in artikel 37ter Sw., is die welke de rechter voor de jegens de beklaagde bewezen verklaarde feiten zou opleggen en niet die welke de wet voor dat misdrijf bepaalt.

Met noot: HOET, P., “Toepassingsvoorwaarden van gemeenschapsgerichte of vrijheidsbeperkende straffen”, *T.Strafr.* 2023, afl. 6, 379.

Hof van Cassatie 1 augustus 2023 (P.23.1111.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230801.VAK.7>

Trefwoorden: Onmiddellijke aanhouding – Verzoek tot voorlopige invrijheidstelling – Verwerping – Motivering

Samenvatting: Artikel 33, § 2, Voorlopige Hechteniswet is niet van toepassing op de beslissing van de rechter die het verzoek van een beklaagde tot voorlopige invrijheidstelling op grond van artikel 27, § 2, Voorlopige Hechteniswet verwerpt; overeenkomstig artikel 27, § 3, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet moet de rechter die beslissing enkel motiveren met inachtneming van hetgeen is bepaald in artikel 16, § 5, eerste en tweede lid, Voorlopige Hechteniswet.

De rechter die oordeelt op grond van artikel 27, § 2, Voorlopige Hechteniswet, kan het gevaar voor onttrekking afleiden uit de dreiging die voor de beklaagde uitgaat van de hoogte van de hem opgelegde straf.

Hof van Cassatie 12 september 2023 (P.23.0767.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230912.2N.14>

Trefwoorden: Probatie – Niet-nakoming – Herroeping – Artikel 14 Probatiewet – Geen melding van een wettelijke bepaling – Melding van de niet-nagekomen voorwaarde(n) – Niet-nagekomen voorwaarde – Verwijtbaarheid – Feitelijke beoordeling

Samenvatting: Uit artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, dat overeenkomstig artikel 211 Wetboek van Strafvordering van toepassing is op de hoven van beroep, volgt voor de rechter de verplichting om in een veroordelende beslissing melding te maken van de wetbepalingen die het bewezen verklaarde strafbare feit omschrijven en die betreffende de toegepaste straffen, maar daaruit volgt niet dat de rechter die een probatie-uitstel herroept melding moet maken van de toepasselijke bepaling uit de Probatiewet of de relevante paragraaf uit die bepaling.

De rechter oordeelt onaantastbaar of de niet-naleving van een probatievoorwaarde aan de betrokkene kan worden verweten. Het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord.

Hof van Cassatie 19 september 2023 (P.23.1294.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230919.2N.23>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Voorlopige invrijheidstelling – Artikel 27 Voorlopige hechteniswet – Ernstige aanwijzingen van schuld – Motivering

Samenvatting: Het gerecht dat overeenkomstig artikel 27 Voorlopige Hechteniswet uitspraak doet over een verzoek tot voorlopige invrijheidstelling moet de beslissing tot verwerping van een dergelijk verzoek volgens paragraaf 3, vierde lid, van die bepaling motiveren met in achtneming van wat is voorgeschreven in artikel 16, § 5, eerste en tweede lid, Voorlopige Hechteniswet; uit die bepaling volgt dat indien de beklaagde in zijn verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling of in een conclusie het bestaan van ernstige aanwijzingen van schuld betwist, de rechter dit verweer moet beantwoorden (1). (1) Cass. 16 februari 2000, AR P.00.0226.F, AC 2000, nr. 447. Over de motiveringsplicht, het beantwoorden van argumenten ingeroepen in het verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling, zie Cass. 28 september 2011, P.11.1593.F, AC 2011, nr. 510.

Met noot: DAENINCK, P., “Het verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling: de vonnisrechter moet motiveren zoals de onderzoeksrechter”, *T.Strafr.* 2023, afl. 6, 389-390.

Hof van Cassatie 12 december 2023 (P.23.0940.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231212.2N.9>

Trefwoorden: Faillissementsmisdrijven - Art. 65, tweede lid Strafwetboek – Eenheid van opzet - Oordeel van de rechter

Samenvatting: Het middel voert schending aan van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek: het arrest verwerpt het verzoek van de eiser tot toepassing van die bepaling omdat de feiten vermeld in het door de eiser ingeroepen arrest betrekking hadden op andere vennootschappen en hoofdzakelijk faillissementsmisdrijven betroffen, omdat de feiten vermeld in dat arrest grotendeels plaatsgrepen vóór de thans voorliggende feiten en omdat de eiser bovendien een onredelijk voordeel zou verkrijgen bij het telkens opsorpen van nieuw ontdekte misdrijven; eenheid van opzet veronderstelt echter niet dat de bestanddelen van de misdrijven dezelfde zijn; het is niet relevant of de feiten vermeld in de ingeroepen beslissing dateren van vóór of na de thans voorliggende feiten en de vraag of een beklaagde al dan niet enig voordeel zou verkrijgen bij de opsorping van straffen maakt geen toepassingsvoorwaarde uit van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek.

De rechter oordeelt onaantastbaar of het voor de toepassing van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek vereiste zelfde misdadig opzet aanwezig is. Hij kan daarbij in aanmerking nemen dat de feiten die reeds het voorwerp waren van een in kracht van gewijsde gegane beslissing en de feiten die hij zelf bewezen verklaart, andere misdrijven betreffen die werden gepleegd in andere periodes.

Het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231212.2N.8>

Trefwoorden: Vreemdelingen – Art. 76 Vreemdelingenwet – Constitutieve bestanddelen - De vreemdeling komt het Rijk binnen of verblijft er na zijn binnenkomst nadat hij eerst het Rijk heeft verlaten ter uitvoering van een te zijnen aanzien genomen terugkeermaatregel

Samenvatting: Artikel 75, eerste en tweede lid, Vreemdelingenwet bestraft de vreemdeling die onwettig het Rijk binnenkomt of er verblijft, alsook de vreemdeling die verplicht werd bepaalde plaatsen te verlaten, ervan verwijderd te blijven of in een bepaalde plaats te verblijven en die zich zonder geldige reden aan deze verplichting onttrekt, met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met geldboete van zesentwintig euro tot tweehonderd euro of met een van die straffen alleen.

Artikel 76 Vreemdelingenwet bestraft de sedert minder dan tien jaar uit het grondgebied teruggewezen of uitgezette vreemdeling die het Rijk binnenkomt of er verblijft zonder bijzondere machtiging van de Minister, met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van honderd frank tot duizend euro.

Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft bij arrest van 17 september 2020, zaak JZ, C-806/18 (overwegingen nr. 32-35), onder meer geoordeeld als volgt:

- een eventueel inreisverbod vormt een middel om de doeltreffendheid van het terugkeerbeleid van de Unie te vergroten door te waarborgen dat gedurende een bepaalde periode na de verwijdering van een illegaal verblijvende derdelander, deze persoon niet legaal kan terugkeren op het grondgebied van de lidstaten. Voor het ingaan van een dergelijk verbod wordt dus verondersteld dat de betrokkene dat grondgebied eerst heeft verlaten;
- daaruit volgt dat het illegale verblijf van een onderdaan van een derde land tot het tijdstip van de vrijwillige of gedwongen uitvoering van de terugkeerverplichting wordt beheerst door het terugkeerbesluit en niet door het inreisverbod, dat pas rechtsgevolgen teweegbrengt vanaf het tijdstip dat die onderdaan het grondgebied van de lidstaten daadwerkelijk verlaat;
- in een situatie waarin de betrokkene het land na de vaststelling van het terugkeerbesluit niet heeft verlaten en aan de daarbij opgelegde terugkeerverplichting bijgevolg nooit is voldaan, bevindt deze betrokkene zich in een illegale situatie die voortvloeit uit een oorspronkelijk illegaal verblijf en niet uit een later illegaal verblijf dat het gevolg is van een overtreding van een inreisverbod in de zin van artikel 11 Terugkeerrichtlijn;
- in een dergelijke situatie kan de betrokkene niet worden bestraft wegens miskennen van een inreisverbod, aangezien een dergelijke miskennen nu juist ontbreekt.

Hieruit volgt dat een constitutief bestanddeel van het in artikel 76 bepaalde misdrijf erin bestaat dat de vreemdeling het Rijk binnenkomt of er na zijn binnenkomst verblijft nadat hij eerst het Rijk heeft verlaten ter uitvoering van een te zijnen aanzien genomen terugkeermaatregel.

Het arrest stelt vast dat de eiser nooit gedwongen gepatrieerd is geweest, maar er enkel afgiftes zijn geweest van een bevel om het grondgebied te verlaten. Aldus verantwoordt het

de schuldigverklaring van de eiser aan het in artikel 76 Vreemdelingenwet bepaalde misdrijf niet naar recht.

Hof van Cassatie 12 december 2023 (P.23.1361.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231212.2N.10>

Trefwoorden: Probatie - Herroeping - Aard van de vordering - Gevolg: verjaring

Samenvatting: Artikel 14, § 3, tweede zin, Probatielwet bepaalt dat de vordering tot herroeping van het uitstel van tenuitvoerlegging wegens niet-naleving van de voorwaarden verjaart een vol jaar na de dag waarop zij bij het bevoegde gerecht is aangebracht.

De vordering tot herroeping van het uitstel van tenuitvoerlegging behoort tot de strafvordering aangezien zij betrekking heeft op de bestraffing en de daarmee verband houdende modaliteiten. Daaruit volgt dat de in artikel 14, § 3, tweede zin, Probatielwet bepaalde verjaringstermijn vatbaar is voor stuiting en schorsing volgens de in de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering bepaalde regels.

De in artikel 14, § 3, tweede zin, Probatielwet vermelde verjaringstermijn gaat in op de dag waarop de herroepingsvordering aanhangig wordt gemaakt bij de rechter. Dit is niet de datum van het verslag van de probatiecommissie strekkende tot herroeping van het probatie-uitstel of van de betekening van het dagvaarding, maar wel de dag waarop het bevoegde gerecht voor het eerst kennis neemt van de herroepingsvordering.

Hof van Cassatie 12 december 2023 (P.23.1074.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231212.2N.14>

Trefwoorden: Wegverkeer – Alcoholintoxicatie - Woonstbetreding door Politie voor ademtest e.d. - Toestemming - Ondubbelzinnig

Samenvatting: Politieambtenaren mogen een woning betreden met het oog op het opleggen aan de vermoedelijke bestuurder van een voertuig van een door de Wegverkeerswet bedoelde ademtest of ademanalyse en het doen van vaststellingen betreffende zijn toestand, voor zover hij die op dat ogenblik het werkelijke genot heeft van de woning ondubbelzinnig toestemming geeft voor die woonstbetreding.

Die ondubbelzinnige toestemming tot woonstbetreding door hij die op dat ogenblik het werkelijke genot heeft van de woning moet niet schriftelijk worden gegeven. Die kan worden afgeleid uit alle feitelijke elementen van de zaak.

De rechter oordeelt onaantastbaar of hij die op dat ogenblik het werkelijke genot heeft van de woning ondubbelzinnig toestemming heeft verleend tot woonstbetreding met het oog op het uitvoeren van de voormelde onderzoekshandelingen.

Het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231219.2N.3>

Trefwoorden: Straftoemeting - Invloed van een aanvaarde minnelijke schikking

Samenvatting: De rechter mag bij de straftoemeting rekening houden met een door de betrokkene aanvaarde minnelijke schikking, voor zover dit gegeven blijkt uit stukken die aan de tegenspraak van de beklaagde zijn onderworpen en de rechter die minnelijke schikking louter beschouwt als een waarschuwing en daaruit geen bewezenverklaring afleidt van een strafbaar feit.

De rechter die een door de betrokkene aanvaarde minnelijke schikking bij de straftoemeting in aanmerking neemt als een waarschuwing, dient bij de motivering van de straf dit gegeven niet uitdrukkelijk af te wegen tegen de overige dossiergegevens, behoudens bij daartoe strekkende conclusie.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231219.2N.7>

Trefwoorden: 1. Burgerlijke vordering – Schade – Slachtoffer moet niet noodzakelijk eigenaar of rechtmatige bezitter van dat vermogen zijn

2. Instellen rechtsvordering – Belang – Rechtmatigheid van het belang – Nastreven van behoud van onrechtmatig voordeel – Eiser tot schadevergoeding bevindt zich in een ongeoorloofde toestand – Gevolg rechtmatigheid belang

Samenvatting: 1. Overeenkomstig artikel 3 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering behoort de rechtsvordering tot herstel van de schade, door een misdrijf veroorzaakt, aan hen die de schade hebben geleden.

Wie door zijn fout schade aan een ander berokkent, is verplicht ze te vergoeden. Schade in de zin van artikel 1382 oud Burgerlijk Wetboek bestaat in de aantasting van een belang of het verlies van een rechtmatig voordeel. Het veronderstelt dat het slachtoffer van de onrechtmatige daad zich in een minder gunstige situatie bevindt dan wanneer de fout niet was gepleegd. Die situatie kan zich voordoen wanneer door de fout van de dader het vermogen dat aan het slachtoffer ter beschikking staat, wordt verminderd. Daarvoor moet het slachtoffer niet noodzakelijk eigenaar of rechtmatige bezitter van dat vermogen zijn.

2. Krachtens artikel 17 Gerechtelijk Wetboek kan een rechtsvordering niet worden toegelaten indien de eiser geen belang heeft om ze in te stellen.

De krenking van een belang kan enkel tot een rechtsvordering leiden als het om een rechtmatig belang gaat.

Degene die het behoud nastreeft van een onrechtmatig voordeel, doet niet blijken van een rechtmatig belang. De loutere omstandigheid dat de eiser tot schadevergoeding zich in een ongeoorloofde toestand bevindt, heeft echter niet tot gevolg dat hij niet kan bogen op de krenking van een rechtmatig belang.

Hof van Cassatie 19 december 2023 (P.22.0971.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231219.2N.16>

Trefwoorden: Godsdienstvrijheid – Beperking

Samenvatting: De godsdienstvrijheid en de vrijheid van eredienst kunnen worden beperkt door het strafbaar stellen van gedragingen die verband houden met het belijden van die godsdienst of eredienst voor zover die beperkende maatregelen gerechtvaardigd zijn en evenredig met het nagestreefde doel; die gedragingen kunnen bijgevolg niet worden bestraft op grond van artikel 22 Antidiscriminatiewet wanneer door die strafbaarstelling afbreuk wordt gedaan aan de in de artikelen 8 en 9 EVRM en de artikelen 19 en 22 Grondwet gewaarborgde rechten op een wijze die niet evenredig is met het nagestreefde doel van die strafbepaling, namelijk het ontraden van discriminerende handelingen of het aanzetten tot discriminatie, haat of geweld (1). (1) Zie gelijklopende concl. OM.

Hof van Cassatie 19 december 2023 (P.23.1157.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231219.2N.2>

Trefwoorden: 1. Rechten van de verdediging – Art. 6.3 EVRM – Horen getuige à charge op de terechtzitting – Beoordeling rechter – Criteria – Getuige weigerde reeds meermaals om te getuigen

2. Misdrijf – Artikel 88quater, § 1 en § 3, Wetboek van Strafvordering – Weigeren meedelen toegangscode te doorzoeken informaticasysteem

Samenvatting: 1. Of de rechter die zich over de gegrondheid van de strafvordering moet uitspreken, verplicht is een persoon, die tijdens het vooronderzoek een voor een beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, te horen als getuige indien die beklaagde daarom verzoekt, moet worden beoordeeld in het licht van het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces en het door artikel 6.3.d EVRM gewaarborgde recht om getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen. Wezenlijk daarbij is of de tegen de beklaagde gevoerde strafvervolging in haar geheel beschouwd eerlijk verloopt, wat niet uitsluit dat de rechter niet alleen rekening houdt met het recht van verdediging van die beklaagde, maar ook met de belangen van de samenleving, de slachtoffers en de getuigen zelf.

Uit de vermelde verdragsbepalingen volgt in de regel dat het tegen een beklaagde aangevoerde bewijs hem wordt voorgelegd tijdens een openbare rechtszitting, hij dit bewijs moet kunnen tegenspreken en hem in beginsel de gelegenheid moet worden gegeven een tijdens het vooronderzoek gehoorde persoon die een belastende verklaring heeft afgelegd, als getuige ter rechtszitting te ondervragen.

Artikel 6.1 en 6.3.d EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, vereist dat om een belastende verklaring van een tijdens het vooronderzoek

gehoorde persoon als bewijs in aanmerking te nemen, zonder dat de beklaagde de gelegenheid had die persoon als getuige op de rechtszitting te ondervragen, de rechter nagaat of:

(i) er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van de getuige, dit wil zeggen feitelijke of juridische gronden die de afwezigheid van de getuige op de rechtszitting kunnen verantwoorden;

(ii) de belastende verklaring het enige of doorslaggevende element is waarop de schuldigverklaring steunt, waarbij onder doorslaggevend wordt verstaan bewijs dat dermate belangrijk is dat het aannemelijk is dat dit het resultaat van de zaak heeft bepaald;

(iii) er voor het niet kunnen ondervragen van de getuige voldoende compenserende factoren zijn met inbegrip van sterke procedurele waarborgen. Dergelijke compenserende factoren kunnen onder meer bestaan in het voorliggen van bewijsmateriaal dat de inhoud van de tijdens het vooronderzoek afgelegde verklaringen ondersteunt of bevestigt, de gelegenheid die de beklaagde had om tijdens het vooronderzoek of ter rechtszitting de getuige te ondervragen of te doen ondervragen en de mogelijkheid voor de beklaagde om zijn standpunt kenbaar te maken over de geloofwaardigheid en de betrouwbaarheid van de getuige of over interne strijdigheden in die verklaring of strijdigheid met verklaringen van andere getuigen.

In de regel zal de rechter aan de hand van deze criteria en in de vermelde volgorde beoordelen welke impact het niet-horen op de rechtszitting van een getuige heeft op het eerlijk proces. Dit sluit evenwel niet uit dat één of twee van die criteria van dermate overwegend belang kunnen zijn dat dit volstaat om uit te maken of het strafproces in zijn geheel beschouwd al dan niet eerlijk verloopt. Dit sluit evenmin uit dat de drie criteria en de daarbij vermelde redenen elkaar kunnen versterken, vervolledigen of verduidelijken en ze desgevallend in hun onderling verband kunnen worden gelezen.

Hoewel niet decisief is het gegeven dat een getuige meermaals heeft geweigerd om te getuigen en hij heeft aangegeven niet te willen worden geconfronteerd met de beklaagde die zijn verhoor op de rechtszitting vraagt, een element waarmee de rechter rekening kan houden bij de beoordeling of er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van de getuige.

Het staat aan de rechter om, rekening houdend met de aldus gepreciseerde criteria, te oordelen of door het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een voor de beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, diens recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd, met inbegrip van zijn recht van verdediging, wordt miskend. De rechter moet zijn beslissing steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst.

Het Hof onderzoekt of de rechter die een verzoek tot het horen van een getuige à charge op de rechtszitting heeft afgewezen, de vermelde criteria juist heeft toegepast en of de redenen die de rechter heeft vermeld om de getuige niet te horen in overeenstemming zijn met de overige redenen van zijn beslissing.

2. Op grond van artikel 88quater, § 1 en § 3, Wetboek van Strafvordering is een verdachte strafbaar die, hoewel hij de toegangscodes van een te doorzoeken informaticasysteem zoals een gsm-toestel kent, weigert de toegangscodes mee te delen ondanks een daartoe strekkend bevel van de onderzoeksrechter. Vereist is dat de opsporings- of onderzoeksinstantie op het moment van de gevraagde informatie het toestel reeds heeft opgespoord zonder het gebruik van dwang op de persoon en dat de vervolgende instantie aantoonbaar dat de bedoelde persoon zonder redelijke twijfel de toegangscodes kent.

Artikel 6 EVRM noch enig algemeen rechtsbeginsel beletten de strafbaarstelling en de bestraffing van een verdachte op grond van artikel 88quater, § 1 en § 3, Wetboek van Strafvordering.

Daarbij is onder meer rekening te houden met wat volgt:

- uit het arrest blijkt dat er aanwijzingen waren dat de eiser I betrokken was bij drugverkoop in België en over twee gsm's beschikte bij arrestatie, waarvan hij weigerde de toegangscode te geven en niet kon antwoorden op de vraag waarom hij op zijn werk twee gsm-toestellen bij zich had;
 - uit de stukken waarop het Hof mag acht slaan, blijkt niet dat er voor de appelrechters betwisting is gevoerd over het feit dat de politie de gsm's heeft gevonden zonder dwang op de eiser I, dat hij de bedoelde toegangscode kende of dat de van hem gevraagde informatie proportioneel was met het onderzoek naar de vermelde feiten;
 - het zwijgrecht en het recht zichzelf niet te incrimineren zijn niet absoluut en moeten worden afgewogen tegenover andere rechten zoals het recht op vrijheid en veiligheid gewaarborgd door artikel 5 EVRM en het verbod op rechtsmisbruik vermeld in artikel 17 EVRM;
 - het recht zichzelf niet te incrimineren strekt in de eerste plaats ertoe het recht op een eerlijk proces te vrijwaren door het uitsluiten van onjuiste verklaringen die onder dwang zijn afgelegd;
 - de toegangscode tot een informaticasysteem bestaat onafhankelijk van de wil van de persoon die kennis heeft van die code. Deze laatste blijft onveranderd ongeacht de mededeling ervan en komt in aanmerking voor onmiddellijke controle. Er bestaat geen risico op onbetrouwbaar bewijsmateriaal;
 - de toegangscode is neutraal en te onderscheiden van de eventueel incriminerende gegevens die door middel van het informaticasysteem te achterhalen zijn;
 - de gevraagde informatie en het gebruik van die informatie is beperkt. Zij slaan enkel op de toegangscode van een reeds opgespoord informaticasysteem dat zonder de gevraagde informatie onleesbaar is. Bovendien moet worden aangetoond dat de betrokkene die code kende. Het recht van de betrokkene om ten volle zijn verdediging te voeren over de achterhaalde gegevens blijft onverlet;
 - de huidige stand van de technologie maakt het zeer moeilijk tot zelfs onmogelijk om toegang te verkrijgen tot een informaticasysteem dat is beschermd door een versleutelingsapplicatie, terwijl dergelijke applicaties algemeen verkrijgbaar zijn. Bijgevolg is de gevraagde informatie noodzakelijk met het oog op de waarheidsvinding.
- De schuldigverklaring van de eiser I aan de feiten omschreven onder de telastlegging H.1 is dan ook naar recht verantwoord.

Hof van Cassatie 20 december 2023 (P.23.0636.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231220.2F.3>

Trefwoorden: Correctionalisering – Samenloop – Verzachtende omstandigheden aangenomen voor het eerste misdrijf – Bevoegdheid

Samenvatting: Wanneer een beschikking van de raadkamer een verdachte naar de correctionele rechtbank heeft verwezen uit hoofde van, enerzijds, een gecorrectionaliseerde

misdaad wegens de aanvaarding van verzachtende omstandigheden en, anderzijds, een tweede misdrijf dat als wanbedrijf wordt gekwalificeerd, en het hof van beroep aan laatstgenoemd misdrijf een criminele kwalificatie heeft toegekend, waarbij werd beslist dat de twee feiten een collectief wanbedrijf vormden wegens eenheid van opzet, zijn de verzachtende omstandigheden die voor het eerste misdrijf werden aanvaard eveneens van toepassing op het tweede, voor zover dit tweede feit vatbaar is voor correctionalisering. (Art. 65, lid 1 Sw.; Art. 179 en 216novies Sv.; Art. 3, lid 3 wet verzachtende omstandigheden).

Hof van Cassatie 27 december 2023 (P.23.1720.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231227.2N.3>

Trefwoorden: Verzoekschrift voorlopige invrijheidstelling – Neerlegging - Niet neer te leggen via e-Deposit

Samenvatting: Uit artikel 27, § 1, en § 3, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet volgt dat de voorlopige invrijheidstelling kan worden verleend op indiening van een verzoekschrift dat wordt neergelegd op de griffie van het gerecht dat uitspraak moet doen. Een verzoekschrift in de zin van die bepaling vereist ofwel dat het verzoek wordt geformuleerd in een van de verzoeker of zijn raadsman uitgaand geschrift dat wordt ingediend of ontvangen op de griffie, in voorkomend geval per faxbericht, ofwel dat het verzoekschrift aan de griffie wordt meegedeeld door middel van een informaticasysteem zoals bedoeld in artikel 32ter Gerechtelijk Wetboek.

Artikel 32ter Gerechtelijk Wetboek bepaalt: "Elke kennisgeving of mededeling aan of neerlegging bij de hoven of rechtbanken, het openbaar ministerie, diensten die afhangen van de rechterlijke macht, met inbegrip van de griffies en parketsecretariaten, of andere openbare diensten, of elke kennisgeving of mededeling aan een advocaat, een gerechtsdeurwaarder of een notaris, door de hoven of rechtbanken, het openbaar ministerie, diensten die afhangen van de rechterlijke macht, met inbegrip van de griffies en parketsecretariaten, of andere openbare diensten, of door een advocaat, een gerechtsdeurwaarder of een notaris, kan gebeuren door middel van het informaticasysteem van Justitie dat door de Koning wordt aangewezen.

De Koning bepaalt de nadere regels van dat informaticasysteem, waarbij de vertrouwelijkheid en effectiviteit van de communicatie worden verzekerd. Het gebruik van het voormelde informaticasysteem kan door de Koning aan de instanties, diensten of actoren vermeld in het eerste lid of sommigen onder hen worden opgelegd.

De Koning kan de toepassing van deze bepaling bij besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, uitbreiden tot andere instellingen en diensten."

Hoewel artikel 32ter Gerechtelijk Wetboek in beginsel van toepassing is op elke kennisgeving, mededeling of neerlegging, zowel in burgerlijke zaken als in strafzaken, is de toepassing van die bepaling afhankelijk van uitvoeringsbesluiten die in de desbetreffende kennisgeving, mededeling of neerlegging voorzien. Volgens artikel 32ter, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek dient de Koning immers de nadere regels te bepalen van het in het eerste lid bedoelde informaticasysteem.

Volgens artikel 6, eerste lid, van het koninklijk besluit van 16 juni 2016 houdende de elektronische communicatie overeenkomstig artikel 32ter van het Gerechtelijk Wetboek

(hierna KB Elektronische Communicatie) kan alle communicatie zoals bepaald in artikel 1, 2°, van dat besluit geschieden via het beveiligde e-Deposit systeem, dat door de Federale Overheidsdienst Justitie ter beschikking wordt gesteld.

Artikel 1, 2°, KB Elektronische Communicatie bepaalt dat het e-Deposit systeem wordt aangewezen als informaticasysteem van Justitie, bedoeld in artikel 32ter, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek, voor de communicatie op elektronische wijze met betrekking tot de neerlegging van verzoekschriften op tegenspraak, gezamenlijke verzoekschriften, verzoekschriften tot hoger beroep, eenzijdige verzoekschriften en proceshandelingen gericht aan de rechter in de loop van de procedure, conclusies, memories en stukken, alsmede de begeleidende brieven bij de conclusies, memories en stukken in de zin van artikel 736 en volgende Gerechtelijk Wetboek, en dit zowel in burgerlijke zaken als in strafzaken.

Een verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling in de zin van artikel 27 Voorlopige Hechteniswet kan niet worden beschouwd als een communicatie zoals bedoeld in artikel 1, 2°, KB Elektronische Communicatie. Een dergelijk verzoekschrift, dat strekt tot opheffing van de voorlopige hechtenis na de afsluiting van het gerechtelijk onderzoek en een beslissing binnen vijf dagen na de neerlegging ervan vereist, wat ingevolge die korte termijn een bijzondere organisatie van de griffiediensten vergt, kan immers niet worden gelijkgesteld met:

- een verzoekschrift op tegenspraak;
- een gezamenlijk verzoekschrift;
- een verzoekschrift tot hoger beroep;
- een eenzijdig verzoekschrift;
- een proceshandeling gericht aan de rechter in de loop van de procedure;
- conclusies, memories en stukken, alsmede de begeleidende brieven bij de conclusies, memories en stukken in de zin van artikel 736 en volgende Gerechtelijk Wetboek.

Bijgevolg kan een verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling in de huidige stand van de regelgeving niet op een ontvankelijke wijze worden ingediend via het e-Deposit systeem.

Hof van Cassatie 2 januari 2024 (P.23.1403.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240102.2N.9>

Trefwoorden: Burgerlijke vordering - Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Schadebedrag - Materiële vergissing in conclusie

Samenvatting: De rechter die vaststelt dat een partij bij het bepalen van het totale bedrag van zijn schadevergoedingsvordering een materiële vergissing begaat, die vergissing verbetert en die gelet op die verbetering vaststelt dat het door die partij in werkelijkheid gevorderde bedrag hoger ligt dan het verkeerdelijk in de conclusie vermelde bedrag en het aldus verbeterde bedrag toekent aan die partij, miskent noch het beschikkingsbeginsel noch de bewijskracht van die conclusie.

Hof van Cassatie 2 januari 2024 (P.23.1364.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240102.2N.5>

Trefwoorden: Rechten van verdediging – Bewijs – Stuk reeds teruggegeven aan schadelijder – Tegenexpertise niet meer mogelijk – Art. 190, tweede lid Sv. – Gevolg – Beoordeling rechter

Samenvatting: Artikel 190, tweede lid, Wetboek van Strafvordering bepaalt onder meer dat de stukken die tot overtuiging of tot ontlasting kunnen dienen, aan de getuigen en aan de partijen worden vertoond.

Deze bepaling, die niet is voorgeschreven op straffe van nietigheid, belet niet dat de rechter zijn oordeel over de schuld van een beklaagde steunt op een stuk dat tijdens het strafonderzoek werd onderworpen aan een gerechtelijke expertise, maar dat in het verdere verloop van de procedure niet meer beschikbaar is voor verdere expertise of tegenexpertise omdat het niet meer voorhanden is.

De omstandigheid dat een partij of diens technisch raadsman een voor de vervolging relevant stuk niet meer kan onderzoeken omdat dit stuk reeds is teruggegeven aan een schadelijder, heeft niet noodzakelijk de bewijsuitsluiting tot gevolg van de bevindingen die met betrekking tot dat stuk zijn opgenomen in een niet op tegenspraak opgesteld deskundigenverslag.

Het staat aan de rechter om onaantastbaar te oordelen in welke mate de verrichtingen en bevindingen van de gerechtsdeskundige nog dienstig kunnen zijn voor de waarheidsvinding, rekening houdend onder meer met de door de partijen daarover gemaakte opmerkingen en gevoerde betwistingen, de uitleg daarover van de gerechtsdeskundige aan de rechter, de mogelijkheid tot tegenspraak daarover en de bevestiging ervan door andere gegevens van het strafdossier. Dit houdt geen schending in van artikel 6 EVRM noch een miskennis van het recht van verdediging en het recht op een eerlijk proces.

De rechter oordeelt onaantastbaar over de noodzaak, de raadzaamheid en de gepastheid van het bevelen van een deskundigenonderzoek. Aldus belet niets de rechter om de aanstelling van een deskundige te weigeren wanneer er geen dienstige reden bestaat om die maatregel te bevelen.

Hof van Cassatie 9 januari 2024 (P.23.1481.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240109.2N.7>

Trefwoorden: Strafbare feiten - Identieke feiten of substantieel dezelfde feiten

Samenvatting: De rechter oordeelt onaantastbaar of de feiten die het voorwerp uitmaken van de vervolgingen identiek of substantieel dezelfde zijn. Het Hof gaat na of de rechter uit de door hem vastgestelde feiten geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

Hof van Cassatie 9 januari 2024 (P.23.1398.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240109.2N.6>

Trefwoorden: Faillissementsmisdrijven - Betaling door de bestuurder - Algemeen

Samenvatting: De betaling van een zelfs opeisbare schuldvordering op een rechtspersoon kan voor de bestuurder van die rechtspersoon het misdrijf van misbruik van vennootschapsgoederen opleveren, wanneer die betaling is gedaan met het in artikel 492bis Strafwetboek bepaalde bedrieglijk opzet en zij een betekenisvol nadeel berokkent aan de vermogensbelangen van de rechtspersoon en die van zijn schuldeisers of vennoten. Dat laatste kan het geval zijn wanneer ingevolge die betaling en de daarvoor vereiste verkoop van bepaalde activa van de rechtspersoon, diens actief dat strekt tot onderpand voor de betaling van de andere schuldeisers vermindert en er te zijnen laste een bijkomende, bedrijfsmatig onverantwoorde schuld wordt gecreëerd, terwijl hij in financiële moeilijkheden verkeert. Dat de betaling van de schuldvordering het boekhoudkundig vermogen van de rechtspersoon niet aantast omdat daardoor het passief in gelijke mate daalt met het actief en de rechtspersoon dus formeel niet verarmt, is daarbij niet bepalend.

Hof van Cassatie 16 januari 2024 (P.23.1346.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240116.2N.9>

Trefwoorden: Algemeen – Rechten van verdediging – Geen subjectief en afdwingbaar recht op een gerechtelijk onderzoek – Verdachte niet verhoord tijdens opsporingsonderzoek – Beklaagde weigerde persoonlijk aanwezig te zijn op de rechtszitting voor het vonnisgerecht

Samenvatting: Uit artikel 6 EVRM of uit het algemeen rechtsbeginsel houdende eerbiediging van het recht van verdediging kan voor een verdachte geen subjectief en afdwingbaar recht worden afgeleid op een gerechtelijk onderzoek. Het recht op een eerlijk proces en het recht van verdediging zijn afdoende gewaarborgd door de rechten die een verdachte kan uitoefenen tijdens het opsporingsonderzoek en tijdens de behandeling van de zaak voor het vonnisgerecht, in beginsel in twee aanleggen.

Uit het enkele gegeven dat een verdachte tijdens het opsporingsonderzoek niet werd verhoord door de politie of een magistraat, volgt niet dat het onderzoek niet à décharge werd gevoerd.

Het niet-horen van een verdachte door de politie of een magistraat tijdens het opsporingsonderzoek kan in beginsel worden geredigeerd door diens verhoor als beklagde ter rechtszitting van het vonnisgerecht.

Een beklagde die weigert om persoonlijk aanwezig te zijn op de rechtszitting voor het vonnisgerecht en die aldus zijn verhoor door een magistraat over de hem ten laste gelegde feiten onmogelijk maakt, kan niet op ontvankelijke wijze aanvoeren dat zijn recht van verdediging is miskend omdat hij tijdens het opsporingsonderzoek niet werd verhoord door de politie of een magistraat. Hij maakt immers door zijn weigering persoonlijk aanwezig te zijn de uitoefening van zijn recht van verdediging zelf onmogelijk.

Hof van Cassatie 16 januari 2024 (P.23.1078.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240116.2N.11>

Trefwoorden: Redelijke termijn – Beoordeling – Criteria – Geen persoonlijk nadeel voor beklagde

Samenvatting: In strafzaken heeft de redelijketermijnvereiste, zoals die voortvloeit uit artikel 6.1 EVRM, tot doel te vermijden dat een beklagde al te lang in onzekerheid verkeert over de uitkomst van de strafvervolging.

Het staat aan de rechter te oordelen of de redelijketermijnvereiste is nageleefd rekening houdend met de criteria van de complexiteit van de zaak, de houding van de met de opsporing en vervolging belaste overheden, de houding van de beklagde en het belang dat de zaak heeft voor de beklagde.

De rechter kan het oordeel dat de redelijke termijn niet is overschreden niet gronden of medegronden op de vaststelling dat de beklagde door het tijdsverloop sinds het aanvangspunt van de redelijke termijn geen persoonlijk nadeel heeft ondervonden. Een dergelijk oordeel houdt immers noodzakelijk de negatie in van het doel van de redelijketermijnvereiste, namelijk vermijden dat een beklagde te lang in de onzekerheid leeft over het lot van de tegen hem ingestelde strafvervolging.

Hof van Cassatie 23 januari 2024 (P.23.1351.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240123.2N.1/NL>

Trefwoorden: Wijziging omschrijving van de strafbare feiten sinds het plegen van de feiten – Gevolg – Motivering

Samenvatting: Uit artikel 149 Grondwet, de artikelen 195 en 211 Wetboek van Strafvordering en artikel 2 Strafwetboek volgt dat indien de omschrijving van strafbare feiten sinds het plegen van die feiten is gewijzigd, de rechter:

- een beklagde slechts schuldig kan verklaren aan die feiten indien hij vaststelt dat ze zowel strafbaar waren en gebleven zijn onder de oude en de nieuwe wet;
- de oude en de nieuwe wetsbepalingen moet vermelden die de constitutieve bestanddelen van het misdrijf definiëren, alsook de wetsbepalingen betreffende de toegepaste straf.

Het arrest (p. 7-8) actualiseert de initieel volgens de oude wet omschreven feiten van de telastleggingen A, B1 en B2 rekening houdend met de nieuwe wetsbepalingen, waardoor melding wordt gemaakt van zowel de wettelijke omschrijving volgens de oude wet als de wettelijke omschrijving volgens de nieuwe wet. Het arrest stelt bovendien vast dat de feiten omschreven onder de telastleggingen A, B1 en B2 strafbaar waren onder de oude en onder de nieuwe wet en het vermeldt de wetsbepalingen die de feiten onder de oude en de nieuwe wet strafbaar stelden en stellen.

Het arrest (p. 13) verwijst bij de schuldbeoordeling voor de feiten der telastleggingen B1 en B2 naar het gegeven dat de aan de eiser verweten feiten handelingen zijn met een bepaalde ernst die afbreuk doen aan de seksuele integriteit van een persoon, zoals die door het collectieve bewustzijn van een bepaalde samenleving op een bepaald tijdstip wordt ervaren. Aldus houdt het bij

de beoordeling van eisers schuld aan deze feiten rekening met een criterium tot nadere invulling van de oude strafbepalingen.

Het arrest (p. 11-12) oordeelt onder meer dat er gelet op de elementen van het strafdossier geen twijfel over kan bestaan dat de eiser de verweerster 1 tijdens een door hem uitgevoerde massage verregaande grensoverschrijdende seksuele handelingen heeft opgedrongen, dat de eiser aan de verweerster 2 seksuele handelingen heeft opgedrongen ter hoogte van haar geslachtsdeel, dat vaststaat dat de eiser binnen een wellness-setting, die voor hem heel vertrouwd was en waarin hij zich profileerde als een deskundig persoon, zijn naakte klanten in een 1 op 1 situatie onder het mom van een massage op gewiekste wijze benaderde en hen seksueel grensoverschrijdende handelingen opdrong, dat deze listige encenering maakte dat de eiser zonder weerstand verregaande seksuele handelingen, waaronder ook een penetratie kon opdringen en dat een massage, waarbij vingers tussen schaamlippen werden gebracht, gezien de concrete elementen van de zaak, een daad van seksuele penetratie is, ook al was die niet volledig. Met die redenen geeft het arrest te kennen dat de aan de eiser met de telastleggingen A, B1 en B2 verweten feiten handelingen zijn die een redelijk persoon als seksueel kan ervaren.

Hof van Cassatie 23 januari 2024 (P.23.1702.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240123.2N.11/NL>

Trefwoorden: Hoger beroep – Grievenformulier – Aankruisen rubriek “straf en/of maatregel” – Draagwijdte

Samenvatting: Een grief is de specifieke aanwijzing door de appelland van een afzonderlijke beschikking van het beroepen vonnis, waarvan hij de hervorming door het appelgerecht vraagt, zonder dat is vereist dat hij in het verzoekschrift of in het grievenformulier opgave doet van de redenen voor de gevraagde hervorming. De grievenverplichting heeft betrekking op de aanduiding van het voorwerp van het hoger beroep en niet op de aanduiding van de redenen waarom iets wordt bestreden.

Het modelgrievenformulier, zoals vastgelegd bij het koninklijk besluit van 18 februari 2016 tot uitvoering van artikel 204, derde lid van het Wetboek van Strafvordering, zoals vervangen door het koninklijk besluit van 23 november 2017, voorziet in de mogelijkheid om de rubriek “Straf en/of maatregel” aan te kruisen. Uit het aankruisen van deze rubriek volgt dat de appelland van oordeel is dat de gehele straftoematingsbeslissing tot de saisine van het appelgerecht behoort en dus het al dan niet opleggen van alle wettelijk mogelijke straffen en of maatregelen. Het is daarbij zonder belang of de eerste rechter al dan niet een bepaalde straf of maatregel heeft opgelegd.

De omstandigheid dat het modelgrievenformulier de vermelding bevat “verplicht te vermelden straffen en/of maatregelen die worden betwist” doet geen afbreuk aan het recht van een appelland om het appelgerecht gehele saisine te verlenen met betrekking tot de straftoematingsbeslissing. Geen enkele bepaling verplicht de appelland om in dit geval bovendien uitdrukkelijk aan te geven dat zijn grief gericht is tegen de beslissing een welbepaalde straf en of maatregel al dan niet op te leggen.

Het opgeven door een appellant die de rubriek “Straf en/of maatregel” van het modelgrievensformulier heeft aangekruist, van de redenen voor het aanvoeren van die grief, is in beginsel zonder invloed op de draagwijdte van de grief, tenzij uit die redenen ondubbelzinnig het tegendeel blijkt.

Indien een appellant die de rubriek “Straf en/of maatregel” van het modelgrievensformulier heeft aangekruist als redenen “volgappel” en de wenselijkheid van de oplegging van een zwaardere bestraffing vermeldt, houdt dit geen inperking in van de saisine van het appelgerecht op het vlak van de straftoemeting en belet dit het appelgerecht niet om naast straffen ook maatregelen zoals een alcoholslot op te leggen.

Een beklagde dient bij zijn verdediging rekening ermee te houden dat het appelgerecht binnen zijn saisine en in het licht van de relatieve werking van de ingestelde rechtsmiddelen alle straffen en of maatregelen kan opleggen die de wet toelaat en dit ongeacht of de eerste rechter die straffen en of maatregelen heeft opgelegd. Uit geen enkele bepaling of algemeen rechtsbeginsel volgt de verplichting om de beklagde uitdrukkelijk te wijzen op de mogelijkheid van het opleggen door het appelgerecht van een niet door de eerste rechter uitgesproken of door het openbaar ministerie uitdrukkelijk gevorderde straf en of maatregel.

Hof van Cassatie 23 januari 2024 (P.23.0887.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240123.2N.9>

Trefwoorden: Rechten van verdediging – Verzoek getuigenverhoor – Getuige à charge – Undercoveragent – Beoordeling rechter – Motivering aan de hand van concrete omstandigheden

Samenvatting: Of de rechter die zich over de gegrondheid van de strafvordering moet uitspreken verplicht is een persoon, die tijdens het vooronderzoek een voor een beklagde belastende verklaring heeft afgelegd, te horen als getuige indien die beklagde daarom verzoekt, moet worden beoordeeld in het licht van het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces en het door artikel 6.3.d EVRM gewaarborgde recht om getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen. Wezenlijk daarbij is of de tegen de beklagde gevoerde strafvervolging in haar geheel beschouwd eerlijk verloopt, wat niet uitsluit dat de rechter niet alleen rekening houdt met het recht van verdediging van die beklagde, maar ook met de belangen van de samenleving, de slachtoffers en de getuigen zelf.

Uit artikel 6.1. EVRM volgt in de regel dat het tegen een beklagde aangevoerde bewijs hem wordt voorgelegd tijdens een openbare rechtszitting en de beklagde dit bewijs moet kunnen tegenspreken.

Artikel 6.1 en 6.3.d EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, vereist dat om een belastende verklaring van een tijdens het vooronderzoek gehoorde persoon als bewijs in aanmerking te nemen, zonder dat de beklagde de gelegenheid had die persoon als getuige op de rechtszitting te ondervragen, de rechter nagaat of:

(i) er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van de getuige, dit wil zeggen feitelijke of juridische gronden die de afwezigheid van de getuige op de rechtszitting kunnen verantwoorden;

(ii) de belastende verklaring het enige of doorslaggevende element is waarop de schuldigverklaring steunt, waarbij onder doorslaggevend wordt verstaan bewijs dat dermate belangrijk is dat het aannemelijk is dat dit het resultaat van de zaak heeft bepaald;

(iii) er voor het niet-kunnen ondervragen van de getuige voldoende compenserende factoren zijn met inbegrip van sterke procedurele waarborgen. Dergelijke compenserende factoren kunnen onder meer bestaan in het voorliggen van objectief bewijsmateriaal dat de inhoud van de tijdens het vooronderzoek afgelegde verklaring ondersteunt of bevestigt.

In de regel moet de rechter aan de hand van elk van deze criteria beoordelen welke impact het niet horen van een hier bedoelde getuige heeft op het eerlijk proces. Dit sluit evenwel niet uit dat één of twee van die criteria van dermate overwegend belang kunnen zijn dat dit volstaat om uit te maken of het strafproces in zijn geheel beschouwd al dan niet eerlijk verloopt.

De rechter moet bovendien steeds de concrete omstandigheden vermelden waarop hij zijn beslissing steunt.

Indien de rechter in het kader van de beoordeling van het eerste criterium een feitelijke of juridische onmogelijkheid vaststelt voor het door een beklaagde gevraagde verhoor als getuige van een undercoveragent die betrokken was bij een infiltratie dient hij een eventuele afwijzing van dit verzoek te motiveren in het licht van de concrete omstandigheden van de zaak. Een afwijzing die wordt onderbouwd met redenen die inhouden dat nooit moet worden ingegaan op het verzoek tot verhoor van een undercoveragent die bij een infiltratie betrokken was voldoet niet aan die verplichting.

Het arrest, dat eisers provocatieverweer onder meer verwerpt met verwijzing naar de verklaringen van de undercoveragent, gelet op de verwijzing naar het in het beroepen vonnis geschetste overzicht van het onderzoek (arrest, p. 24) en de beslissing over eisers schuld daar mee op steunt (arrest, p. 30, 32, 34, 37 en 38), wijst het verzoek van de eiser om de undercoveragent als getuige te horen af onder meer op de volgende gronden:

- het is van belang om de nodige maatregelen te nemen ter afscherming van de gebruikte technische middelen en de politionele onderzoekstechnieken of de vrijwaring van de veiligheid en de afscherming van de identiteit van de politieambtenaren belast met de uitvoering van de infiltratie;

- noch de veiligheid van de undercoveragent, noch diens inzetbaarheid bij lopende of toekomstige infiltraties en operaties kunnen worden gevrijwaard wanneer deze wordt verplicht in openbare rechtszitting toelichting te verschaffen bij de wijze waarop de infiltratieoperatie is uitgevoerd, zelfs indien bijkomende beschermingsmaatregelen op touw worden gezet.

Die redenen verwijzen op geen enkele manier naar de concrete omstandigheden van de zaak. Ze zijn bovendien zo algemeen van aard dat ze kunnen worden gebruikt ter afwijzing van elk verzoek tot het horen van een undercoveragent als getuige en dit ongeacht de bijzondere modaliteiten die kunnen worden bevolen om een dergelijk getuigenverhoor in veilige omstandigheden te laten plaatsvinden.

Op grond van die redenen, zelfs samengelezen met de overige redenen die het arrest vermeldt ter afwijzing van het verzoek tot het horen van de getuige, kan het arrest niet wettig het verzoek tot het horen van de undercoveragent als getuige afwijzen.

Het middel is in zoverre gegrond.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240130.2N.7>

Trefwoorden: 1. Taalwet Gerechtszaken – Bijlage bij een proces-verbaal

2. Elektronische communicatie - Persoonsgegevensbescherming - E-privacy Richtlijn – Toepassingsgebied – Openbare elektronische-communicatiediensten over openbare communicatienetwerken

3. Unierecht – Toepassing – Doeltreffendheids criterium - In strijd met het Unierecht verkregen communicatiegegevens - Retroactieve verkeers- en locatiegegevens zijn als dusdanig ook niet dermate technisch of gecompliceerd

4. Schuldigverklaring – Gesteund op bewijsmateriaal verkregen in buitenland ingevolgde een Belgisch internationaal rechtshulpverzoek – Strafdossier bevat enkel stukken waaruit de uitvoering van dat verzoek blijkt – Art. 13 Wet Internationale Rechtshulp – Vraag om voorlegging van een gegeven waaruit blijkt dat het bewijsmateriaal voldoet aan de wettigheidsvereisten

5. Verhoor – Zwijgrecht – Stellen van verdere vragen

6. Conclusie - Verplichting van de rechter om erop te antwoorden - Voorwaarde

Samenvatting: 1. Op grond van artikel 11, eerste lid, Taalwet Gerechtszaken moeten de processen-verbaal betreffende de opsporing en de vaststelling van misdrijven in het Franse taalgebied in het Frans, in het Nederlandse taalgebied in het Nederlands en in het Duitse taalgebied in het Duits worden gesteld.

Door het enkele feit dat een stuk als bijlage bij een proces-verbaal wordt gevoegd of in een proces-verbaal wordt besproken en dat stuk belang heeft voor de schuldbeoordeling, wordt het geen proces-verbaal in de zin van deze bepaling.

2. Artikel 3.1 e-privacy Richtlijn bepaalt dat deze richtlijn van toepassing is op de verwerking van persoonsgegevens in verband met de levering van openbare elektronische-communicatiediensten over openbare communicatienetwerken in de Gemeenschap. Bijgevolg hebben deze richtlijn en de erop gesteunde rechtspraak van het Hof van Justitie geen betrekking op communicatiegegevens of verkeers- en locatiegegevens die zijn ontdekt ingevolge een rechtstreekse interceptiemaatregel op een privaat communicatienetwerk, die door een onderzoeksrechter rechtsgeldig is bevolen in het kader van de bij hem aanhangig gemaakte feiten. Er is dan immers geen sprake van een verwerking van persoonsgegevens door een openbare elektronische-communicatiedienst.

3. Het doeltreffendheids criterium zoals vooropgesteld in de rechtspraak van het Hof van Justitie (arresten C-511/18, C-512/18 en C-520/18 van 6 oktober 2020, nr. 221-228 en C-746/18 van 2 maart 2021, nr. 41-44) houdt in dat de in een lidstaat toepasselijke bewijsuitsluitingsregeling in strafzaken de uitoefening van de door het Unierecht verleende rechten in de praktijk niet onmogelijk of uiterst moeilijk mag maken. Aldus brengt het doeltreffendheids criterium voor de nationale strafrechter de verplichting mee om

informatie en bewijzen die door middel van een met het Unierecht onverenigbare algemene en ongedifferentieerde bewaring van verkeers- en locatiegegevens zijn verkregen, in het kader van een strafrechtelijke procedure tegen personen die worden verdacht van strafbare handelingen buiten beschouwing te laten indien die personen niet in de gelegenheid zijn om doeltreffend commentaar te leveren op die informatie en die bewijzen, die betrekking hebben op een gebied waarvan de rechter geen kennis heeft en een doorslaggevende invloed kunnen hebben op de beoordeling van de feiten.

Het doeltreffendheids criterium verplicht de rechter evenwel niet om in strijd met het Unierecht verkregen communicatiegegevens die de speurders op het spoor van een verdachte hebben gezet, maar voor het overige niet doorslaggevend zijn voor de beslissing over diens schuldigverklaring, uit het bewijs te weren, indien de betrokkene niet is gehinderd in zijn mogelijkheid om over die gegevens tegenspraak te voeren en er is voldaan aan de andere voorwaarden van artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering.

Retroactieve verkeers- en locatiegegevens, ook wanneer zij algemeen en ongedifferentieerd zijn bewaard, zijn als dusdanig ook niet dermate technisch of gecompliceerd dat zij noodzakelijkerwijze ontsnappen aan de kennis van de rechter of dat een beklagde zich daarop niet nuttig of effectief kan verdedigen.

Het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die niet te verenigen zijn met het doeltreffendheids criterium.

4. Wanneer de beslissing over de schuldigverklaring van een beklagde steun vindt in bewijsmateriaal dat in het buitenland is verkregen ingevolge een Belgisch internationaal rechtshulpverzoek en het strafdossier enkel stukken bevat waaruit de uitvoering van dat verzoek blijkt, kan de beklagde op grond van artikel 13 Wet Internationale Rechtshulp vragen om de voorlegging van een gegeven waaruit blijkt dat het bewijsmateriaal voldoet aan de in het buitenland geldende wettigheidsvereisten.

Het recht van verdediging van de beklagde vereist dat die gegevens hem toelaten het in het buitenland verkregen bewijsmateriaal in concreto te betwisten.

De rechter oordeelt welke gegevens daarvoor eventueel nog aan het strafdossier moeten worden gevoegd. Die gegevens kunnen bestaan in de beslissing van een buitenlandse rechterlijke overheid die de uitvoering van het internationaal rechtshulpverzoek heeft gemachtigd of wettig verklaard.

Het arrest (p. 41, al. 3, en p. 44, nr. 9, al. 1, 2 en 3) oordeelt dat de bij het strafdossier gevoegde stukken uit het moederdossier, die het aanduidt, toelaten de regelmatigheid na te gaan van de buitenlandse rechterlijke beslissingen tot interceptie van de SKY-communicaties die het vermeldt.

5. Geen enkele bepaling noch enig rechtsbeginsel belet een politieambtenaar nog vragen te stellen aan een verdachte nadat deze laatste zich heeft beroepen op zijn zwijgrecht, in zoverre dit niet leidt tot ongeoorloofde druk.

Evenmin verbiedt enige bepaling dat politieambtenaren uitgaan van de juistheid van feiten waarvoor het onderzoek aanwijzingen heeft opgeleverd en een verdachte daarmee tijdens een verhoor confronteren.

6. De uit artikel 149 Grondwet voortvloeiende verplichting voor de rechter om een regelmatig ingediende conclusie te beantwoorden, veronderstelt dat daarin duidelijk en ondubbelzinnig een vordering, verweer of exceptie is geformuleerd, waaruit een bepaald

rechtsgevolg wordt afgeleid. Dit houdt onder meer in dat, wanneer een beklaagde als verweer een geheel van feitelijke gegevens aanvoert, gevolgd door een geheel van procedurele of bewijsrechtelijke sancties die zich ingevolge die feitelijke gegevens zouden opdringen, hij tussen beide een concreet en precies verband dient te leggen. Het staat niet aan de rechter om dat in zijn plaats te doen.

De rechter oordeelt onaantastbaar of het verweer van een partij duidelijk en ondubbelzinnig is. Het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen niet te verantwoorden gevolgen afleidt.

Hof van Cassatie 30 januari 2024 (P.24.0122.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240130.2N.17>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Veroordeling bij verstek – Verzoek voorlopige invrijheidstelling – Arrest Grondwettelijk Hof

Samenvatting: Artikel 26, § 3, tweede lid, Voorlopige Hechteniswet bepaalt dat de raadkamer, bij de regeling van de rechtspleging, ten aanzien van een inverdenkinggestelde die reeds van die modaliteit geniet, kan beslissen om de hechtenis onder elektronisch toezicht te handhaven.

Uit het arrest van het Grondwettelijk Hof nr. 148/2017 van 21 december 2017 volgt dat het onderzoeksgerecht dat beslist om de inverdenkinggestelde naar de vonnisrechter te verwijzen, ook kan beslissen dat zijn hechtenis verder onder elektronisch toezicht zal worden gehandhaafd, ongeacht of de inverdenkinggestelde op dat ogenblik in de gevangenis verblijft of onder elektronisch toezicht staat.

Krachtens artikel 27, § 2, tweede zin, Voorlopige Hechteniswet kan degene die aangehouden is ingevolge een veroordeling bij verstek en daartegen binnen de buitengewone termijn verzet heeft aangetekend, de voorlopige invrijheidstelling aanvragen, in voorkomend geval onder voorwaarden of tegen betaling van een borgsom, op indiening van een verzoekschrift. Uit de samenhang tussen de paragrafen 1 en 2 van artikel 27 Voorlopige Hechteniswet volgt dat het verzoek moet worden gericht aan de vonnisrechter, dit is de correctionele rechtbank of de politierechtbank waar de zaak op verzet aanhangig is, of, in geval van hoger beroep tegen de beslissing op verzet, de correctionele rechtbank die zitting houdt in hoger beroep of de kamer belast met correctionele zaken in hoger beroep.

Uit de voormelde bepalingen, gelezen in het licht van wat door het Grondwettelijk Hof met het voormelde arrest werd beslist, volgt dat de vonnisrechter, in eerste aanleg of in hoger beroep, in het geval dat een beklaagde die is aangehouden ingevolge een veroordeling bij verstek en daartegen binnen de buitengewone termijn verzet heeft aangetekend, om zijn voorlopige invrijheidstelling verzoekt, kan beslissen tot handhaving van diens aanhouding onder de modaliteit van elektronisch toezicht.

De appelrechters die anders oordelen, verantwoorden hun beslissing niet naar recht.

Hof van Cassatie 30 januari 2024 (P.22.0800.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240130.2N.11/NL>

Trefwoorden: Hoger beroep - Stedenbouw – Herstelmaatregel – Eenparigheid

Samenvatting: Artikel 211bis, eerste en tweede zin, Wetboek van Strafvordering bepaalt: “Is er een vrijsprekend vonnis of een beschikking tot buitenvervolginstelling, dan kan het gerecht in hoger beroep geen veroordeling of verwijzing uitspreken dan met eenparige stemmen van zijn leden. Dezelfde eenstemmigheid is vereist voor het gerecht in hoger beroep om tegen beklaagde uitgesproken straffen te kunnen verzwaren.”

De herstelmaatregel inzake ruimtelijke ordening is als bijzondere vorm van teruggave een maatregel van civielrechtelijke aard, die niettemin onder de strafvordering valt. Zij beoogt niet de bestraffing van de overtreder, maar het in het algemeen belang ongedaan maken van de gevolgen van het misdrijf. Zij heeft dan ook geen repressieve draagwijdte. De vordering van de herstellende overheid valt niet vergelijken met de door het openbaar ministerie uitgeoefende strafvordering.

Uit artikel 211bis Wetboek van Strafvordering volgt dan ook niet dat de appelrechters die anders dan de eerste rechter een herstelmaatregel bevelen dit eenparig moeten beslissen. Het is daarbij zonder belang dat de eerste rechter de beklaagde had vrijgesproken en dat het appelgerecht na het verval van de strafvordering te hebben vastgesteld, oordeelt dat de beklaagde de als misdrijf omschreven feiten heeft gepleegd en vervolgens op grond daarvan de herstelmaatregel beveelt.

De rechtstoestand van een beklaagde die in eerste aanleg wordt vrijgesproken en die in hoger beroep schuldig wordt verklaard en aan wie een strafsancie wordt opgelegd, valt niet te vergelijken met de rechtstoestand van een beklaagde die in eerste aanleg wordt vrijgesproken en waarbij in hoger beroep wordt geoordeeld dat de strafvordering is vervallen door verjaring, wordt vastgesteld dat de betrokkene het als misdrijf omschreven feit heeft gepleegd en aan wie een herstelmaatregel wordt opgelegd. Bij de eerste wordt vastgesteld dat hij zich schuldig heeft gemaakt aan een misdrijf en daarvoor tot straf moet worden veroordeeld, terwijl voor wat betreft de tweede enkel wordt vastgesteld dat hij een als misdrijf omschreven feit heeft gepleegd en gehouden is tot herstel, zonder dat hem enige strafsancie kan worden opgelegd.

Hof van Cassatie 30 januari 2024 (P.23.1344.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240130.2N.2/NL>

Trefwoorden: Hoger beroep – Grief ‘schuld’ – Saisine appelrechter – Aanpassen van incriminatieperiode en -plaats

Samenvatting: Een grief als bedoeld in artikel 204 Wetboek van Strafvordering is de specifieke aanwijzing door de appelland van een afzonderlijke beslissing van het beroepen vonnis, waarvan hij de hervorming door de appelrechter vraagt. Wanneer de appelland in zijn grievenformulier de rubriek “schuld” aankruist, dan is het appelgerecht niet alleen gevat van de beslissing over de schuld, maar ook van alle ermee onafscheidelijk verbonden beslissingen. De omschrijving van de te laste gelegde feiten is een aan de beslissing over de schuld onafscheidelijk verbonden beslissing.

Indien het appelgerecht in het kader van de beoordeling van de grief “schuld” het voornemen heeft om de incriminatieperiode en -plaats aan te passen, dient het geen toepassing te maken van artikel 210, derde lid, Wetboek van Strafvordering. Het volstaat in een dergelijk geval ter waarborging van het recht van verdediging dat de beklaagde hetzij door het appelgerecht hetzij door een partij in kennis werd gesteld van een mogelijke aanpassing van de incriminatieperiode en -plaats en zich daarover kon verdedigen.

Hof van Cassatie 6 februari 2024 (P.23.1110.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240206.2N.8>

Trefwoorden: 1. Rechten van verdediging – Vermoeden van onschuld – Technisch raadsman OM verstrekt advies over de oorzaak van het ongeval – Rechter sluit zich aan bij dit advies – Technisch raadsman zoekt geen alternatieve verklaring voor de oorzaak van het ongeval

2. Rechtsplegingsvergoeding – Gerechtelijke band – Eenzelfde advocaat staat verscheidene partijen bij in eenzelfde gerechtelijke band – Verdeling rechtsplegingsvergoeding

Samenvatting: 1. Geen miskennis van het vermoeden van onschuld kan worden afgeleid uit de omstandigheid dat een door het openbaar ministerie aangestelde technisch raadsman een advies heeft verstrekt over de oorzaak van een ongeval en de rechter na beoordeling van de bewijswaarde van de dossiergegevens zich aansluit bij dit advies. Ook uit het loutere feit dat die technisch raadsman volgens een beklaagde geen alternatieve verklaring heeft gezocht voor de oorzaak van het ongeval kan geen miskennis van het vermoeden van onschuld worden afgeleid.

2. Volgens artikel 1, tweede lid, KB Tarief Rechtsplegingsvergoeding worden de bedragen van de rechtsplegingsvergoeding vastgesteld per gerechtelijke band en ten aanzien van elke partij die door een advocaat wordt bijgestaan. Wanneer eenzelfde advocaat in eenzelfde gerechtelijke band verscheidene partijen bijstaat, wordt de rechtsplegingsvergoeding onder hen verdeeld.

Hof van Cassatie 20 februari 2024 (P.23.1438.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240220.2N.22>

Trefwoorden: 1. Witwas – In buitenland verkregen vermogensvoordelen – Opbrengst verkoop cannabis in Nederland (gedoogbeleid)

2. Witwas - In buitenland verkregen vermogensvoordelen – Opbrengst verkoop cannabis in Nederland (gedoogbeleid) – Rechtsdwaling

3. Witwas - In buitenland verkregen vermogensvoordelen – Opbrengst verkoop cannabis in Nederland (gedoogbeleid) – Verbeurdverklaring – Verzoek tot teruggave – Voorwaarden

Samenvatting: 1. Witwassen bestaat erin zich met de vereiste kennis van zaken en het vereiste opzet te gedragen op een wijze zoals omschreven in artikel 505, eerste lid, 2°, 3° of 4°, Strafwetboek met betrekking tot goederen bedoeld in artikel 42, 3°, Strafwetboek, dit zijn uit een misdrijf verkregen vermogensvoordelen zoals nader in die bepaling gepreciseerd. Een schuldigverklaring wegens witwassen heeft tot gevolg dat die goederen in de regel als voorwerp van het witwasmisdrijf worden verbeurdverklaard op grond van artikel 505, zesde en zevende lid, Strafwetboek.

Opdat in het buitenland verkregen vermogensvoordelen onder het toepassingsgebied van artikel 505, eerste lid, 2°, 3° en 4°, Strafwetboek kunnen vallen, is het vereist, maar volstaat het, dat de feiten waaruit die vermogensvoordelen zijn verkregen zowel in België als in het land van verkrijging een misdrijf uitmaken, zonder dat die feiten daarom in de beide landen moeten voldoen aan dezelfde constitutieve bestanddelen of het voorwerp moeten uitmaken van hetzelfde misdrijf. De omstandigheid dat de vermogensvoordelen voortkomen uit een in het buitenland gepleegd basismisdrijf dat daar onder een gedoogbeleid valt, zodat dit misdrijf daar niet in aanmerking komt voor strafvervolging en het eruit verkregen vermogensvoordeel er niet als wederrechtelijk wordt aanzien, belet aldus niet dat die vermogensvoordelen het voorwerp van een witwasmisdrijf in de zin van artikel 505, eerste lid, 2°, 3° of 4°, Strafwetboek kunnen uitmaken. Dat het gedoogbeleid in het buitenland algemeen bekend is gemaakt, het er een algemene geldingskracht heeft en het er strikt geregeld is, doet daaraan geen afbreuk.

Artikel 505, eerste lid, 2° en 4°, Strafwetboek stelt degenen strafbaar die goederen bedoeld in artikel 42, 3°, van dat wetboek kopen, ruilen of om niet ontvangen, bezitten, bewaren of beheren (2°), dan wel de aard, oorsprong, vindplaats, vervreemding, verplaatsing of eigendom van dergelijke goederen verhelen of verhullen (4°), ofschoon zij op het ogenblik van de aanvang van deze handelingen de oorsprong van die goederen kenden of moesten kennen. Dit laatste vereist dat de dader van het witwasmisdrijf van bij de aanvang van zijn materiële gedragingen effectief weet dat die goederen voortspruiten uit feiten die een misdrijf uitmaken op de plaats waar en in de omstandigheden waarin zij werden gepleegd, hetgeen de rechter kan afleiden uit alle hem regelmatig voorgelegde gegevens. Voor het overige volstaat het dat de dader van het witwasmisdrijf wetens en willens heeft gehandeld. De vraag of de dader van het witwasmisdrijf erop mag vertrouwen dat hij daarvoor in België niet strafbaar is, louter omdat de vermogensvoordelen zijn verkregen uit een misdrijf dat in het land waar het is gepleegd op beleidsmatige gronden niet wordt vervolgd, is daarentegen vreemd aan de constitutieve bestanddelen van een hier bedoeld witwasmisdrijf.

2. Rechtsdwaling over de strafbaarheid van een gedraging kan evenwel een schulditsluitingsgrond vormen indien die dwaling onoverwinnelijk is, dit is wanneer de beklagde heeft gehandeld zoals elk redelijk en voorzichtig persoon in een identieke situatie zou hebben gehandeld. De beklagde dient de onoverwinnelijkheid van zijn dwaling aannemelijk te maken. De rechter oordeelt daarover onaantastbaar.

Met de redenen vermeld onder het eerste onderdeel en onder dit onderdeel geeft het arrest te kennen dat het niet aannemelijk is dat een normaal, voorzichtig en redelijk persoon, geplaatst in de feitelijke situatie waarin de eiser II zich bevond, erop zou vertrouwen dat het bewaren van vermogensvoordelen verkregen uit de verkoop van cannabis in Nederland, in België niet strafbaar is als witwasmisdrijf. Dat oordeel steunt op de vaststelling dat die verkopen in de beide landen een misdrijf uitmaken en het plegen van dat misdrijf, met

inbegrip van het verwerven van inkomsten eruit, in Nederland enkel worden gedoogd op basis van een beleid dat geen afbreuk doet aan de nog steeds toepasselijke wet. Op grond van die redenen, waarmee het rechtsdwaling bij de eiser II uitsluit, kan het arrest wettig oordelen dat die eiser de hem ten laste gelegde feitwasfeiten heeft gepleegd met de vereiste kennis van zaken en met het vereiste opzet.

3. Een persoon kan aanspraak maken op de teruggave van goederen die moeten worden verbeurdverklaard als voorwerp van een lastens een derde bewezenverklaard witwasmisdrijf wanneer hij zijn rechtmatig bezit op die goederen aannemelijk maakt. De rechter oordeelt onaantastbaar over die aannemelijkheid. De rechter kan daarbij rekening houden met alle voorliggende omstandigheden, zoals de deugdelijkheid van het voorgehouden bezit en de goede trouw van de derde. Die goede trouw is aanwezig wanneer de derde kan geloven in de regelmatigheid van de aard en de oorsprong van de goederen. Het enkele feit dat de goederen in kwestie een wederrechtelijke oorsprong hebben, volstaat derhalve niet om de aanspraak van de derde af te wijzen.

Het arrest oordeelt zoals vermeld onder het eerste en het tweede onderdeel. Het (p. 8-9) stelt eveneens vast dat de eiser II aan de politie heeft verklaard dat de in zijn appartement aangetroffen geldsom van 369.620,00 euro afkomstig was van de uitbating van de coffeeshop door zijn broer de eiser I in T. (Nederland) en dat de eiser I dit aan de politie heeft bevestigd en daaraan heeft toegevoegd dat deze inkomsten in de boekhouding van de coffeeshop werden opgenomen.

Met die redenen, die betrekking hebben op de beide eisers, geeft het arrest te kennen dat de eiser I geen rechtmatig bezit op de verbeurd te verklaren geldsom van 369.620,00 euro kan doen gelden omdat hij hier, evenmin als de eiser II, kan geloven in de wettelijkheid van de oorsprong van die geldsom.

Het arrest dat aldus de vordering van de eiser I tot vrijgave van de geldsom verwerpt, niet enkel op grond van de illegale oorsprong van die geldsom, maar ook op grond van een onderzoek naar de deugdelijkheid van de aanspraken van die eiser, verantwoordt de beslissing naar recht.

B. Beroepen tegen arresten van de K.I.

Hof van Cassatie 27 april 2021 (P.21.0274.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210427.2N.2>

Trefwoorden: 1. Kamer van Inbeschuldigingstelling - Verzoek tot opheffing van een opsporingshandeling - Hoger beroep - Beslissing van de Kamer van Inbeschuldigingstelling - Geen eindbeslissing - Voorziening - Ontvankelijkheid – Gevolg

2. Geschil inzake bevoegdheid - Beoordeling - Begrip

3. Kamer van Inbeschuldigingstelling - Verzoek tot opheffing van een opsporingshandeling - Hoger beroep - Kamer van Inbeschuldigingstelling - Geschil inzake bevoegdheid - Beslissing met betrekking tot de rechtsmacht van de Belgische gerechtelijke autoriteiten - Begrip

Samenvatting: 1. Een arrest dat uitspraak doet over het beroep dat een verzoeker tot opheffing van een opsporingshandeling overeenkomstig artikel 28sexies, § 4, Wetboek van Strafvordering heeft ingesteld bij de kamer van inbeschuldigingstelling, is geen eindarrest in de zin van artikel 420, eerste lid, Wetboek van Strafvordering (1). (1) Zie Cass. 15 februari 2017, AR P.16.0821.F, AC 2017, nr. 109, Cass. 5 november 2013, AR P.13.0834.N, AC 2013, nr. 579, Cass. 20 april 2010, AR P.09.1750.N, AC 2010, nr. 265, Cass. 3 april 2007, AR P.07.01324.N, AC 2007, nr. 169, Cass. 9 januari 2007, AR P.06.1430.N, AC 2007, nr. 13, Cass. 21 maart 2006, AR P.05.1701.N, AC 2006, nr. 164, Cass. 30 oktober 2001, AR P.01.1259.N, AC 2001, nr. 584.

2. Er bestaat slechts een geschil inzake bevoegdheid in de zin van artikel 420, tweede lid, 1°, Wetboek van Strafvordering, wanneer de rechter die kennisneemt van de strafvordering zich bevoegdheden van een andere rechter toe-eigent dan wel zich onbevoegd verklaart, waardoor een geschil over nationale rechtsmacht ontstaat dat de rechtsgang belemmert en waaraan slechts met een regeling van rechtsgebied een einde kan worden gesteld; de vraag of er sprake is van een beslissing inzake bevoegdheid in de zin van deze bepaling moet niet worden beslecht aan de hand van de benaming die partijen aan hun betwisting hebben gegeven of die door het rechtscollege wordt gehanteerd, maar aan de hand van het werkelijk voorwerp ervan (1). (1) Zie Cass. 15 februari 2017, AR P.16.0821.F, AC 2017, nr. 109, Cass. 5 november 2013, AR P.13.0834.N, AC 2013, nr. 579, Cass. 20 april 2010, AR P.09.1750.N, AC 2010, nr. 265, Cass. 3 april 2007, AR P.07.01324.N, AC 2007, nr. 169, Cass. 9 januari 2007, AR P.06.1430.N, AC 2007, nr. 13, Cass. 21 maart 2006, AR P.05.1701.N, AC 2006, nr. 164, Cass. 30 oktober 2001, AR P.01.1259.N, AC 2001, nr. 584.

3. Het arrest dat oordeelt dat de Belgische gerechtelijke autoriteiten krachtens artikel 3 Strafwetboek bevoegd zijn voor de vervolging van de misdrijven die het voorwerp uitmaken van het onderzoek aangezien de in België en in het buitenland te situeren feiten een ondeelbaar geheel vormen en het volstaat dat één van de constitutieve bestanddelen in België is gelokaliseerd, neemt met dat oordeel, ondanks het gebruik van het begrip bevoegdheid, geen beslissing inzake bevoegdheid als bedoeld door artikel 420, tweede lid, 1°, Wetboek van Strafvordering (1). (1) Zie Cass. 15 februari 2017, AR P.16.0821.F, AC 2017, nr. 109, Cass. 5 november 2013, AR P.13.0834.N, AC 2013, nr. 579, Cass. 20 april 2010, AR P.09.1750.N, AC 2010, nr. 265, Cass. 3 april 2007, AR P.07.01324.N, AC 2007, nr. 169, Cass. 9 januari 2007, AR P.06.1430.N, AC 2007, nr. 13, Cass. 21 maart 2006, AR P.05.1701.N, AC 2006, nr. 164, Cass. 30 oktober 2001, AR P.01.1259.N, AC 2001, nr. 584.

Hof van Cassatie 8 september 2021 (P.21.1170.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210908.2F.17>

Trefwoorden: 1. Europees aanhoudingsbevel – Tenuitvoerlegging gevraagd aan België – Recht van verdediging – Controle door de onderzoeksgerechten – Geen overhandiging van de verklaring van rechten vóór het verhoor door de onderzoeksrechter

2. Europees aanhoudingsbevel – Tenuitvoerlegging gevraagd aan België – Onderzoeksgerechten – Weigeringsgrond van de tenuitvoerlegging – Geen overhandiging van de verklaring van rechten vóór het verhoor door de onderzoeksrechter

3. Europees aanhoudingsbevel – Uitvaardiging van een aanhoudingsbevel ten aanzien van een voortvluchtige die het voorwerp uitmaakt van een grensoverschrijdende opsporing – Aanhouding in België met toepassing van artikel 2 Wet Voorlopige Hechtenis – Regelmatigheid van het Europees aanhoudingsbevel

4. Europees aanhoudingsbevel – Tenuitvoerlegging gevraagd aan België – Weigeringsgrond van de tenuitvoerlegging – Miskennis van fundamentele rechten – Draagwijdte – In België gevoerde procedure tot tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel

Samenvatting: De raadkamer en, in hoger beroep, de kamer van inbeschuldigingstelling moeten ervoor zorgen dat in het kader van de rechtspleging die voor hen wordt gevoerd met het oog op de uitspraak over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel, het recht van verdediging van de betrokken persoon wordt nageleefd en dat hij daadwerkelijk de rechten kan uitoefenen die uit de Wet Europees Aanhoudingsbevel alsook uit het kaderbesluit 2002/584/JAI van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel voortvloeien.

Wanneer de gezochte persoon voor het onderzoeksgerecht aanvoert dat de schriftelijke verklaring van zijn rechten hem niet vóór zijn verhoor werd overhandigd door de onderzoeksrechter, dient dat gerecht te onderzoeken of dit verzuim, gesteld dat het is bewezen, werd hersteld in een latere stand van de rechtspleging of dat er uit de omstandigheden van de zaak volgt dat, ondanks het aangevoerde verzuim, de belanghebbende van zijn rechten kennis heeft gekregen en die rechten daadwerkelijk heeft kunnen uitoefenen.

2. Onder voorbehoud van de door de Wet Europees Aanhoudingsbevel opgesomde verplichte of facultatieve weigeringsgronden, dienen de onderzoeksgerechten aan het Europees aanhoudingsbevel uitvoering te verlenen wanneer de door de voormelde wet bepaalde voorwaarden vervuld zijn.

Uit geen enkele bepaling volgt dat die gerechten de tenuitvoerlegging van het bevel kunnen weigeren of de vrijlating van de betrokken persoon moeten bevelen wanneer de onderzoeksrechter hem met schending van voormeld artikel 10/1 de schriftelijke verklaring van zijn rechten niet vóór zijn verhoor heeft overhandigd.

3. Uit geen enkele bepaling van de Wet Europees Aanhoudingsbevel volgt evenwel dat het Europees aanhoudingsbevel niet tevens kan worden uitgevaardigd om een voortvluchtige waartegen een grensoverschrijdend opsporingsbericht is uitgevaardigd en die overeenkomstig de door artikel 2 Voorlopige Hechteniswet bepaalde voorwaarden en vormvoorschriften op het grondgebied van het Rijk is aangehouden, onder verzekerd toezicht te plaatsen.

4. Artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel bepaalt dat de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel wordt geweigerd ingeval er ernstige redenen bestaan om te denken dat de tenuitvoerlegging van het Europees bevel afbreuk zou doen aan de

fundamentele rechten van de betrokken persoon, zoals die worden bevestigd door artikel 6 VEU.

Deze bepaling voorziet in een weigeringsgrond wanneer er, op basis van concrete gegevens, ernstige redenen bestaan om te denken dat de uitvaardigende Staat afbreuk zou doen aan de fundamentele rechten van de betrokken persoon.

Artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel heeft geen betrekking op de in België gevoerde procedure tot tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel, evenmin als op de daden die er werden gesteld om de goede tenuitvoerlegging ervan te verzekeren.

Hof van Cassatie 8 september 2021 (P.21.0389.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210908.2F.4>

Trefwoorden: Burgerlijke partijstelling voor de onderzoeksrechter - Afsluiting van het gerechtelijk onderzoek - Buitenvervolginstelling - Tergende of roekeloze rechtspleging - Toekenning van schadevergoeding aan de inverdenkinggestelde - Fout van de burgerlijke partij die erin bestaat de strafrechtspleging te hebben gebruikt als instrument om de inverdenkinggestelde schade toe te brengen in het kader van een burgerlijk geschil - Artt. 159, 191, 212 en 347 Wetboek van Strafvordering

Samenvatting: Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling oordeelt dat de burgerlijke partij haar recht om in rechte op te treden heeft uitgeoefend op een wijze die kennelijk de grenzen te buiten gaat van de normale uitoefening van dat recht door een voorzichtig en zorgvuldig persoon en dat zij tevens de inverdenkinggestelde schade wilde berokkenen door kwaadwillig en lichtzinnig ernstige beschuldigingen tegen hem te uiten, met als enig doel de door hem ingeleide procedures met betrekking tot het kind te doen mislukken, willigt zij wettig die vordering tot schadevergoeding wegens tergende of roekeloze rechtspleging in, waarbij de in aanmerking genomen fout erin bestaat dat de burgerlijke partij de gehele strafrechtspleging als instrument heeft gebruikt om de inverdenkinggestelde schade toe te brengen in het kader van een burgerlijk geschil (zie concl. OM in Pas 2021, nr. 529).

Hof van Cassatie 15 september 2021 (P.21.0446.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210915.2F.3>

Trefwoorden: 1. Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Geschil inzake bevoegdheid - Begrip - Geschil over nationale rechtsmacht

2. Cassatieberoep - Strafzaken - Voorbarig cassatieberoep - Exceptie - Bevoegdheidsbetwisting - Begrip - Geschil over nationale rechtsmacht - Verschil in behandeling met de bevoegdheidsbetwisting van de Belgische rechtscollèges - Verzoek om een prejudiciële vraag te stellen - Relevantie

3. Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Verruimde minnelijke schikking - Beschikking die de door de procureur des Konings voorgestelde

minnelijke schikking homologeert - Hoger beroep van het slachtoffer van het misdrijf – Ontvankelijkheid

4. Strafzaken - Heropening van het debat - Artikel 774, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek - Toepasselijkheid in strafzaken

Samenvatting: 1. De bewering van de beklaagde dat de hem ten laste gelegde misdrijven geen enkele band vertonen met het grondgebied van het Rijk, zodat ze ontsnappen aan de rechtsmacht van de Belgische hoven en rechtbanken, houdt geen verband met de bevoegdheidsbetwisting in de zin van artikel 420, tweede lid, 1°, Wetboek van Strafvordering (1). (1) Zie Cass. 15 februari 2017, AR P.16.0821.F, AC. 2017, nr. 109; Cass. 12 januari 2011, AR P.10.1671.F, AC. 2011, nr. 27, met concl. van advocaat-generaal LOOP op datum in Pas.; Cass. 2 maart 1976, AC. 1976, 752; R. DECLERCQ, “Pourvoi en cassation en matière répressive”, R.P.D.B., 2015, nr. 149; M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale, La Charte*, Brugge, 9de uitg., 2021, dl. II, p. 1778 en noot 84.

2. Onmiddellijk cassatieberoep kan worden ingesteld tegen het arrest dat uitspraak doet over de betwisting waarbij wordt aangevoerd dat een rechter de bevoegdheden van een andere rechter heeft miskend, terwijl dergelijk cassatieberoep niet kan worden ingesteld tegen het arrest dat uitspraak doet over een exceptie van niet-ontvankelijkheid van de strafvordering, afgeleid uit het territorialiteitsbeginsel van het interne strafrecht; dit onderscheid betreft noch personen die verschillend worden behandeld terwijl zij zich in een zelfde of soortgelijke rechtspositie bevinden noch personen die op dezelfde wijze worden behandeld terwijl zij in een verschillende rechtspositie verkeren, maar op personen wier rechtsmiddel anders worden behandeld omdat het een verschillend onderwerp heeft (1); de vraag betreffende dat verschil in behandeling dat geen verband houdt met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, is geen prejudiciële vraag in de zin van artikel 26, § 1, 3°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof en dient bijgevolg niet te worden gesteld. (1) “Het Hof is niet gehouden een prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof wanneer deze vraag betrekking heeft op categorieën van personen die zich niet in dezelfde juridische toestand bevinden” (Cass. 15 februari 2011, AR P.10.1665.N, AC. 2010, nr. 134, met concl. van advocaat-generaal DUINSLAEGER). Wat dat betreft “houdt het verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van personen dat voortvloeit uit de toepassing van verschillende procedureregels in verschillende omstandigheden, op zich geen discriminatie in. Van discriminatie zou slechts sprake zijn indien het verschil in behandeling dat voortvloeit uit de toepassing van die procedureregels een onevenredige beperking van de rechten van de daarbij betrokken personen met zich zou meebrengen”. (AGwH 21 september 2017, nr. 148/2017, § B.75.1).

3. Geen enkele wettelijke bepaling biedt het slachtoffer van een misdrijf het recht om hoger beroep in te stellen tegen de beschikking die de door de procureur des Konings voorgestelde minnelijke schikking homologeert. (Impliciete oplossing).

4. Artikel 774, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek is niet van toepassing in strafzaken (1). (1) “Artikel 774, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek verplicht de rechter de heropening van het debat te bevelen alvorens een vordering af te wijzen op grond van een exceptie die de partijen voor hem niet hadden opgeworpen; die verplichting is niet van toepassing in

strafzaken, ook niet wanneer de strafrechter uitspraak doet over de burgerlijke rechtsvordering”(Cass. 8 januari 2014, AR P.13.1380.F, AC 2013, nr. 11; Cass. 19 januari 2000, AR P.99.0503.F, AC 2000, nr. 45).. Zie Cass. 11 maart 2020, AR P.19.1183.F, AC. 2020, nr. 183; Cass. 16 januari 2002, AR P.01.0948.F, AC 2002, nr. 30; Cass. 20 juli 1982, AC 1981-82, nr. 663; R. DECLERCQ, *Beginselen van strafrechtspleging*, uitg. 1994, nr. 967; G.- Fr. RANERI en M. TRAEEST, “De rechtspraak van het Hof over de toepassing in strafzaken van de artikelen 700 tot 1147 *Gerechtig Wetboek*”, Hof van Cassatie, Jaarverslag 2005, p. 177-179.

Hof van Cassatie 13 oktober 2021 (P.21.1250.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211013.2F.20>

Trefwoorden: 1. Strafzaken - Voorlopige hechtenis - Modaliteiten - Elektronisch toezicht – Verwerping

2. Voorlopig hechtenis - Handhaving - Stukken betreffende de voorlopige hechtenis - Eensluidendheid

Samenvatting: 1. Het, met name, in artikel 16, § 1, Voorlopige Hechteniswet bedoelde elektronisch toezicht is een modaliteit van die hechtenis die deel uitmaakt van die wetsbepalingen, zodat de onder aanhoudingsbevel staande inverdenkinggestelde hiermee rekening kan houden met het oog op zijn verweer; bijgevolg miskent de rechter die, bij zijn uitspraak over de handhaving van de voorlopige hechtenis, de toepassing van de modaliteit van de hechtenis onder elektronisch toezicht heeft overwogen en vervolgens heeft verworpen, zonder de partijen vooraf te hebben verzocht zich hierover uit te spreken, het recht van verdediging niet (1). (1) Wat betreft het facultatieve beroepsverbod, zie Cass. 15 mei 2013, AR P.12.1918.F, AC 2013, nr. 298.

2. Uit geen enkele bepaling blijkt dat de stukken betreffende de voorlopige hechtenis, op straffe van nietigheid van het arrest dat de wettigheid ervan nagaat, één voor één eensluidend verklaard moeten worden (1). (1) Zie Cass. 22 december 1999, AR P.99.1022.F, AC 1999, nr. 1022: in strafzaken: “Het middel, waarin betoogd wordt dat in het aan het Hof, met toepassing van art. 424 *Wetboek van Strafvordering*, overgelegde dossier stukken ontbreken die deel uitmaken van het voorbereidend onderzoek, houdt geen verband met het bestreden arrest en is bijgevolg niet ontvankelijk”.

Hof van Cassatie 1 december 2021 (P.21.1481.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211201.2F.11>

Trefwoorden: 1. Bevel tot aanhouding - Betekening - Na te leven vormvereisten - Overhandiging van een integraal afschrift van het bevel tot aanhouding - - Art. 18 *Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis*

2. Bevel tot aanhouding - Betekening - Geen regelmatige betekening binnen de wettelijke termijn - Art. 18 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

3. Bevel tot aanhouding - Betekening - Miskening van een op straffe van nietigheid voorgeschreven rechtsvorm - Art. 18 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

Samenvatting: 1. Volgens artikel 18 Voorlopige Hechteniswet, moet de betekening, om regelmatig te zijn, voldoen aan de vier daarin voorgeschreven cumulatieve rechtsvormen: de betekening geschiedt binnen een termijn van achtenveertig uur, door de griffier, door de directeur van de strafinrichting of door een agent van de openbare macht, in de taal van de rechtspleging en met afgifte van een volledig afschrift van de akte; een afschrift waarin een bladzijde ontbreekt die de opgave bevat van een van de tenlasteleggingen die aan de uitvoering van het bevel tot aanhouding ten grondslag liggen, is geen volledig afschrift van het bevel (zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 764).

2. Bij ontstentenis van regelmatige betekening binnen de wettelijke termijn, is het bevel tot aanhouding nietig en kan het onderzoeksgerecht de inverdenkinggestelde niet in voorlopige hechtenis houden (zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 764).

3. Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling oordeelt dat de betekening van het bevel tot aanhouding overeenkomstig de wet is geschied, terwijl aan één van de voorwaarden voor een regelmatige betekening niet is voldaan, en de miskende vormvereiste op straffe van nietigheid is voorgeschreven, vernietigt het Hof zonder verwijzing het arrest dat de voorlopige hechtenis handhaaft (zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 764).

Hof van Cassatie 8 december 2021 (P.21.1465.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211208.2F.7>

Trefwoorden: Uitlevering - Passieve uitlevering - Verzoek om uitlevering van een buitenlandse autoriteit - Voorlopige aanhouding - Voorwaarden - Beoordelingsbevoegdheid van het onderzoeksgerecht - Art. 5 Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen

Samenvatting: Uit artikel 5 Uitleveringswet 1874 volgt dat onmiddellijk kan worden beslist de persoon tegen wie een uitleveringsverzoek is uitgevaardigd voorlopig aan te houden, voor zover de bevoegde buitenlandse autoriteit een officieel bericht heeft verzonden, het bestaan van onverwijlde spoed is vastgesteld en het uitleveringsverzoek op het eerste gezicht wettig lijkt (1) ; behoudens de beoordeling van de onverwijlde spoed staat deze wet het onderzoeksgerecht dat uitspraak moet doen over de handhaving van de hechtenis echter niet toe zijn beoordeling van de opportuniteit van deze maatregel in de plaats te stellen van de beoordeling van de verzoekende buitenlandse autoriteit (2) ; de wet staat het onderzoeksgerecht evenmin toe uitspraak te doen over de waarschijnlijkheid van de schuld van de aangehouden persoon.

Noten:

(1) Zie S. HENROTTE, “L'appréciation du caractère raisonnable dans la durée d'une mise sous écrou extraditionnel”, noot onder Cass. 14 maart 2018, AR P.18.0212.F, RDCP , 2018, p. 1083; S. DEWULF, Extradere. Uitlevering, Europees aanhoudingsbevel & overdrachten aan het Internationaal Strafhof en de ad hoc-Tribunalen, Larcier, 2009, nrs. 155 tot 159; M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, die Keure, Brugge, 9de uitg., 2021, II, p. 2059-2061.

(2) Zie M.-A. BEERNAERT e.a., o.c., p. 2061 en p. 2063, noot 111, die verwijst naar Cass. 4 april 2000, AR P.00.0293.N, AC 2000, nr. 224, betreffende de afzonderlijke exequaturovereenkomst. Volgens een ministeriële omzendbrief hierover moet de voorwaarde van onverwijld spoed vooral worden geïnterpreteerd met betrekking tot het vluchtgevaar (S. DEWULF, o.c., nrs. 155-15, die echter andere redenen vermeldt om tot het bestaan van die onverwijld spoed te kunnen besluiten).

Hof van Cassatie 8 december 2021 (P.21.1480.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211208.2F.9>

Trefwoorden: Strafzaken - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Rechtszitting van het onderzoeksgerecht - Inverdenkinggestelde die niet kan verschijnen en niet door zijn raadsman wordt vertegenwoordigd - Onderzoeksgerecht dat zich niet kan verplaatsen en uitspraak doet op grond van stukken - Rechten van verdediging - Verplichting om de zaak uit te stellen als de wettelijke termijn dat toelaat - Artt. 23, 2°, en 30, § 3 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

Samenvatting: Als de inverdenkinggestelde buiten zijn wil niet ter zitting kan verschijnen, is het onderzoeksgerecht krachtens de regel van de persoonlijke verschijning verplicht hetzij het onderzoek van de zaak te verdagen binnen de bij wet gestelde termijn om uitspraak te doen, hetzij de zaak verder uit te stellen als de inverdenkinggestelde of zijn raadsman krachtens artikel 32 om uitstel verzoekt, hetzij de zaak in behandeling te nemen door de advocaat te machtigen hem te vertegenwoordigen.

Noot:

Zie J. DE CODT, “Le contrôle de la détention préventive”, in B. DEJEMEPPE (ed.), La détention préventive, s.l.d., Larcier, 1992, p. 213, n° 29. Het OM heeft geconcludeerd dat het middel faalde naar recht omdat het meende dat een dergelijke alternatieve verplichting - hetzij het onderzoek van de zaak verdagen, hetzij de onmogelijkheid daarvan verantwoorden - niet uit enige bepaling of enig beginsel blijkt en het arrest de vereiste vaststellingen bevatte om de beslissing om uitspraak te doen op grond van stukken te verantwoorden in het licht van Cass. 7 mei 2003, AR P.03.0607.F, AC 2003, nr.279, waaruit meer bepaald volgt dat “de rechtspleging betreffende de handhaving van de voorlopige hechtenis, in beginsel, de persoonlijke verschijning van de inverdenkinggestelde voor het onderzoeksgerecht vereist; dat als de inverdenkinggestelde niet kan verschijnen op de terechtzitting, de raadkamer zijn advocaat machtigt hem te vertegenwoordigen, en als de advocaat, regelmatig verwittigd, geen machtiging vraagt om zijn cliënt te vertegenwoordigen, zij uitspraak kan doen in afwezigheid van de inverdenkinggestelde; die regels zijn ook van toepassing op de kamer van inbeschuldigingstelling. Om uitspraak te doen inzake voorlopige hechtenis, in

afwezigheid van een inverdenkinggestelde, die niet kan verschijnen en die niet regelmatig vertegenwoordigd wordt door zijn raadsman, moet de beslissing tot handhaving van de voorlopige hechtenis vaststellen dat het onderzoeksgerecht zich niet kan verplaatsen". Tenslotte heeft het OM erop gewezen dat artikel 30, § 3, Voorlopige Hechteniswet, dat bepaalt dat de kamer van inbeschuldigingstelling uitspraak moet doen binnen vijftien dagen nadat het hoger beroep is ingesteld, haar eveneens verplicht "met voorrang boven alle andere zaken uitspraak te doen over het hoger beroep". (M.N.B.)

Hof van Cassatie 29 maart 2023 (P.23.0437.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230329.2F.19>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Hoger beroep – Verstek verdachte – Kennisgeving aan raadsman – Recht van verdediging

Samenvatting: Het verzuim door de griffier om aan de raadsman van de verdachte bericht te geven van de rechtszitting van de kamer van inbeschuldigingstelling leidt slechts tot nietigheid indien het recht van verdediging van de verdachte werd miskend. Wanneer het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling niet vermeldt of die wettelijke verplichting tot kennisgeving werd nagekomen noch de omstandigheden aangeeft die een verzuim kunnen rechtvaardigen, kan het Hof van Cassatie niet nagaan of in afwezigheid van de verdachte rechtmatig werd geoordeeld.

Hof van Cassatie 2 mei 2023 (P.23.0068.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230502.2N.7>

Trefwoorden: 1. Gerechtelijk onderzoek – Onderzoekshandelingen in verhouding tot het redelijkerwijze te verqachten resultaat – Prima facie inschatting door onderzoeksrechter

2. Gerechtelijk onderzoek – Verzoek tot bijkomend onderzoek – Art. 61quinquies Sv. – KI – Beoordeling – Afweging kosten tav te verwachten resultaat

3. Gerechtelijk onderzoek – Verzoek tot bijkomend onderzoek – Art. 61quinquies Sv. – KI – Beoordeling – Afweging kosten tav te verwachten resultaat – Eigendomsmisdrijven – Artikel 1 EAP EVRM

4. Gerechtelijk onderzoek – Verzoek tot bijkomend onderzoek – Art. 61quinquies Sv. – KI – Beoordeling – Afweging kosten tav te verwachten resultaat – Afwijzing – Motivering

Samenvatting: 1. Artikel 6 EVRM en de artikelen 55, 56, 63 en 70 Wetboek van Strafvordering vereisen niet dat onderzoekshandelingen worden gesteld die niet te verantwoorden zijn in verhouding tot het redelijkerwijze te verwachten resultaat en die bepalingen beletten de onderzoeksrechter dan ook niet om de omvang van zijn onderzoek in eerste instantie af te stemmen op zijn prima facie inschatting van de kennelijke

onevenredigheid tussen de kosten en inspanningen vereist voor het stellen van bepaalde onderzoekshandelingen en de mogelijkheid om op grond van de te verwachten resultaten van die onderzoekshandelingen de daders van de aangeklaagde feiten op te sporen en relevant bewijs van die feiten te verzamelen, zoals bepaald in artikel 55 Wetboek van Strafvordering.

2. De kamer van inbeschuldigingstelling die in hoger beroep oordeelt over een verzoek tot bijkomend onderzoek overeenkomstig artikel 61quinquies Wetboek van Strafvordering en de onderzoeksgerechten die oordelen over de volledigheid van het onderzoek met het oog op de regeling van de rechtspleging, kunnen op basis van normale verwachtingen inschatten in welke mate de inspanningen en kosten van verder onderzoek al dan niet kennelijk onevenredig zullen zijn met het te verwachten resultaat ervan; door die loutere afweging doen de onderzoeksgerechten geen afbreuk aan de plichten van de onderzoeksrechter en de rechten van het beweerde slachtoffer van een misdrijf, noch vellen zij een opportuniteitsoordeel, maar onderwerpen zij het onderzoek aan een redelijkheidstoets; het Hof onderzoekt wel of de kamer van inbeschuldigingstelling uit haar vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

3. Artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM houdt voor de onderzoeksrechter of de kamer van inbeschuldigingstelling geen verplichting in om met betrekking tot eigendomsmisdrijven, in verhouding tot andere misdrijven, een meer effectief gerechtelijk onderzoek te voeren of te bevelen en in dergelijke zaken onderzoekshandelingen te stellen of te bevelen waarvan het te verwachten resultaat kennelijk in wanverhouding zal staan tot de te leveren inspanningen en te maken kosten; de enkele omstandigheid dat bepaalde onderzoekshandelingen, gesteld dat zij op het moment van de klachtneerlegging zouden zijn uitgevoerd, hadden kunnen bijdragen tot de opsporing van de daders van de aangeklaagde feiten en het verzamelen van relevant bewijs, gebiedt het onderzoeksgerecht niet om die onderzoekshandelingen alsnog te bevelen, ook al acht dat gerecht die handelingen inmiddels niet meer nuttig.

4. De kamer van inbeschuldigingstelling die oordeelt dat de kosten en inspanningen van een nog te voeren onderzoek kennelijk onevenredig zullen zijn met het te verwachten resultaat ervan en om die reden verder onderzoek weigert, kan die beslissing niet motiveren aan de hand van gegevens die ingevolge dat oordeel noodzakelijkerwijze onbekend zullen blijven maar zij kan dat enkel doen aan de hand van normale algemene verwachtingen die zijn gebaseerd op concrete elementen die wel gekend zijn op het moment van de beslissing en het onderzoeksgerecht dient die gegevens te preciseren.

Hof van Cassatie 22 augustus 2023 (P.23.1202.N), *T.Strafr.* 2023, afl. 6, 380-381.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Strafvordering – Uitoefening – Artikel 28quater, derde lid Sv. – Opsporingsonderzoek – Gerechtelijk onderzoek

2. Voorlopige hechtenis – Geen toepassing van 235bis Sv. – Regelmatigheid van onderzoekshandelingen – Prima-facie onderzoek – Omvang

3. Observatie – Schriftelijke bevestiging – Artikel 47septies, §2, derde lid Wetboek van Strafvordering – Geen vermelding van de periode

Samenvatting: 1. Overeenkomstig artikel 28quater, derde lid Wetboek van Strafvordering blijven de opsporingsplicht en het opsporingsrecht van de procureur des Konings bestaan nadat de strafvordering is ingesteld. Deze plicht en dit recht houden evenwel op te bestaan voor de feiten die bij de onderzoeksrechter zijn aangebracht in de mate dat het opsporingsonderzoek zijn prerogatieven bewust aantast.

2. Wanneer een inverdenkinggestelde de nietigheid van een onderzoekshandeling of van een ingezameld bewijselement en de daaruit voortvloeiende rechtspleging aanvoert, dient het onderzoeksgerecht dat niet optreedt met toepassing van artikel 235bis Wetboek van Strafvordering, enkel een prima-facie-onderzoek van de opgeworpen onregelmatigheid en van de weerslag ervan op de wettelijke voorwaarden tot handhaving van de voorlopige hechtenis uit te voeren.

3. De schriftelijke bevestiging van de machtiging tot observatie door de procureur des Konings, zoals bedoeld in artikel 47septies, § 2, derde lid Wetboek van Strafvordering, dient niet de periode te vermelden tijdens welke de observatie kan worden uitgevoerd.

Hof van Cassatie 3 oktober 2023 (P.23.1331.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231003.2N.17>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Ernstige aanwijzingen van schuld – Artikel 6 EVRM – Vermoeden van onschuld

Samenvatting: Bij het verlenen van een bevel tot aanhouding mag de onderzoeksrechter enkel aannemen dat er lastens de inverdenkinggestelde ernstige aanwijzingen van schuld zijn en dus niet vaststellen dat diens schuld aan de feiten waarvoor dat bevel wordt verleend, vaststaan; in dat laatste geval ligt een miskennis van het vermoeden van onschuld voor.

Met noot: DAENINCK, P., “Het vaststellen van ernstige aanwijzingen van schuld versus het vermoeden van onschuld”, *T.Strafr.* 2023, afl. 6, 391-392.

Hof van Cassatie 12 december 2023 (P.23.0554.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231212.2N.2>

Trefwoorden: Elektronische communicatie - Strafbaarheid bij onrechtmatig gebruik - Definitie

Samenvatting: Artikel 124 WEC (Wet bevat de omzetting in het Belgisch recht van artikel 5 van Richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2002 betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie. Het bepaalt:

“Indien men daartoe geen toestemming heeft gekregen van alle andere, direct of indirect betrokken personen, mag niemand :

1° met opzet kennis nemen van het bestaan van informatie van alle aard die via elektronische weg is verstuurd en die niet persoonlijk voor hem bestemd is;

2° met opzet de personen identificeren die bij de verzending van de informatie en de inhoud ervan betrokken zijn;

3° onverminderd de toepassing van de artikelen 122 en 123, met opzet kennis nemen van gegevens inzake elektronische communicatie en met betrekking tot een andere persoon;

4° de informatie, identificatie of gegevens die met of zonder opzet werden verkregen, wijzigen, schrappen, kenbaar maken, opslaan of er enig gebruik van maken.”

Overeenkomstig artikel 145, § 1, WEC wordt de persoon die artikel 124 overtreedt, gestraft met een geldboete van 50,00 euro tot 100.000,00 euro.

Artikel 124 WEC sanctioneert enkel de kennisname van het bestaan van een elektronische communicatie of de kennisname van andere gegevens over een elektronische communicatie, zoals de identiteit van de personen waartussen die communicatie heeft plaatsgevonden of het tijdstip waarop zij heeft plaatsgevonden. Dat artikel sanctioneert niet de kennisname van de inhoud van een elektronische communicatie.

Wanneer een telastlegging erin bestaat dat kennis werd genomen van de inhoud van een elektronische communicatie, dient de strafbaarheid al naargelang het geval te worden beoordeeld in het licht van de artikelen 259bis, 314bis of 550bis Strafwetboek en niet in het licht van artikel 124 WEC.

Hof van Cassatie 19 december 2023 (P.23.1676.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231219.2N.17>

Trefwoorden: Huiszoeking – Aanwijzingen – Politionele informatie – Beoordeling rechter

Samenvatting: De onderzoeksrechter kan een huiszoeking bevelen indien hij beschikt over aanwijzingen waaruit kan blijken dat er zich in die woning stukken of voorwerpen bevinden die kunnen bijdragen tot de ontdekking van de waarheid met betrekking tot het in het huiszoekingsbevel bedoelde misdrijf. Die aanwijzingen kunnen bestaan in of voortvloeien uit politionele informatie, zonder dat die politionele informatie noodzakelijk moet worden bevestigd door andere onderzoeksgegevens.

Het staat aan de rechter te oordelen of de onderzoeksrechter op het ogenblik van het bevelen van de huiszoeking beschikte over dergelijke aanwijzingen.

Hof van Cassatie 27 december 2023 (P.23.1745.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231227.2N.7>

Trefwoorden: 1. Europees aanhoudingsbevel – Overleveringsdetentie – Verzoek tot voorwaardelijke invrijheidstelling, invrijheidstelling tegen borgstelling of omzetting van een hechtenis in de gevangenis in een hechtenis onder elektronisch toezicht – Vorm en procedure – Grondvoorwaarden

2. Art. 5 EVRM – Legaliteitsvereiste – Rechter kan lacune in de wetgeving invullen na arrest Grondwettelijk Hof

3. Europees aanhoudingsbevel – Onderzoeksgerechten - Verzoek tot voorwaardelijke invrijheidstelling, invrijheidstelling tegen borgstelling of omzetting van een hechtenis in de gevangenis in een hechtenis onder elektronisch toezicht – Beoordeling – Criteria – Aanwezigheid strafdossier niet vereist

4. Europees aanhoudingsbevel – Onderzoeksgerechten - Verzoek tot voorwaardelijke invrijheidstelling, invrijheidstelling tegen borgstelling of omzetting van een hechtenis in de gevangenis in een hechtenis onder elektronisch toezicht – Beoordeling – Criteria – Niet gebonden door de beslissingen inzake voorlopige hechtenis die zouden zijn genomen in het kader van de strafvervolging in de uitvoerende staat

5. Europees aanhoudingsbevel – Onderzoeksgerechten - Verzoek tot voorwaardelijke invrijheidstelling, invrijheidstelling tegen borgstelling of omzetting van een hechtenis in de gevangenis in een hechtenis onder elektronisch toezicht – Beoordeling – Criteria – Duur van de vrijheidsberoving

Samenvatting: 1. Hij die zich in een overleveringsdetentie bevindt op grond van een definitieve beslissing over de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel kan een verzoek tot voorwaardelijke invrijheidstelling, invrijheidstelling tegen borgstelling of omzetting van een hechtenis in de gevangenis in een hechtenis onder elektronisch toezicht indienen volgens de in de Voorlopige Hechteniswet bepaalde vormen en procedures; daaruit volgt evenwel niet dat de in die wet bepaalde grondvoorwaarden voor de voorlopige hechtenis van toepassing zijn op de overleveringsdetentie.

2. De legaliteitsvereiste zoals die kan worden afgeleid uit de artikelen 6 en 52.1 Handvest Grondrechten Europese Unie en artikel 5 EVRM verzet zich niet ertegen dat indien het Grondwettelijk Hof een lacune in de wetgeving heeft vastgesteld en heeft aangegeven dat de rechter die lacune kan invullen op een wijze die de door het Grondwettelijk Hof vastgestelde miskennis van het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel ongedaan maakt, de rechter in afwachting van een ingrijpen van de wetgever het bestaande wettelijk kader zo uitlegt en toepast dat de vastgestelde miskennis ongedaan wordt gemaakt; in dat geval kan de rechter ermee volstaan de bepalingen te vermelden van het bestaande wettelijke kader, zoals uitgelegd en toegepast.

3. Het onderzoeksgerecht dat moet oordelen over een verzoek om voorwaardelijke invrijheidstelling, invrijheidstelling tegen borgstelling of de omzetting van een hechtenis in de gevangenis naar een hechtenis onder elektronisch toezicht van een persoon wiens overlevering bij toepassing van artikel 24 Wet Europees Aanhoudingsbevel is uitgesteld,

moet niet onderzoeken of is voldaan aan de in de Voorlopige Hechteniswet bepaalde grondvoorwaarden, maar wel of er vluchtgevaar is, of de overleveringsprocedure op voldoende voortvarende wijze is gevoerd en of de hechtenis niet buitensporig lang duurt; een dergelijke toets is niet strijdig met het vermoeden van onschuld; het onderzoeksgerecht moet bij die beoordeling rekening houden met de op het ogenblik van de beslissing beschikbare gegevens; het dient geen rekening te houden met ongekende of onzekere gegevens, zoals de mogelijke duur van de strafvervolging in de uitvoerende staat op grond waarvan de beslissing tot uitstel van overlevering is genomen; die beoordeling vereist bovendien niet dat het onderzoeksgerecht de beschikking heeft over het strafdossier dat aan de basis ligt van het uitgevaardigde Europees aanhoudingsbevel en van het strafdossier betreffende de strafvervolging in de uitvoerende staat op grond waarvan werd beslist om de overlevering uit te stellen; het recht van verdediging van de betrokkene vereist dit evenmin; de door het onderzoeksgerecht te verrichten beoordeling houdt niet in dat de betrokkene niet over een effectief rechtsmiddel beschikt om de wettigheid van de overleveringsdetentie te laten beoordelen.

4. Indien het onderzoeksgerecht kennis neemt van een verzoek om voorwaardelijke invrijheidstelling, invrijheidstelling tegen borgstelling of de omzetting van een hechtenis in de gevangenis naar een hechtenis onder elektronisch toezicht van een persoon wiens overlevering bij toepassing van artikel 24 Wet Europees Aanhoudingsbevel is uitgesteld, oordeelt het onaantastbaar of er vluchtgevaar is, of de overleveringsprocedure op voldoende voortvarende wijze is gevoerd en of de hechtenis niet buitensporig lang duurt; het onderzoeksgerecht is niet gebonden door de beslissingen inzake voorlopige hechtenis die zouden zijn genomen in het kader van de strafvervolging in de uitvoerende staat, ook niet indien het uitstel van de overlevering is gegrond op die strafvervolging.

5. Uit geen enkele bepaling of algemeen rechtsbeginsel volgt dat het onderzoeksgerecht dat kennis neemt van een verzoek om voorwaardelijke invrijheidstelling, invrijheidstelling tegen borgstelling of de omzetting van een hechtenis in de gevangenis naar een hechtenis onder elektronisch toezicht van een persoon wiens overlevering bij toepassing van artikel 24 Wet Europees Aanhoudingsbevel is uitgesteld, bij de beoordeling van de duur van de overleveringsdetentie en het eventueel buitensporig karakter ervan, rekening moet houden met de duur van de voorlopige hechtenis van de betrokkene in de strafvervolging in de uitvoerende staat, op grond waarvan de overlevering werd uitgesteld, of dat de duur van de beide vrijheidsberovingen moet worden samengevoegd.

Hof van Cassatie 27 december 2023 (P.23.1708.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231227.2N.1>

Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Verlenging van de termijnen – Termijn om uitspraak te doen geschorst tijdens uitstel

2. Voorlopige hechtenis – Termijn om uitspraak te doen geschorst tijdens uitstel – Aanvang van de schorsing – Einde van de schorsing

Samenvatting: 1. Volgens artikel 32 Voorlopige Hechteniswet worden de in die bepaling bedoelde termijnen waarbinnen uitspraak moet worden gedaan over de voorlopige hechtenis geschorst tijdens de duur van het uitstel verleend op verzoek van de verdachte of van zijn raadsman; die schorsing is van toepassing wanneer de behandeling van de zaak op verzoek van de verdachte of van zijn raadsman wordt uitgesteld naar een latere rechtszitting, ongeacht of die laatste rechtszitting plaatsvindt vóór of na het verstrijken van de wettelijke termijn binnen welke uitspraak moet worden gedaan.

2. De in artikel 32 Voorlopige Hechteniswet bedoelde schorsing van de termijn waarbinnen uitspraak moet worden gedaan over de voorlopige hechtenis neemt een aanvang op de dag waarop het uitstel wordt verleend en duurt tot de dag voorafgaand aan de rechtszitting waarnaar de zaak werd uitgesteld; de voormelde termijn loopt bijgevolg tot de dag voorafgaand aan de rechtszitting waarop het uitstel wordt verleend en loopt verder vanaf de dag van de rechtszitting waarnaar de zaak werd uitgesteld.

Hof van Cassatie 2 januari 2024 (P.23.1743.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240102.2N.12>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – In vrijheid gelaten of in vrijheid gestelde verdachte – Nieuwe en ernstige omstandigheden - Bevel tot aanhouding – Vermeldingen – ‘Nieuwe en ernstige omstandigheden’ - Beoordeling regelmatigheid door onderzoeksgerecht – Rechtzetten van verzuim

Samenvatting: Artikel 28, § 1, eerste lid, 2°, eerste zin, Voorlopige Hechteniswet bepaalt dat de onderzoeksrechter in elk stand van de zaak tegen een in vrijheid gelaten of in vrijheid gestelde verdachte een bevel tot aanhouding kan uitvaardigen indien nieuwe en ernstige omstandigheden die maatregel noodzakelijk maken.

Artikel 28, § 1, eerste lid, 2°, tweede zin, Voorlopige Hechteniswet bepaalt dat in dat geval het bevel de nieuwe en ernstige omstandigheden vermeldt die de aanhouding wettigen.

Artikel 28, § 1, tweede lid, Voorlopige Hechteniswet schrijft voor dat de bepalingen van onder meer hoofdstuk III van toepassing zijn en bijgevolg ook artikel 16 Voorlopige Hechteniswet.

Volgens artikel 16, § 5, eerste en tweede lid, Voorlopige Hechteniswet:

- bevat het bevel tot aanhouding de opgave van het feit waarvoor het wordt verleend, vermeldt het de wetsbepaling die bepaalt dat het feit een misdaad of een wanbedrijf is en stelt dit het bestaan vast van ernstige aanwijzingen van schuld;
- vermeldt de rechter de feitelijke omstandigheden van de zaak en die welke eigen zijn aan de persoonlijkheid van de verdachte, die de voorlopige hechtenis wettigen gezien de criteria bepaald in paragraaf 1;
- wordt de verdachte bij ontstentenis van deze vermeldingen in vrijheid gesteld.

Daaruit volgt dat het onderzoeksgerecht bij de beoordeling van de regelmatigheid van een bevel tot aanhouding het verzuim melding te maken van de nieuwe en ernstige omstandigheden als bedoeld door artikel 28, § 1, eerste lid, 2°, Voorlopige Hechteniswet en van het gegeven dat het bevel tot aanhouding op grond van die bepaling werd verleend, kan

rechtzetten. Wel is vereist dat het bevel tot aanhouding de in artikel 16, § 5, eerste en tweede lid, Voorlopige Hechteniswet bedoelde vermeldingen bevat.

De rechtsmacht van het onderzoeksgerecht om het verzuim van de vermelding van de in artikel 28, § 1, eerste lid, 2°, Voorlopige Hechteniswet bedoelde gegevens recht te zetten, heeft niet tot gevolg dat een nieuw bevel tot aanhouding wordt verleend met een andere rechtsgrond en doet geen afbreuk aan de discretionaire bevoegdheid van de onderzoeksrechter om een bevel tot aanhouding te verlenen.

Hof van Cassatie 9 januari 2024 (P.23.1795.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240109.2N.15>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Bevel tot aanhouding - Onderzoeksrechter moet verdachte mededelen dat aanhouden kan - Voorbeeld

Samenvatting: Uit artikel 16, § 2, vijfde lid, Voorlopige Hechteniswet volgt dat de onderzoeksrechter bij het verhoor van de verdachte als bedoeld door het eerste lid van die bepaling de verdachte moet mededelen dat tegen hem een aanhoudingsbevel kan worden uitgevaardigd en dat hij de verdachte en voorkomend geval zijn raadsman in hun opmerkingen moet horen. Volgens artikel 16, § 2, zesde lid, Voorlopige Hechteniswet worden al deze gegevens vermeld in het proces-verbaal van verhoor.

Uit die bepaling volgt niet dat indien de onderzoeksrechter de verdachte heeft meegedeeld dat tegen hem een bevel tot aanhouding kan worden uitgevaardigd:

- hij de verdachte en de raadsman afzonderlijk naar hun opmerkingen moet vragen betreffende de mogelijkheid dat een bevel tot aanhouding kan worden uitgevaardigd. Het volstaat dat de onderzoeksrechter dit vraagt aan de verdachte zelf, wat dan zowel de verdachte als de aanwezige raadsman de mogelijkheid biedt om elk hun opmerkingen over een eventuele aanhouding te formuleren;
- en de verdachte en de raadsman hun opmerkingen beperken tot de wijze waarop het verhoor is verlopen, de onderzoeksrechter hen opnieuw en uitdrukkelijk naar hun opmerkingen moet vragen betreffende een eventueel uit te vaardigen bevel tot aanhouding. Zij hebben die mogelijkheid immers gehad.

Hof van Cassatie 23 januari 2024 (P.24.0092.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240123.2N.16/NL>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Schending artikel 3 EVRM – Beoordeling onderzoeksgerecht

Samenvatting: Het onderzoeksgerecht dat zich uitsprekt over de handhaving van de voorlopige hechtenis, moet beslissen binnen een korte termijn. Bijgevolg moet het onderzoeksgerecht niet tot in de bijzonderheden het verweer van de verdachte beantwoorden, noch moet het antwoorden op alle tot staving van dat verweer aangevoerde argumenten die geen zelfstandig verweer uitmaken.

In zoverre het onderdeel uitgaat van een andere rechtsopvatting, faalt het naar recht. Krachtens artikel 3 EVRM mag niemand worden onderworpen aan foltering, noch aan onmenselijke of vernederende behandelingen of straffen.

Het enkele feit dat een aangehoudene ongemakken ondervindt van zijn opsluiting, maakt die opsluiting nog niet strijdig met artikel 3 EVRM. Daarvoor is een minimum aan zwaarwichtigheid vereist. Het onderzoeksgerecht oordeelt onaantastbaar of de klachten van de aangehoudene, in zoverre daarvoor op het eerste gezicht een objectieve grond blijkt te bestaan, dermate zwaarwichtig zijn dat zij een overtreding van artikel 3 EVRM inhouden.

Het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen niet te verantwoorden gevolgen afleidt.

Het arrest (p. 24) oordeelt: “Prima facie stelt dit hof (van beroep) vast dat er geen inbreuk is op artikel 3 EVRM. Uit het schrijven van de directeur van het Penitentiair Complex te Brugge, alwaar [de eiser] op heden verblijft, blijkt dat [de eiser] de mogelijkheid heeft om te gaan fitnessen en de bibliotheek te bezoeken. De wandeling duurt anderhalf uur per dag. Tevens blijkt dat hem drie maaltijden worden verstrekt (ontbijt/middagmaal/avondmaal) maar dat die maaltijden in één keer worden bedeed. In elke cel is tevens een microgolfoven aanwezig. Tevens laat de directeur nagaan of het mogelijk is om [de eiser] te verplaatsen naar een cel met niet-rokers.”

Op grond van die redenen, waarmee het arrest het verweer van de eiser beantwoordt, kan het wettig oordelen dat eisers detentietoestand niet in strijd is met artikel 3 EVRM.

Hof van Cassatie 30 januari 2024 (P.24.0112.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240130.2N.16/NL>

Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel – Uitvoerende rechterlijke autoriteit – Openbaar ministerie

Samenvatting: Artikel 6.2 Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel bepaalt dat de uitvoerende rechterlijke autoriteit de rechterlijke autoriteit van de uitvoerende lidstaat is die bevoegd is het Europees aanhoudingsbevel uit te voeren krachtens het recht van de uitvoerende lidstaat.

Uit het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie nr. C-510/19 van 24 november 2020 volgt dat het begrip “uitvoerende rechterlijke autoriteit” in de zin van artikel 6.2 Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel een autonoom begrip van het Unierecht is dat aldus moet worden uitgelegd dat het de autoriteiten van een lidstaat omvat die, zonder noodzakelijkerwijs rechters of rechterlijke instanties te zijn, in die lidstaat deelnemen aan de strafrechtsbedeling, die onafhankelijk handelen in de uitoefening van de taken die inherent zijn aan de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel en die hun taken uitoefenen in het kader van een procedure die voldoet aan de vereisten die voortvloeien uit een effectieve rechterlijke bescherming.

Het openbaar ministerie is volgens artikel 151 Grondwet onafhankelijk wat betreft de individuele vervolging. De uitvoerende macht kan zich niet mengen in de concrete uitvoering

van de strafvordering, ook al heeft de bevoegde minister een positief injunctierecht en kan hij bindende richtlijnen uitvaardigen van strafrechtelijk beleid.

Het openbaar ministerie kan zijn door artikel 24 Wet Europees Aanhoudingsbevel toegekende bevoegdheid slechts uitoefenen nadat het onderzoeksgerecht heeft beslist over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel overeenkomstig de in de Wet Europees Aanhoudingsbevel opgenomen toetsingsgronden. Die bevoegdheid is bovendien beperkt tot de beslissing om de overlevering in welbepaalde gevallen uit te stellen en dit houdt op van zodra de redenen daarvoor niet meer aanwezig zijn. Het betreft in wezen dan ook slechts een uitvoeringsmodaliteit van de overlevering waartoe reeds door het onderzoeksgerecht werd beslist.

Uit het voorgaande volgt dat het openbaar ministerie voor de toepassing van artikel 24.1 Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel kan worden beschouwd als een uitvoerende rechterlijke autoriteit die onafhankelijk handelt in de uitoefening van de taken die inherent zijn aan de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel.

C. Andere arresten van het Hof van Cassatie

Hof van Cassatie 29 juni 2021 (P.21.0761.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210629.2N.18>

Trefwoorden: Strafzaken - Verzoek tot onttrekking - Gewettigde verdenking – Plaatsvervangend magistraat van een hof van beroep - Burgerlijke partij voor een correctionele rechtbank

Samenvatting: Uit het enkele feit dat een plaatsvervangend magistraat van een hof van beroep zich burgerlijke partij stelt in een strafzaak die wordt behandeld door een correctionele rechtbank die behoort tot het ressort van dit hof van beroep en dat tegen de door die rechtbank te nemen beslissing mogelijk hoger beroep zal worden ingesteld, volgt niet dat objectief gezien in de ogen van de partijen, derden en de publieke opinie geen enkele rechter van die rechtbank nog op onafhankelijke en onpartijdige wijze kan oordelen over deze zaak.

Hof van Cassatie 8 september 2021 (P.21.0870.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210908.2F.10>

Trefwoorden: 1. Strafzaken - Algemeen - Verzoek tot onttrekking - Gewettigde verdenking - Samenstelling van het rechtscollege - Toepassing van artikel 100 Gerechtelijk Wetboek - Aanwijzing van een rechter van een andere rechtbank die in ondergeschikte orde in de betrokken rechtbank was benoemd

2. Strafzaken - Algemeen - Samenstelling van het rechtscollege – Gewettigde verdenking - Verzoek tot onttrekking - Toepassing van artikel 100 Gerechtelijk Wetboek - Aanwijzing van

een rechter van een andere rechtbank die in ondergeschikte orde in de betrokken rechtbank was benoemd - Rechter met nodige waarborgen van aanwijsbare objectiviteit

Samenvatting: 1. De overeenkomstig artikel 100, § 2, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek gemotiveerde beschikking waarbij in een rechtbank een rechter van een andere rechtbank wordt aangewezen, die in ondergeschikte orde in de eerste is benoemd, om een zaak met de nodige waarborgen van aanwijsbare objectiviteit te beoordelen, is geen proceshandeling waarmee het rechtscollege waarbij de zaak aanhangig is gemaakt de onttrekking van de zaak aan zichzelf zou hebben georganiseerd (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 532.

2. Wanneer de voorzitter van de rechtbank waarvan de onttrekking wegens gewettigde verdenking wordt gevorderd en de voorzitter van een andere rechtbank gezamenlijk een beschikking hebben gewezen met toepassing van artikel 100 Gerechtelijk Wetboek, waarbij in de eerstgenoemde rechtbank een rechter van de laatstgenoemde rechtbank wordt aangewezen, die in ondergeschikte orde in de eerstgenoemde is benoemd, om de zaak te beoordelen met de nodige waarborgen van aanwijsbare objectiviteit, en vier magistraten van het rechtscollege waarvan de onttrekking van de zaak wordt gevorderd, geoordeeld hebben dat zij over de vereiste onafhankelijkheid en onpartijdigheid beschikken, is het voor dit rechtscollege niet onmogelijk om een zetel samen te stellen die de voor de uitoefening van een rechtsprekende functie noodzakelijke waarborgen van onpartijdigheid biedt (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 532.

Hof van Cassatie 21 september 2021 (P.21.0849.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210921.2N.15>

Trefwoorden: Herziening - Verzoek - Ontvankelijkheid - Nieuw feit - Begrip - Draagwijdte

Samenvatting: Op grond van artikel 443, eerste lid, 3°, Wetboek van Strafvordering kan in criminele of in correctionele zaken de herziening worden aangevraagd van een in kracht van gewijsde gegane veroordeling wanneer er sprake is van een gegeven dat bij het onderzoek op de rechtszitting aan de rechter niet bekend was en waarvan de veroordeelde het bestaan niet heeft kunnen aantonen ten tijde van het geding en dat, op zichzelf of in verband met de vroeger geleverde bewijzen, met de uitspraak niet bestaanbaar schijnt, zodanig dat het ernstige vermoeden ontstaat dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid, hetzij tot een vrijspraak van de veroordeelde, hetzij tot het verval van de strafvordering, hetzij tot het ontslag van rechtsvervolging, hetzij tot de toepassing van een minder strenge strafwet (1). (1) P. TRAEST en J. ROELANDT, "Herziening van de herziening anno 2019", NC 2019/6, 488-489; P. TRAEST, "Is der herziening in strafzaken aan herziening toe?", in F. DERUYCK, E. GOETHALS, L. HUYBRECHTS, J.-F. LECLERCQ, J. ROZIE, P. TRAEST en R. VERSTRAETEN (eds.), *Amicus curiae Liber amicorum Marc De Swaef*, Antwerpen, Intersentia, 2013, 388-389.

Hof van Cassatie 1 december 2021 (P.21.1088.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211201.2F.5>

Trefwoorden: 1. Herziening - Advies en verwijzing tot herziening - Advies van de Commissie voor herziening in strafzaken - Hof van Cassatie - Beslissing tot verwijzing - Met redenen omklede beslissing

2. Advies en verwijzing tot herziening - Advies van de Commissie voor herziening in strafzaken - Beslissing van het Hof - Gegeven dat de rechter niet bekend was - Gegeven dat tot een vrijspraak kan leiden - Gevolg - Nietigverklaring van de veroordeling en verwijzing naar een hof van beroep

3. Verzoek en verwijzing om advies - Oorzaak van herziening - Gegeven dat de rechter niet bekend was - Begrip - Gegeven dat tot een vrijspraak kan leiden - Grond van niet-toerekenbaarheid ten aanzien van de veroordeelde

4. Aanvraag tot herziening – Verzoek ingediend door de procureur-generaal bij het hof van beroep - Ontvankelijkheid – Aanmaning aan de burgerlijke partij

Samenvatting: 1. Wanneer het Hof uitspraak doet na het advies van de Commissie voor herziening in strafzaken te hebben ontvangen, is zijn beslissing met redenen omkleed (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 762. (Impliciete oplossing).

2. Wanneer de in het advies van de herzieningscommissie vermelde omstandigheden een geheel van feitelijke gegevens lijken te vormen die de correctionele rechtbank niet bekend waren op het tijdstip van het onderzoek op de rechtszitting en die de veroordeelde niet heeft kunnen aantonen tijdens het geding, en bovendien die gegevens van zodanige aard lijken dat een ernstig vermoeden ontstaat dat, indien ze bekend waren geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid tot hetzij de vrijspraak van de veroordeelde, hetzij de toepassing van een minder strenge strafwet, verklaart het Hof de veroordeling nietig en verwijst het de zaak naar een hof van beroep (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 762.

3. Wanneer verschillende getuigenverklaringen in een onderzoek dat werd gevoerd na de veroordeling waarvan de herziening is gevraagd, kunnen aantonen dat de veroordeelde de feiten onder dwang van een andere persoon zou hebben gepleegd en de feiten de toerekenbaarheid zouden kunnen doen verliezen die zijn veroordeling heeft verantwoord, is het door de procureur-generaal bij het hof van beroep ingediende verzoek tot herziening ontvankelijk op grond van artikel 443, eerste lid, 3°, Wetboek van Strafvordering (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 533.

4. Wanneer de veroordelende beslissing waarvan de herziening wordt gevorderd een schadevergoeding aan een burgerlijke partij heeft toegekend, moet de procureurgeneraal, verzoeker tot herziening, aan die burgerlijke partij een aanmaning tot tussenkomst in het geding tot herziening laten betekenen (1). (Impliciete oplossing). (1) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 533.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230613.2N.12>

Trefwoorden: Wraking – Art. 88, §1 Ger.W. – Bijzonder reglement – Onafhankelijkheid en onpartijdigheid

Samenvatting: Uit de bepalingen van artikel 143/1, eerste lid, van de wet van 1 december 2013 tot hervorming van de gerechtelijke arrondissementen en tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek en van de artikelen 88, §1, eerste lid en 90, eerste tot vierde lid, zoals respectievelijk gewijzigd door de artikelen 25 en 26 van de wet van 1 december 2013, blijkt weliswaar dat een overeenkomst tussen een voorzitter van een rechtbank van eerste aanleg en een procureur des Konings bij die rechtbank, waarin buiten het toepasselijke kader van artikel 88, § 1, Gerechtelijk Wetboek een regeling wordt overeengekomen of in stand gehouden die verband houdt met de toedeling van zaken aan correctionele kamers of die een bepaald zittingsbeheer en binnen dat kader bepaalde wetsinterpretaties door correctionele kamers vooropstelt, geen rechtsgrond heeft; daaruit volgt echter niet dat het loutere bestaan van een dergelijke overeenkomst van aard is om bij de partijen of bij het publiek een objectieve schijn te verwekken dat geen enkele correctionele rechter nog in staat zou zijn enige hem toebedeelde zaak op een onafhankelijke en onpartijdige wijze te behandelen wegens de verdenking dat de procureur des Konings mee de correctionele rechters kiest of dat die rechters de wet niet naar eigen inzicht mogen toepassen, aangezien dergelijke overeenkomsten een voorzitter immers niet beletten te handelen volgens de behoeften van de dienst die hij zelf vaststelt en zij evenmin individuele rechters binden bij de behandeling of de beoordeling van de hen toebedeelde zaken, met inbegrip van de interpretatie van straf- of procedurewetten die zij zelf passend achten, zodat dergelijke overeenkomsten het niveau van louter intentieverklaringen of aanbevelingen niet overstijgen.

Hof van Cassatie 14 december 2023 (C.23.0218.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231214.1N.2>

Trefwoorden: Stukken - Tegenspraak - Stukken samen met laatste conclusie neergelegd

Samenvatting: Overeenkomstig artikel 6.1 EVRM heeft eenieder bij het vaststellen van zijn burgerlijke rechten en verplichtingen recht op een eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak, binnen een redelijke termijn, door een onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke instantie welke bij de wet is ingesteld.

Uit deze regel en uit het algemeen rechtsbeginsel inzake het recht van verdediging vloeit voort dat aan de procespartijen de mogelijkheid wordt geboden om tegenspraak te voeren omtrent elk stuk of elk betoog dat van aard is het oordeel van de rechter te beïnvloeden.

Indien een procespartij tegelijk met haar laatste conclusie stukken meedeelt, nadat de laatste conclusietermijn van de wederpartij is verstreken, wordt aan de wederpartij om die enkele reden niet de mogelijkheid ontnomen om tegenspraak te voeren omtrent die stukken. Die partij mag immers, krachtens artikel 748, § 2, Gerechtelijk Wetboek, ten laatste dertig dagen vóór de rechtsdag om een nieuwe conclusietermijn verzoeken, indien zij

gedurende de termijn die aan de rechtsdag voorafgaat, een nieuw en ter zake dienend stuk of feit heeft ontdekt dat nieuwe conclusies rechtvaardigt.

2.5. Grondwettelijk Hof

Grondwettelijk Hof 18 januari 2024 (6/2024), www.const-court.be

Hyperlink: <https://www.const-court.be/public/n/2024/2024-006n.pdf>

Trefwoorden: Strafrechtspleging - Opsporingsonderzoek - Inbeslagneming - Controle van de regelmatigheid van de inbeslagneming

Samenvatting: Bij arrest van 22 november 2022, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 14 december 2022, heeft de kamer van inbeschuldigingstelling van het Hof van Beroep te Brussel de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 235bis van het Wetboek van strafvordering, dat de kamer van inbeschuldigingstelling ermee belast om, op verzoek van een van de partijen, de regelmatigheid van de aan haar voorgelegde rechtspleging in de loop van het gerechtelijk onderzoek te controleren, de artikelen 10, 11 en 16 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 6 en 13 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en met artikel 1 van het Aanvullend Protocol bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, in zoverre het een partij die het voorwerp uitmaakt van een opsporingsonderzoek niet toelaat te verzoeken om de controle van de regelmatigheid van dat opsporingsonderzoek en van de daarbij gestelde handelingen ? ».

Het Hof zegt voor recht :

Rekening houdend met hetgeen is vermeld in B.8.1 en B.8.2, schendt artikel 235bis van het Wetboek van strafvordering niet de artikelen 10, 11 en 16 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 6, lid 1, en 13 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij dat Verdrag.

B.8.1. Uit de parlementaire voorbereiding van artikel 28sexies van het Wetboek van strafvordering blijkt dat die bepaling zo moet worden geïnterpreteerd dat het beroep dat daarbij wordt geregeld, niet alleen betrekking heeft op de gegrondheid van de inbeslagneming (de « opportuniteit » van de inbeslagneming) maar ook op de « regelmatigheid » van de inbeslagneming :

« Dit artikel beoogt een radicale maatregel in te voeren, omdat het in een kortgedingprocedure voorziet tijdens het opsporingsonderzoek. Het betreft hier een antwoord op een evolutie in de rechtspraak betreffende dwangmaatregelen op goederen. Het Wetboek van Strafvordering kent aan de verdachte geen appelrecht toe tegen opsporingshandelingen, wat in de praktijk dikwijls aanleiding gaf tot onbevredigende toestanden, vooral dan wanneer het een beslag of een verzegeling betrof.

In de praktijk heeft men vaak getracht hiervoor een uitweg te zoeken door een beroep te doen op de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, zetelend in kort geding. Het optreden van de rechter in kort geding in deze strafrechtelijke aangelegenheid dient ten dele beperkt te worden, door een systeem van rechtsbescherming voor te stellen dat binnen het strafprocessuele kader blijft. Het ontwerp voert een procedure in kort geding in, waarbij aan de procureur des Konings de opheffing van een opsporingshandeling kan worden gevraagd met de mogelijkheid de kamer van inbeschuldigingstelling te adiëren. Het betreft een werkelijk strafrechtelijk kort geding dat elke tussenkomst van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg uitsluit.

[...]

Het is noodzakelijk in de wet een rechtsmiddel te voorzien dat toelaat de regelmatigheid van opsporingshandelingen te toetsen, zonder dat de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, zetelend in kort geding daarover moet oordelen. Deze laatste beschikt immers niet over het strafdossier, zodat hij slecht voorbereid een beslissing dient te nemen. Een ander nadeel van het kort geding is dat het parket zich bij deze procedure niet kan verdedigen, omdat niet het openbaar ministerie maar wel de bevoegde minister wordt gedagvaard. Bovendien verzet de autonomie van het strafprocesrecht zich tegen dit optreden in strafzaken van de rechter in kort geding, daar deze niet de voor het strafprocesrecht vereiste waarborgen biedt. Het komt niet toe aan een civiele rechter te oordelen over de opportuniteit van een strafrechtelijke opsporingsmaatregel; dit systeem van rechtsbescherming tijdens het vooronderzoek moet zich binnen het strafprocessuele kader zelf afspelen.

In het ontwerp wordt daarom gekozen voor een procedure van 'willig beroep' waarbij een verzoekschrift tot opheffing kan worden gericht aan de instantie die de maatregel heeft bevolen (de procureur des Konings of de onderzoeksrechter) met de mogelijkheid voor de verzoeker een rechtsmiddel aan te wenden voor de kamer van inbeschuldigingstelling wanneer de betwiste maatregel wordt gehandhaafd. [Die instanties zijn meer geschikt om te oordelen over de opportuniteit van de onderzoekshandelingen dan de voorzitter van de rechtbank zitting houdend in kort geding.] [...]

Deze controle wordt zowel tijdens het opsporingsonderzoek als tijdens het gerechtelijk onderzoek toebedeeld aan de kamer van inbeschuldigingstelling, welke de 'natuurlijke' bezwaarinstantie is tijdens het vooronderzoek. Dit zal leiden tot een grotere uniformiteit in de rechtspraak » (Parl. St., Kamer, 1996-1997, nr. 857/1, pp. 32-34).

Het Hof van Cassatie heeft, bij een arrest van 17 oktober 2006, ook geoordeeld dat, wanneer bij de kamer van inbeschuldigingstelling een beroep wordt ingesteld op grond van artikel 28sexies of artikel 61quater van het Wetboek van strafvordering, « de betrokkene [...] bij die gelegenheid de onregelmatigheid van de inbeslagname [kan] opwerpen » (Cass., 17 oktober 2006, P.06.0846.N).

B.8.2. Het feit dat het in het geding zijnde artikel 235bis van het Wetboek van strafvordering enkel van toepassing is op het gerechtelijk onderzoek, verhindert het verwijzende rechtscollege bijgevolg niet om, op basis van artikel 28sexies van het Wetboek van strafvordering, de regelmatigheid van de inbeslagneming te controleren, hetgeen de controle inhoudt van de regelmatigheid van de inbeslagneming zelf en van de handelingen die daartoe aanleiding hebben gegeven, en, in geval van een onregelmatigheid, met

inachtneming van artikel 32 van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering, daaruit de gevolgen te trekken ten aanzien van de inbeslagneming

2.6. Raad van State

- Nihil

2.7. Hoven van beroep

A. Correctionele kamers

Gent 18 april 2023, *TJK* 2023, afl. 5, 292.

Hyperlink:

Trefwoorden: Niet-consensuele handelingen met de dood tot gevolg – Zelfdoding – Bewijslast

Samenvatting: Het hof oordeelde dat het oorzakelijk verband tussen de aantasting van de seksuele integriteit en de zelfdoding van het slachtoffer niet kan uitgesloten worden, maar ook niet zonder de minste redelijke twijfel vaststaat dat het slachtoffer niet uit het leven was gestapt indien de feiten bedoeld onder de tenlastelegging zich niet hadden voorgedaan, wat een vereiste uitmaakt voor de heromschrijving van de tenlastelegging naar de misdaad bedoeld in artikel 417/12 Strafwetboek. Indien er wel een oorzakelijk verband tussen beide bestond, was niet de correctionele rechtbank maar wel het Hof van Assisen bevoegd aangezien de toepassing van de verzwarende omstandigheid uit artikel 417/12 Strafwetboek (oud artikel 376, eerste lid Strafwetboek) een correctionalisatie van het misdrijf onmogelijk maakt.

Met noot: COP, M., DE BACKER, K., “Bewijslast in zedenzaken, een blijvende struikelblok voor justitie”, *TJK* 2023, afl. 4, 294-301.

Bergen 15 mei 2023, *JT* 2024, afl. 6, 99.

Hyperlink:

Trefwoorden: Gezag van strafrechtelijk gewijsde – Non bis in idem – Verschil

Samenvatting: Hoewel het gezag van strafrechtelijk gewijsde over een later strafproces in ruime mate lijkt op het beginsel non bis in idem, identificeert het zich niet perfect ermee.

Het beginsel non bis in idem wordt beschouwd als een algemeen rechtsbeginsel en vormt een grond van onontvankelijkheid van de vervolging. Het verzet zich ertegen dat de beklaagde die, inzake correctionele of criminele politie, het voorwerp heeft uitgemaakt van

een beslissing ten gronde, opnieuw kan worden vervolgd wegens dezelfde feiten, zelfs onder een andere kwalificatie.

Het gezag van gewijsde, dat eveneens tot algemeen rechtsbeginsel is verheven, heeft betrekking op twee regels in strafzaken: enerzijds verhindert het nieuwe vervolgingen ten laste van eenzelfde persoon voor dezelfde feiten en valt het, in dat opzicht, samen met het beginsel non bis in idem als wijze van verval van de strafvordering; anderzijds bepaalt het dat hetgeen in de strafvordering werd berecht als waar moet worden gehouden en zich bijgevolg en in principe opdringt aan de burgerlijke rechter bij wie later de zaak aanhangig is gemaakt, alsook aan de strafrechter bij wie andere feiten aanhangig zijn gemaakt. Onder dit laatste aspect vindt het gezag van gewijsde een bewijsgrond: het is gehecht aan wat zeker en noodzakelijk geoordeeld werd door de strafrechter betreffende het bestaan van de feiten die ten laste worden gelegd van de beklaagde en rekening houdend met de motieven die de noodzakelijke ondersteuning vormen van de strafbeslissing.

B. Kamer van Inbeschuldigingstelling

- Nihil

C. Burgerlijke kamers en kortgeding

- Nihil

2.8. Rechtbanken van eerste aanleg

A. Correctionele kamers

- Nihil

B. Raadkamer

- Nihil

C. Burgerlijke kamers en voorzitter in kortgeding

- Nihil

2.9. Hoven van Assisen

- Nihil

2.10. Buitenlandse rechtspraak

Hoge Raad (Nederland) 13 februari 2024 (23/00055), www.rechtspraak.nl

Hyperlink: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:HR:2024:192>

Trefwoorden: EncroChat

Samenvatting: Vaststellingen van hof komen erop neer dat inzet van interceptietool plaatsvond onder verantwoordelijkheid van Franse en dus buitenlandse autoriteiten. Daarop gebaseerd oordeel van hof dat t.a.v. toetsing van inzet van interceptietool vertrouwensbeginsel van toepassing is (zodat het niet aan Nederlandse rechter is om te toetsen of wijze waarop inzet heeft plaatsgevonden strookt met rechtsregels die daarvoor gelden in Frankrijk) getuigt niet van onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk. Omstandigheid dat inzet van interceptietool meebracht dat ook gegevens van EncroChat-toestellen die zich op moment van interceptie in Nederland bevonden, werden verzameld en gekopieerd, leidt daarbij niet tot ander oordeel. Die omstandigheid doet er immers niet aan af dat inzet van interceptietool, met daaropvolgende onderscheppen en kopiëren van data en vervolgens delen van die data met Nederlandse politie, plaatsvond in en vanuit Frankrijk, terwijl omstandigheid ook niet met zich brengt dat verantwoordelijkheid voor inzet van interceptietool overgaat naar of mede komt te liggen bij autoriteiten van land waar gebruiker van toestel zich op dat moment bevindt. Ook art. 31 Richtlijn 2014/41/EU geeft geen aanleiding hierover anders te oordelen (vgl. HR:2023:913).

Hof heeft geoordeeld dat niet sprake is van “enig vormverzuim dan wel enige onrechtmatigheid in onderzoek 26Lemont”. Hof heeft daarbij overwogen dat, nu geen sprake is van vormverzuim of onrechtmatigheid, hof niet zou hoeven toekomen aan bespreking van vertrouwensbeginsel. Hof heeft daarmee, voor zover het gaat om onderzoek dat onder verantwoordelijkheid van buitenlandse autoriteiten is uitgevoerd, beoordelingskader aangelegd dat niet (volledig) in overeenstemming is met wat in HR:2023:913 is uiteengezet. Voor onderzoek dat onder verantwoordelijkheid van buitenlandse autoriteiten is uitgevoerd, geldt namelijk dat vertrouwensbeginsel met zich brengt dat beslissingen van buitenlandse autoriteiten die aan verrichte onderzoek ten grondslag liggen, worden gerespecteerd en dat ervan wordt uitgegaan dat onderzoek rechtmatig is verricht. Beoordeling of zich bij dat onderzoek vormverzuim of onrechtmatigheid heeft voorgedaan, blijft daarbij dus achterwege. Dat is uitsluitend anders als in betreffend land onherroepelijk is komen vast te staan dat onderzoek niet in overeenstemming met daarvoor geldende rechtsregels is verricht. Rechter besteedt verder alleen aandacht aan wijze waarop resultaten van onder verantwoordelijkheid van buitenlandse autoriteiten verricht onderzoek zijn verkregen, als wijze van verkrijging van belang is voor beoordeling of gebruik voor bewijs van deze resultaten in overeenstemming is met recht op eerlijk proces.

Waar het gaat om inzet en plaatsen van interceptietool en daarmee verkrijgen van EncroChat-data, volgt uit vaststellingen van hof dat e.e.a. plaatsvond onder verantwoordelijkheid van Franse en dus buitenlandse autoriteiten en dat in Frankrijk niet

onherroepelijk is komen vast te staan dat inzet en plaatsen van interceptietool niet in overeenstemming met daarvoor geldende rechtsregels heeft plaatsgevonden. Aan hof kwam daarom geen oordeel toe of zich vormverzuim of onrechtmatigheid heeft voorgedaan bij die verkrijging van EncroChat-data. Dat brengt echter niet met zich dat beslissing die hof heeft genomen op verweer dat is gevoerd over rechtmatigheid van deze verkrijging van EncroChat-data, onjuist of onbegrijpelijk is. Gelet op zojuist genoemde vaststellingen en in aanmerking genomen wat vertrouwensbeginsel met zich brengt, heeft hof dat verweer terecht verworpen.

Hof heeft verder geoordeeld dat procedure in haar geheel voldoet aan door art. 6 EVRM gewaarborgd recht op eerlijk proces en daaraan verbonden notie van 'the overall fairness of the trial'. Bij dat oordeel heeft hof betrokken dat EncroChat-dataset die betrekking heeft op deze zaak, woordelijk uitgewerkt in dossier is gevoegd en dat verdachte van inhoud daarvan kennis heeft kunnen nemen en zich daartegen heeft kunnen verdedigen. Oordeel van hof getuigt, gelet op wat in HR:2023:913 is overwogen, niet van onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk. Dat technische informatie over inzet van interceptietool van EncroChat niet in dossier is gevoegd, leidt niet tot ander oordeel. Betreffende stukken houden immers verband met (onderbouwing van) verweer over rechtmatigheid van toepassing van onder verantwoordelijkheid van Franse autoriteiten verrichte onderzoek en dus met verweer op punt waarover Nederlandse strafrechter geen oordeel toekomt, zodat stukken niet relevant (konden) zijn voor door hof te nemen beslissingen. Aan 's hofs oordeel dat procedure in haar geheel voldoet aan het door art. 6 EVRM gewaarborgde recht op eerlijk proces, staat ook niet in de weg dat hof verzoek van verdediging tot verstrekken van afschrift van integrale dataset uit onderzoek 26Lemont heeft afgewezen. Hof heeft immers (niet onbegrijpelijk) aan afwijzing ten grondslag gelegd dat zonder nadere motivering niet valt in te zien waarom integrale dataset, die bestaat uit berichten van duizenden EncroChat-gebruikers, kan bijdragen aan beantwoording van vragen van art. 348 en 350 Sv in deze zaak, nog daargelaten dat voeging van data in dit geval ontoelaatbare inbreuk op art. 8 EVRM zou betekenen t.o.v. andere gebruikers.

3. Rechtsleer

3.1. Overzichten van rechtsleer

- Nihil

3.2. Boeken

A. Nieuwe boeken i.v.m. strafrecht en strafprocesrecht

- JORENS, Y., MAUS, M., ROZIE, M. (eds.), *Fiscaal en Sociaal Strafrecht – Gordiaanse knoop ontward*, Antwerpen, Story, 2023, 344p.
- MUSSCHE, C., STEVENS, L., UZIEBLO, K., *Onderzoek en preventie van seksuele misdrijven*, Brussel, Intersentia, 2024, 200 p.

- VAN STEENBRUGGE, W., HEYMANS, J., BRUNO, R., DESSY, F., *De strafrechtelijke procedure volgens het gemene recht – Becommentarieerde modellen*, Gent, Story, 2023, 626 p.
- VAN STEENBRUGGE, W., CARLIER, L., BRUNO, R., DESSY, F., *Verkeersrecht en afhandeling burgerlijke belangen – Becommentarieerde modellen*, Gent, Story, 2023, 296 p.

B. Nieuwe boeken i.v.m. strafrecht en strafprocesrecht in de bibliotheek

- DE BONDT, W., *100 jaar Belgische Drugswet en evaluatie van het drugsbeleid*, Brussel, Larcier, 2023, 52p.
- DE SMET, B., *Eed in strafzaken*, Antwerpen, Story-Scientia, 2023, 420p.
- GUTWIRTH, S., DE HERT, P., COLETTE, M., *Strafrecht in dialoog*, Brussel, Larcier, 2023, 904p.
- KUTY, F., *Justice pénale et procès équitable (Volume 1 en 2)*, Brussel, Larcier, 2023, 1403p.

3.3. Bijdragen in boeken of tijdschriften (inclusief noten)

A. Bijdragen i.v.m. internationaal en Europees strafrecht en strafprocesrecht

- Nihil

B. Bijdragen i.v.m. algemeen strafrecht

- BEIRNAERT, K., “Artikel 65, tweede lid, Straafwetboek inzake het laattijdig vastgesteld collectief/voortgezet misdrijf niet van toepassing in EU-context”, *RW* 2023-24, afl. 20, 779-783. (noot bij Cass. 17 mei 2022 (P.21.1510.N))
- HOET, P., “Toepassingsvoorwaarden van gemeenschapsgerichte of vrijheidsbeperkende straffen”, *T.Strafr.* 2023, afl. 6, 379. (noot bij Cass. 28 juni 2023 (P.23.0206.F))

C. Bijdragen i.v.m. bijzonder strafrecht

- BOONE, R., “Boerenprotesten en de strafwet”, *Juristenkrant* 2024, afl. 483, 16.
- COP, M., “Toestemming in het seksueel strafrecht: meer dan alleen ‘nee is nee’ ”, *RW* 2023-24, afl. 18, 682-692.
- COP, M., DE BACKER, K., “Bewijslast in zedenzaken, een blijvende struikelblok voor justitie”, *TJK* 2023, afl. 4, 294-301. (noot bij Gent 18 april 2023)
- HERBOTS, P., DRIESSEN, M., “Krakerswet: alweer aan herziening toe?”, *De Juristenkrant* 2023, afl. 480, 16.
- KUTY, F., « La qualification des faits en matière correctionnelle et de police », *RDP* 2024, afl. 1.
- METZGER, T., « La notion de ‘personne exerçant une fonction publique’ en droit pénal », *RDP* 2024, afl. 1.

- TERSAGO, P., “Vorbereidende handelingen in de drugswet als ersatzmiddel voor (niet-) strafbare poging drugsmisdrijven”, *Juristenkrant* 2024, afl. 483, 2 en 11. (noot bij Cass. 17 januari 2024 (P.23.1339.F))
- VERSTRAETEN, R., “Witwassen: een nieuwe ontsnappingsclausule 2.0 voor de financiële sector”, *NC* 2023, afl. 6, 391-401.

D. Bijdragen i.v.m. strafprocesrecht

- DAENINCK, P., “Het verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling: de vonnisrechter moet motiveren zoals de onderzoeksrechter”, *T.Strafr.* 2023, afl. 6, 389-390. (noot bij Cass. 19 september 2023 (P.23.1294.N))
- DAENINCK, P., “Het vaststellen van ernstige aanwijzingen van schuld versus het vermoeden van onschuld”, *T.Strafr.* 2023, afl. 6, 391-392. (noot bij Cass. 3 oktober 2023 (P.23.1331.N))
- KUTY, F., « Le droit à un procès équitable au sens de la jurisprudence strasbourgeoise en 2023 », *JLMB* 2024, afl. 4, 140-169.
- VEREECKE, V., “De Antigoon-toets is geen witwasmachine”, *RABG* 2023, afl. 18, 1662-1668. (noot bij Cass. 4 april 2023 (P.22.1730.N))
- X., “De voorwaarde van een redelijk vermoeden voor de toepassing van artikel 29 Wet Politieambt in de recente rechtspraak van het Hof van Cassatie”, *RABG* 2023, afl. 18, 1671-1672. (noot bij Cass. 12 april 2023 (P.23.0515.F))
- X., “De heterdaad van artikel 41 Sv. in de recente cassatierechtspraak”, *RABG* 2023, afl. 18, 1675-1676. (noot bij Cass. 12 april 2023 (P.23.0473.F))

E. Gemengde of andere bijdragen

- CLAES, L., “Na Straatsburg ook in Antwerpen slag thuis gehaald: Freddy Horion moet naar instelling kunnen”, *Juristenkrant* 2024, afl. 481, 1-2.
- DE WIT, J., “ 'We mogen niet naïef zijn en denken dat rechtbanken oorlogen kunnen tegenhouden' [Interview met Chris Van den Wyngaert]”, *Juristenkrant* 2024, afl. 482, 8-10.
- HANOULLE, K., “de invrijheidstelling van de geïnterneerde persoon: meer dan termijnen en adviezen”, *RABG* 2023, afl. 18, 1627-1631.
- THIRIAR, P., “Wraak de wraker”, *Juristenkrant* 2024, afl. 483, 12-13.
- WOUTERS, J., DE VOS, K., GROSSI, Z., « 75 jaar Universele Verklaring van de Rechten van de Mens: welke betekenis vandaag? », *RW* 2023-24, afl. 17, 642-653.

F. Strafrecht in het buitenland

- Nihil

3.4. Belangrijke evoluties in andere rechtstakken of belangrijke artikelen over het recht

- Nihil

3.5. Varia

- DE METS, J., “Hof van beroep Brussel: Belgische staat moet wettelijke kaders openstellen”, *Juristenkrant* 2024, afl. 481, 7.